

KONSOLIDIRANI GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

2019.

BRODOGRADILIŠTE

VIKTOR LENAC

član Palumbo grupe

Travanj 2020.

SADRŽAJ

Izjava o odgovornosti Uprave za konsolidirane financijske izvještaje	3
Izvešće neovisnog revizora	4
Konsolidirani financijski izvještaji	
Konsolidirani izvještaj financijskog položaja	9
Konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	10
Konsolidirani izvještaj o novčanom tijeku	11
Konsolidirani Izvještaj o promjenama kapitala	12
Bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje	13
Godišnje izvješće	49

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava Društva je dužna osigurati da konsolidirani financijski izvještaji za 2019. godinu budu sastavljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije i u skladu sa Zakonom o računovodstvu, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja BRODOGRADILIŠTA VIKTOR LENAC d.d. i ovisnih društava (Grupe) za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava opravdano očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava je izradila konsolidirane financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Grupe.

Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- za odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- za davanje razumnih i opreznih prosudbi i procjena;
- za primjenu važećih standarda financijskog izvještavanja i za objavu i objašnjavanje svakog značajnog odstupanja u financijskim izvještajima; te
- za izradu financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj i rezultate poslovanja Grupe, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu.

Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, te stoga i za poduzimanje razumnih mjera radi sprječavanja i otkrivanja pronevjera i ostalih nezakonitosti.

Uprava je odobrila financijske izvještaje za izdavanje dana 20. travnja 2020. godine.

BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC D.D.

Martinšćica bb

Rijeka, 20. travnja 2020. godine

Sandra Uzelac, član Uprave

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA

Vlasnicima Grupe Brodogradilište Viktor Lenac d.d. Rijeka

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju financijskih izvještaja grupe Brodogradilište Viktor Lenac d.d., koju čine društvo Brodogradilište Viktor Lenac d.d. („Društvo“) i njegova ovisna društva (zajedno: „Grupa“), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine, konsolidirani izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima i konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika (u nastavku: „financijski izvještaji“).

Prema našem mišljenju, priloženi financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj Grupe na dan 31. prosinca 2019. i njegovu financijsku uspješnost te njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija („MSFI“).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja*. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe („IESBA Kodeks“) i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Društvo upisano u sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu: MBS 030022053; uplaćen temeljni kapital: 44.900,00 kuna; direktori: Marina Tonžetić, Dražen Nimčević; poslovna banka: Zagrebačka banka d.d., Trg bana Josipa Jelačića 10, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2360000-1101896313; SWIFT Code: ZABHR2X IBAN: HR2723600001101896313; Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2340009-1110098294; SWIFT Code: PBZGHR2X IBAN: HR3823400091110098294; Raiffeisenbank Austria d.d., Petrinjska 59, 10 000 Zagreb, ž. račun/bank account no. 2484008-1100240905; SWIFT Code: RZBHR2X IBAN: HR1024840081100240905.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, poznat i pod nazivom „Deloitte Global“, pravnu osobu osnovanu prema pravu Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske (izvorno „UK private company limited by guarantee“) i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata. DTTL i svaki njegov član su pravno odvojeni i samostalni subjekti. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/hr/o-nama.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)**Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)****Ključna revizijska pitanja (nastavak)**Prihodi od prodaje

Za računovodstvene politike vidjeti Osnovne računovodstvene politike, bilješka 2.3.a i 28. Za dodatne informacije vezane uz identificirano ključno revizijsko pitanje, vidjeti bilješku 4 financijskih izvještaja.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
Grupa iskazuje prihode od prodaje u iznosu od 297.177.850 kuna. Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Grupa imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Grupe. Kod priznavanja se uzimaju u obzir zahtjevi Međunarodnog standarda financijskog izvještavanja 15: <i>Prihodi po ugovorima s kupcima</i>. Ovo područje smatramo ključnim revizorskim pitanjem zbog mogućih značajnih učinaka na financijske izvještaje ukoliko prihodi budu iskazani u iznosu nepravilnom ili netočnom iznosu od stvarno zarađenih.	Kako bismo odgovorili na rizike povezane s prihodima od prodaje, identificiranim kao ključno revizijsko pitanje, dizajnirali smo revizijske postupke koji su nam omogućili pribavljanje dostatnih primjerenih revizijskih dokaza za naš zaključak o tom pitanju. Proveli smo sljedeće revizijske postupke s obzirom na područje prihoda od prodaje: • Testiranje ustroja i učinkovitosti djelovanja glavnih internih kontrola nad procesom prodaje; • Temeljem rezultata testiranja ustroja i učinkovitosti djelovanja glavnih internih kontrola nad procesom prodaje, provedeno je određivanje opsega i vrste testova radi provjere točnosti i pravilnosti obračunavanja i priznavanja prihoda od prodaje; • Testiranje prihoda od prodaje testovima detalja, kojima se revidiraju ugovoreni poslovi temeljem kojih su izdani računi kao podloga za priznavanje prihoda.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u Godišnje izvješće, ali ne uključuju financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. U pogledu Izvješća Uprave o stanju i Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, koji su uključeni u Godišnje izvješće, obavili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu. Ti postupci uključuju provjeru uključuje li Izvješće Uprave o stanju i Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja potrebne objave navedene u člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu te sadrži li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije navedene u člancima 22. i 24. Zakona o računovodstvu.

Temeljem provedenih postupaka tijekom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnost to procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije u skladu su, u svim značajnim odrednicama, s priloženim financijskim izvještajima Grupe.
- 2) Izvješće Uprave o stanju za 2019. godinu pripremljeno je, u svim značajnim odrednicama, u skladu sa člancima 21. i 24. Zakona o računovodstvu.
- 3) Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja pripremljena je, u svim značajnim odrednicama, u skladu s člankom 22., stavkom 1., točkama 3. i 4. i člankom 24. Zakona o računovodstvu te uključuje informacije iz članka 22., stavka 1. točaka 2., 5., 6. i 7., i članka 24., stavka 2.

Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije financijskih izvještaja, nismo ustanovili značajne pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornosti Uprave i onih zaduženih za upravljanje za financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz financijskih izvještaja Grupe u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju financijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Grupu ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Grupa.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima Grupe ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Društvo prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja Grupe, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji Grupe transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostatne i primjerene revizijske dokaze u vezi s financijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o financijskim izvještajima Grupe. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenja revizije Grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja Grupe i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA (nastavak)

Izveštavanje sukladno ostalim zakonskim ili regulatornim zahtjevima

Glavna skupština imenovala nas je revizorom Društva i Grupe 14. lipnja 2019. godine za potrebe revizije priloženih financijskih izvještaja. Naš neprekinuti angažman traje ukupno 2 godinu te se odnosi na razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2019. godine.

Potvrđujemo sljedeće:

- naše revizorsko mišljenje o priloženim financijskim izvještajima dosljedno je s dodatnim izvješćem izdanim revizorskom odboru Društva i Grupe 20. travnja 2020. godine, u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
- prilikom obavljanja revizije nisu pružane nedozvoljene nerezvizijske usluge iz članka 5. stavka 1. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.

Društvu i društvima pod njegovom kontrolom nismo, uz usluge zakonske revizije, pružili druge usluge, osim onih usluga koje su objavljene u Godišnjem izvješću.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvješćem neovisnog revizora je Marina Tonžetić.

Marina Tonžetić

Direktor i ovlašteni revizor

Deloitte d.o.o.

20. travnja 2020. godine
Radnička cesta 80,
10 000 Zagreb,
Republika Hrvatska

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU NA DAN 31. PROSINCA 2019.

u kunama			
Opis	Bilješka	2018	2019
Imovina			
Dugotrajna imovina		293.093.377	286.439.026
Nematerijalna imovina	14	5.597.518	5.477.339
Nekretnine, postrojenja i oprema	14	278.220.713	271.623.911
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15	429.260	435.502
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	16	8.381.042	8.378.261
Odgođena porezna imovina		464.844	524.013
Kratkotrajna imovina		68.886.107	133.969.441
Zalihe	17	17.960.373	14.925.987
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	16	170.211	116.318
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	18	38.909.541	100.972.930
Novac u banci i blagajni	19	11.845.982	15.946.969
Imovina namijenjena prodaji	14	-	2.007.237
Ukupna imovina		361.979.484	420.408.467
Glavnica i rezerve	20	224.996.413	245.769.941
Dionički kapital	20	168.132.470	168.132.470
Rezerve		75.589.962	54.262.893
Zadržana dobit/gubitak	20	(18.726.019)	23.374.578
Manjinski interes		(60.137)	(4.783)
Dugoročne obveze		54.275.400	42.837.607
Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	21	38.137.709	29.175.819
Rezerviranja	24	1.518.259	1.405.998
Odgođena porezna obveza		20.844	22.385
Ostale dugoročne obveze	25	14.598.588	12.233.405
Kratkoročne obveze		82.767.808	131.805.702
Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	21	18.562.903	33.267.346
Tekuće obveze poreza na dobit	22	30.435	232.818
Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	22	63.400.493	96.706.141
Rezerviranja	24	773.977	1.599.397
Ukupno obveze		137.043.208	174.643.309
Ukupno glavnica i obveze		361.979.484	420.408.467

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA S IZVJEŠTAJEM O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (ZA GODINU ZAVRŠENU 31.12.2019.)

Opis	Bilješke	u kunama	
		2018	2019
PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA		253.994.406	320.774.175
Prihodi od prodaje	4	228.539.674	297.177.850
Ostali prihodi	5	25.454.732	23.596.325
TROŠKOVI IZ REDOVNOG POSLOVANJA		272.152.094	297.262.311
(Povećanje)/smanjenje vrijednosti nedovršene proizvodnje		110.546	2.939.618
Materijalni troškovi	6	162.932.226	187.888.983
Troškovi osoblja	7	74.545.490	71.313.753
Amortizacija	8	23.012.964	21.410.906
Vrijednosno usklađenje	9	864.613	1.143.900
Rezerviranja	10	907.365	1.674.055
Ostali troškovi	11	9.199.827	9.854.003
Ostali poslovni rashodi	11	579.063	1.037.093
REZULTAT IZ POSLOVANJA		(18.157.688)	23.511.864
NETO FINANCIJSKI (TROŠKOVI/PRIHODI)	12	(2.872.486)	(2.101.055)
Financijski prihodi	12	260.790	187.757
Financijski troškovi	12	3.133.276	2.288.812
DOBIT / (GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE POREZA		(21.030.174)	21.410.809
POREZ NA DOBIT	13	30.435	523.005
DOBIT / (GUBITAK) RAZDOBLJA		(20.995.472)	20.892.587
Dobit/(gubitak) razdoblja pripisana manjinskom interesu		(65.137)	(4.783)
Neto dobit/(gubitak) razdoblja		(21.060.609)	20.887.804
Dobit/(gubitak) s osnova ponovnog vrednovanja financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(106.552)	(57.800)
Odgođena porezna imovina		19.180	(1.123)
SVEOBUHVAATNA DOBIT/(GUBITAK) RAZDOBLJA		(21.147.981)	20.828.881
Pripisana imateljima kapitala Matice		(21.082.844)	20.833.664
Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu		(65.137)	(4.783)

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU (ZA GODINU ZAVRŠENU 31.12.2019.)

			u kunama
Opis	Bilješka	2018	2019
POSLOVNE AKTIVNOSTI			
(Gubitak)/dobit prije poreza	13	(21.030.174)	21.410.809
Usklađenje za:			
Amortizacija nekretnina, postrojenja, opreme		23.012.964	21.410.906
Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	5, 14	10.264	646.630
Dobici i gubici od prodaje i nerealizirani dobici i gubici i vrijednosno usklađenje financijske imovine	9	316.948	249.127
Vrijednosno usklađenje zaliha	9	-	225.068
Manjak, višak i rashod zaliha materijala, neto	5,11	1.171	125.170
Prihodi od kamata i dividendi	12	(260.790)	(187.757)
Rashodi od kamata	12	2.426.813	1.955.797
Rezerviranja	5, 10	(1.451.525)	794.009
Tečajne razlike - nerealizirane	12	535.101	(459.075)
Trošak poreza na dobit	13	(30.435)	(581.758)
Povećanje obračunatih prihoda i troškova	18, 22	(11.794.463)	(428.568)
Dobit od poslovanja prije promjena radnog kapitala		(8.264.123)	45.160.358
Smanjenje zaliha		1.115.497	2.684.148
(Smanjenje) / povećanje kratkotrajnih potraživanja		28.569.561	(30.908.208)
Smanjenje obveza		(821.383)	(3.123.024)
Plaćeni porez na dobit		(9.394.170)	(417.173)
Plaćene kamate		(2.506.570)	(1.875.448)
NOVČANI TOK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI		8.698.812	11.520.653
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI			
Kupnja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine	14	(21.855.740)	(17.422.859)
Primici od prodaje dugotrajne imovine	5	40.280	75.067
Ulaganje u financijsku imovinu		173.774	74.663
Primljene kamate		17.024	181.648
Primljene dividende		7.040	3.720
Dani zajmovi		(170.000)	-
Naplata danih zajmova		39.789	53.893
NOVČANI TOK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI		(21.747.833)	(17.033.868)
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI			
Primici od zaduženja na koju se obračunavaju kamate		4.041.040	32.570.759
Otplate zaduženja na koja se obračunavaju kamate		(12.139.428)	(22.956.557)
Isplata dividendi		-	-
NOVČANI TOK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI		(8.098.388)	9.614.202
UKUPNO (SMANJENJE) / POVEĆANJE NOVCA		(21.147.409)	4.100.987
STANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA 01. SIJEČNJA		32.993.391	11.845.982
STANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA 31. PROSINCA	19	11.845.982	15.946.969

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

u kunama

	Temeljni kapital	Zakonske rezerve	Rezerve za vlastite dionice	Vlastite dionice	Ostale rezerve	Zadržana dobit/gubitak	Ukupno	Manjijski (nekontrolirajući) interes	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2018.	168.132.470	8.406.623	12.540.000	(8.055.772)	26.988.733	39.184.918	247.196.973	(32.131)	247.164.842
Dobit/(gubitak) razdoblja	-	-	-	-	-	(20.995.472)	(20.995.472)	(65.137)	(21.060.609)
Promjene rezervi fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	(87.373)	-	(87.373)	-	(87.373)
Ukupno sveobuhvatna dobit/ gubitak za 2018.	-	-	-	-	(87.373)	(20.995.472)	(21.082.845)	(65.137)	(21.147.982)
Utjecaj prve primjene MSFI-9	-	-	-	-	(1.080.583)	-	(1.080.583)	-	(1.080.583)
Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu dobit iz 2017.	-	-	-	-	36.878.334	(36.915.464)	(37.131)	37.131	-
Stanje na dan 31. prosinca 2018.	168.132.470	8.406.623	12.540.000	(8.055.772)	62.699.111	(18.726.019)	224.996.413	(60.137)	224.936.277
Dobit/gubitak razdoblja	-	-	-	-	-	20.892.587	20.892.587	(4.783)	20.887.804
Promjene rezervi fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	(58.923)	-	(58.923)	-	(58.923)
Ukupno sveobuhvatna dobit/gubitak za 2019.	-	-	-	-	(58.923)	20.892.587	20.833.664	(4.783)	20.828.881
Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu dobit iz 2018.	-	-	-	-	(21.268.147)	21.208.010	(60.137)	60.137	-
Stanje na dan 31. prosinca 2019.	168.132.470	8.406.623	12.540.000	(8.055.772)	41.372.041	23.374.579	245.769.941	(4.783)	245.765.158

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OPĆI PODACI

BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC d.d. Rijeka je dioničko osnovano i sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u Rijeci, na adresi Martinšćica bb („Matica“). Matica je upisana u registarski uložak s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 040000358 kod Trgovačkog suda Republike Hrvatske u Rijeci.

Temeljni kapital Matice iznosi 168.132.470 kuna i podijeljen je na:

- 15.988.060 nematerijaliziranih, redovnih dionica na ime, svaka nominalne vrijednosti 10 kuna
- 825.187 vlastitih dionica, svaka nominalne vrijednosti 10 kuna

Temeljem Obavijesti o razvrstavanju poslovnih subjekata prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti Državnog zavoda za statistiku Zagreb, Matica ima brojčanu oznaku podrazreda 3011 – gradnja brodova i plutajućih objekata, matični broj poslovnog subjekta je 03333710, a OIB 27531244647.

Osnovna djelatnost Matice su remont, popravci, preinake i ostale usluge vezane uz brodove i ostale plovne objekte. Matica je registrirana i za ostale djelatnosti: izradu čeličnih konstrukcija, organizaciju građenja brodova, trgovina, inženjering, te za razne ostale usluge.

Dionice Matice kotiraju na Redovitom tržištu Zagrebačke burze. LEI oznaka Društva je 74780060BA4DPK8V1P23, matična država članica je Republika Hrvatska, dok je oznaka vrijednosnice V-LEN.

Dioničko društvo BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC Rijeka imatelj je 100% temeljnog uloga u društvu VIKTOR SERVISI d.o.o. Rijeka, Martinšćica bb i 75% udjela u društvu VL STEEL d.o.o. Rijeka, Radnička 39 pa se stoga navedena Društva uključuju u konsolidaciju.

Na dan 31. prosinca 2018. godine Grupa je imala 427 zaposlenika.

Temeljem Obavijesti o razvrstavanju poslovnih subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti Državnog zavoda za statistiku, ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. ima brojčanu oznaku podrazreda 2811– proizvodnja motora i turbina osim motora za zrakoplove i motorna vozila, matični broj poslovnog subjekta je 03767248, a OIB je 06081251984. Ovisno društvo VL Steel d.o.o ima brojčanu oznaku podrazreda 3011 - gradnja brodova i plutajućih objekata, upisano u registarski uložak s matičnim brojem poslovnog subjekta 04798759, a OIB je 61711943141.

Osnovna djelatnost povezanog društva VIKTOR SERVISI d.o.o. je popravak i održavanje strojeva i uređaja, dok je djelatnost društva VL STEEL d.o.o obavljanje radova i pružanje usluga u brodogradnji i industriji. Temeljni kapital ovisnog društva Viktor Servisi d.o.o. iznosi 903.200 kuna, dok temeljni kapital ovisnog Društva VL Steel d.o.o. iznosi 20.000 kuna.

Na dan 31. prosinca 2019. godine Viktor Servisi d.o.o. imalo je 15 zaposlenika, a VL Steel d.o.o. 41 zaposlenika.

Ovisno društvo VIKTOR – SERVISI d.o.o. Rijeka vlasnik je dionica u drugom društvu kapitala, ali s manjinskim udjelom pa se s tog osnova isti ne uključuje u konsolidaciju.

Nadzorni odbor Matice tijekom 2019. godine činili su: Predsjednik Nadzornog odbora gosp. Antonio Palumbo, zamjenik predsjednika gosp. Raffaele Palumbo, te članovi gospoda Francesco Ciaramella i Giorgio Filippi. Funkciju petog člana Nadzornog odbora, odnosno predstavnika radnika u Nadzornom odboru tijekom cijele 2019. godine i nadalje obnaša gosp. Zoran Košuta.

Na izvanrednoj Glavnoj skupštini održanoj 15.siječnja 2020. godine, umjesto gosp. Antonia Palumba i gosp. Raffaelea Palumba, izabrani su novi članovi Nadzornog odbora gospoda Vittorio Carratù i Antonio Gennarelli. Za predsjednika Nadzornog odbora imenovan je gosp. Vittorio Carratù.

U 2019. godini u Matici je djelovao Revizijski odbor u sastavu Vittorio Carratù, Francesco Ciaramella i Giorgio Filippi, imenovani od strane Nadzornog odbora.

Upravu Matice na dan 31.12.2019. godine čini član Uprave Sandra Uzelac.

Vlasnička struktura Matice na dan 31. prosinca 2019. godine bila je :

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	PALUMBO GROUP S.P.A. (1/1)	8.354.563	49,69
2	INTERKAPITAL VRIJEDNOSNI PAPIRI D.O.O./ZBIRNI SKRBNIČKI RACUN ZA SP	5.426.897	32,28
3	BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC D.D. (1/1)	825.187	4,91
4	JADROAGENT D.D. (1/1)	324.766	1,93
5	RAPIĆ MIRKO (1/1) / R.L.E. ZA POPRAVAK I PREINAKE METALNIH BRODOVA, MIRKO RAPIĆ T.P.	105.211	0,63
6	WEISS Marija Branka (1/1)	77.308	0,46
7	CEEP (0/1) / REPUBLIKA HRVATSKA (1/1)	59.119	0,35
8	KERA IVANA (1/1)	54.327	0,32
9	RAZMAN ENES	52.500	0,31
10	Ostali	1.533.369	9,12
	Ukupno:	16.813.247	100,00

Konsolidirane financijske izvještaje odobrila je Uprava Matice dana 20. travnja 2020. godine za izdavanje Nadzornom odboru.

Računovodstvene politike iznesene u nastavku, primijenjene su dosljedno za sva razdoblja prezentirana u ovim financijskim izvještajima.

2. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primijenjene na sastavljanje financijskih izvještaja obrazložene su u nastavku. Ove računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane za sva razdoblja uključena u ove izvještaje, osim ako nije drugačije navedeno.

2.1. IZJAVA O USKLAĐENOSTI I OSNOVE IZVJEŠĆIVANJA

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe za 2019. godinu sastavljeni su u skladu sa zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je usvojila Europska unija.

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Primijenjene računovodstvene politike su nepromijenjene u odnosu na prethodnu godinu. Konsolidirani financijski izvještaji su pripremljeni po načelu povijesnog troška, izuzev određenih financijskih instrumenata koji su iskazani po fer vrijednosti.

Financijski izvještaji Grupe sastavljeni su u hrvatskim kunama (HRK) kao mjernoj odnosno izvještajnoj valuti Grupe.

Grupa je sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja sva devizna potraživanja i obveze, kao i potraživanja i obveze s valutnom klauzulom uskladilo na srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2019. godine i to:

1 EUR = HRK 7,442580	(31.12.2018. godine 1 EUR = 7,417575 HRK)
1 USD = HRK 6,649911	(31.12.2018. godine 1 USD = 6,469192 HRK)
1 NOK = HRK 0,754336	(31.12.2018. godine 1 NOK = 0,742716 HRK)
1 GBP = HRK 8,724159	(31.12.2018. godine 1 GBP = 8,205282 HRK)

2.2. STANDARDI I TUMAČENJA KOJI SU NA SNAZI ZA TEKUĆE RAZDOBLJE

Prva primjena novih izmjena postojećih standarda koje su na snazi za tekuće izvještajno razdoblje

U tekućem razdoblju na snazi su sljedeći standardi, izmjene i dopune postojećih standarda te tumačenja koje je objavio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“) i usvojila ih je Europska unija:

- **MSFI 16 „Najmovi“**, usvojen u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.)
- **Izmjene MSFI-ja 9 „Financijski instrumenti“** – Predumjmovi sa značajkama negativne kompenzacije – usvojen u Europskoj Uniji 22. ožujka 2018. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- **OTMFI 23 „Nesigurnost u vezi s primjenom poreznih pravila na porez na dobit“** – usvojeno u Europskoj Uniji 23. listopada 2018. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.).
- **Izmjene MRS-a 19 „Primanja zaposlenih“** – Izmjene, suženje prava, odnosno isplata iz planova primanja (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- **Izmjene MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima“** – Dugoročna ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke pothvate (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- **Izmjene raznih standarda zbog „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2015.-2017.“**, proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),

Usvajanje navedenih izmjena postojećih standarda i tumačenja nije dovelo do materijalnih promjena u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe.

Novi standardi te izmjene i dopune postojećih standarda koje je objavio OMRS, još neusvojeni u Europskoj uniji

Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, koji još nisu usvojeni od strane Europske Unije do datuma izdavanja ovih Financijskih izvještaja (datumi stupanja na snagu navedeni u nastavku odnose se na MSFI-jeve u cjelini):

- **MSFI 14 „Regulativom propisane razgraničene stavke”** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.) - Europska komisija odlučila je postupak preuzimanja ovog prijelaznog standarda odgoditi do objave njegove konačne verzije,
- **MSFI 17 „Ugovori o osiguranju”** (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2021. godine),
- **Izmjene MSFI-ja 3 “Poslovne kombinacije”** - Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije za koje je datum stjecanja na ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog razdoblja, koje počinje na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine i na stjecanje sredstava do kojih dolazi na ili nakon početka tog razdoblja).
- **Izmjene MSFI-ja 10 „Konsolidirani financijski izvještaji” i MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima”** - Prodaja odnosno ulog imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata te daljnje izmjene (prvotno određeni datum stupanja na snagu odgođen je do dovršetka projekta istraživanja na temu primjene metode udjela),
- **Izmjene MRS-a 1 “Prezentacija financijskih izvještaja” i MRS-a 8 “Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama greškama”** – definicija značajnosti (efektivno za godišnja razdoblja počevši na ili nakon 1. siječnja 2020. godine),
- **Izmjene Uputa na konceptualni okvir u MSFI standardima** (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).
- **Izmjene i dopune MSFI-ja 9, MRS-a 39 i MSFI-ja 7** (objavljeno 26. rujna 2019. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine).

Prema procjenama Društva, primjena navedenih novih standarda i izmjena postojećih standarda ne bi imala značajan materijalni utjecaj na financijske izvještaje.

Računovodstvo zaštite u portfelju financijske imovine i obveza čija načela nisu usvojena u EU i dalje je neregulirano.

Početak primjene novih standarda

Početak primjene MSFI 16 od 1.1.2019. godine nije imao materijalno značajne efekte na financijske izvještaje Grupe, jer Grupa na dan 31.12.2019. godine nema najmove na koje se standard primjenjuje.

MSFI 9: Značajke predujmova s negativnom naknadom (Izmjene i dopune) - Izmjenama i dopunama dozvoljava se mjerenje financijske imovine sa značajkama predujmova kojima se strankama dozvoljava ili brani plaćanje ili primanje naknade za prijevremeni raskid ugovora (iz perspektive vlasnika financijske imovine to može biti i negativna naknada) po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Uprava je procijenila da navedena izmjena nema značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva i Grupe.

MRS 28: Dugotrajni interesi u pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima (Izmjene i dopune) - Izmjenama i dopunama se razmatra treba li se mjerenje dugotrajnih interesa u pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima koji čine dio neto ulaganja u pridružena društva i zajedničke pothvate (prvenstveno zahtjevi za umanjenjem vrijednosti) bazirati na odredbama MSFI-ja 9, MRS-a 28 ili njihovom kombinacijom. Izmjene i dopune pojašnjavaju kako društvo primjenjuje MSFI 9 Financijski instrumenti prije MRS-a 28 za takve dugotrajne interese za čije se priznavanje koristi metoda udjela. Prilikom primjene MSFI-a 9, Društvo ne uzima u obzir usklade knjigovodstvene vrijednosti dugotrajnih interesa, koja proizlaze iz primjene MRS-a 28. Uprava je procijenila da navedene izmjene nemaju utjecaja na financijske izvještaje Društva i Grupe.

• **IFRIC Tumačenje 23: Nesigurnost u pogledu postupanja s porezom na dobit** - Tumačenje se odnosi na računovodstveni tretman poreza na dobit kada porezne transakcije uključuju neizvjesnost koja utječe na primjenu MRS-a 12. Tumačenje daje smjernice za razmatranje neizvjesnih poreznih transakcija pojedinačno i skupno, za nadzore od strane poreznih vlasti te odgovarajuću metodu za odražavanje neizvjesnosti i računovodstveni tretman promjena u činjenicama i okolnostima. Uprava je procijenila da navedene izmjene nemaju utjecaja na financijske izvještaje Društva i Grupe.

• **MRS 19: Dopune planova, skraćivanje i isplata (Izmjene i dopune)** - Izmjene i dopune od Društva zahtijevaju korištenje ažuriranih aktuarskih pretpostavki za utvrđivanje trenutnih troškova rada zaposlenika i neto kamata

za ostatak godišnjeg izvještajnog razdoblja nakon što je došlo do dopune, skraćivanja ili isplate planova. Izmjenama i dopunama se također pojašnjava kako računovodstveni tretman dopune, skraćivanja ili isplate planova utječe na primjenu ograničenja u iznosu priznate imovine. Uprava je procijenila da navedene izmjene nemaju utjecaja na financijske izvještaje Društva i Grupe.

Odbor za MSFI-jeve je izdao Godišnja poboljšanja MSFI-jeva ciklus 2015- 2017, a koja predstavljaju skup izmjena i promjena MSFI-jeva. Uprava je procijenila da navedene izmjene nemaju značajan utjecaj na financijske izvještaje Društva i Grupe.

- MSFI 3: Poslovna spajanja i MSFI 11: Zajednički poslovi - Izmjene i dopune MSFI-ja 3 pojašnjavaju da prilikom preuzimanja kontrole nad poslovanjem u kojem Društvo ima zajedničko upravljanje Društvo ponovo vrednuje prethodne udjele u tom poslovanju. Izmjene i dopune MSFI-ja 11 pojašnjavaju da Društvo prilikom stjecanja zajedničke kontrole nad poslovanjem koje je zajedničko upravljanje ne radi ponovno vrednovanje prethodnih udjela u tom poslovanju.
- MRS 12: Porez na dobit - Izmjene i dopune pojašnjavaju da se posljedice plaćanja poreza na dobit na financijske instrumente klasificirane kao kapital trebaju priznati na poziciji na kojoj su priznate prošle transakcije ili događaji koji su generirali dobit raspoloživu za raspodjelu.
- MRS 23: Troškovi posudbe - Izmjene i dopune pojašnjavaju stavak 14. standarda. Kada je kvalificirana imovina spremna za uporabu ili prodaju a neki specifični troškovi posudbe povezani s imovinom ostaju nepodmireni u tom trenutku, troškovi posudbe se trebaju uključuju u iznos novčanih sredstva koja Društvo općenito posuđuje.

2.3. KLJUČNE PROCJENE I PRETPOSTAVKE TE NEIZVJESNOSTI U PRIPREMI FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja Uprava je koristila određene prosudbe i procjene koje utječu na knjigovodstvenu vrijednost imovine i obveza Grupe, objavljivanje potencijalnih stavaka na datum bilance te objavljene prihode i rashode tada završenog razdoblja.

Procjene su korištene, ali ne i ograničene na: obračun i razdoblje amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, procjene umanjenja vrijednosti, ispravke vrijednosti zaliha i sumnjivih i spornih potraživanja, rezerviranja za primanja zaposlenih, sudske sporove i garantne rokove. Više detalja o računovodstvenim politikama za ove procjene nalazi se u ostalim dijelovima ove bilješke, kao i ostalim bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje. Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću. Zato računovodstvene procjene zahtijevaju prosudbu, a one korištene pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja su podložne promjenama nastankom novih događaja, stjecanjem dodatnog iskustva, dobivanjem dodatnih informacija i promjenom okruženja u kojemu Grupa posluje. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih.

Osnovne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja za 2019. godinu bile su sljedeće:

a) Prihodi

Grupa priznaje prihode kada se iznos prihoda može pouzdano mjeriti, kada će Grupa imati buduće ekonomske koristi i kada su zadovoljeni specifični kriteriji za sve djelatnosti Grupe.

Prihodi s naslova prodaje proizvoda i usluga priznaju se ukoliko su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- Grupa posjeduje ugovor s kupcem, u pismenom ili usmenom obliku, kojim su definirana prava i obveze ugovornih strana te uvjeti i rokovi plaćanja, te postoji pouzdana vjerojatnost da će Grupa naplatiti naknadu na koju ima pravo u zamjenu za činidbu iz ugovora

- Grupa može utvrditi svoje obveze temeljem ugovora s kupcem, odnosno obveze za prijenos dobara ili usluga kupcima, bilo da su prijenosi dobara ili usluga razgraničeni ili povezani, odnosno povezani s drugim resursima potrebnim za izvršenje usluga
- Grupa temeljem ugovora s kupcem može utvrditi ili procijeniti cijenu transakcije na koju ima pravo u zamjenu za prijenos dobara ili usluga kupcima, a koja cijena može biti određena samim ugovorom, cjenikom, prošlim događajima ili uobičajenom poslovnom praksom
- Cijena transakcije može se razdijeliti na pojedine ugovorne obveze odnosno na pojedinačne činidbe, a koja može biti utvrđena ugovorom ili pouzdano procijenjena temeljem cjenika, prošlih događaja ili uobičajenom poslovnom praksom.
- Grupa je izvršilo obvezu iz ugovora u cijelosti u određenom trenutku ili izvršava djelomično (tijekom vremena) za ugovore kod kojih Grupa svoje obveze sukladno ugovornim rokovima ispunjava tijekom dužeg razdoblja.

Za obveze iz ugovora koje Grupa izvršava tijekom vremena, Grupa prihode priznaje u mjeri u kojoj su izvršeni pod sljedećim uvjetima:

- da se cijena djelomičnih isporuka može odrediti ili pouzdano procijeniti,
- da je kupac preuzeo dobra ili usluge i/ili ima kontrolu nad isporučenim dobrom ili uslugom ili Grupa poboljšava imovinu kupca koju kupac kontrolira tijekom izvršenja ugovora, odnosno
- da je Grupa za isporučena dobra ili usluge ostvarilo utrošak resursa ili inputa

Za mjerenje napretka Grupa prema potpunom ispunjenju obveze izvršenja koja se ispunjava tijekom vremena, Grupa može koristiti:

- izlazne metode na osnovu izravnog mjerenja vrijednosti roba ili usluga ispunjenih i prenesenih na kupca do određenog datuma, a sukladno mogućnosti razdiobe cijene transakcije na pojedine obveze iz ugovora,
- ulazne metode, kojima se prihodi priznaju na osnovu inputa (nastalih troškova) koje je Grupa uložila radi ispunjenja obveze i to u odnosu na ukupni očekivani input za ispunjenje ukupne obveze po ugovoru, pri čemu se prihod priznaje na linearnoj osnovi,
- kombinaciju izlaznih i ulaznih metoda kojima se preispituju i ocjenjuju vjerodostojnim i izlazne i ulazne metode u cilju fer vrednovanja iskazanih prihoda.

Prihodi s osnova državnih potpora priznaju se u prihode onog razdoblja u kojem će nastati s njima povezani troškovi, pod uvjetom da:

- su zadovoljeni uvjeti uz koje se potpore daju
- je vjerojatno da će potpore biti primljene.

Financijski prihodi uključuju prihode od kamata na uložena sredstva, pozitivne tečajne razlike, prihode od dividendi i druge prihode od financiranja.

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi, uzimajući u obzir stvarni prinos na ustupljena sredstva, sukladno potpisanim ugovorima.

b) Rashodi

Politika rashoda vodi se na način da se obračunskim sustavom računovodstva utvrđuju rashodi koji su primjenjivi za priznavanje u obračunu financijskog rezultata tekuće godine.

U politici priznavanja rashoda potrebno je pridržavati se sljedećih kriterija:

- rashodi imaju za posljedicu smanjenje sredstava ili povećanje obveza što je moguće pouzdano izmjeriti;
- rashodi imaju izravnu povezanost između nastalih troškova i pozicija prihoda;
- kada se očekuje postizanje prihoda u više sljedećih obračunskih razdoblja, priznavanje rashoda obavlja se postupkom razumne alokacije na obračunska razdoblja;
- rashod se odmah priznaje u obračunskom razdoblju kada izdatak ne ostvaruje buduću ekonomsku korist, a nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija u bilanci;

- rashod se odmah priznaje u obračunskom razdoblju i onda kada je nastala obveza, a nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija.

Gubici koji udovoljavaju pojmu rashoda u obračunu se izjednačuju s rashodima. U tom slučaju gubici se ne moraju povezivati s nastalim prihodima. Gubici se pokrivaju prihodima obračunskog razdoblja.

Financijski troškovi uključuju rashode za kamate po kreditima i zajmovima, diskonte pri prodaji vrijednosnih papira i potraživanja prije njihovog dospijeca, kamate zbog odgode plaćanja obveza, negativne tečajne razlike, gubitke od prodaje dionica i poslovnih udjela i druge troškove financiranja.

Troškovi financiranja priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi, tj. u razdoblju u kojem su nastali. Negativne tečajne razlike se ne kapitaliziraju, već se uključuju u rashode razdoblja.

c) Financijski rezultat i porez na dobit

Dobit/gubitak prije oporezivanja utvrđuje se na način da se od ukupno ostvarenih računovodstvenih prihoda oduzmu računovodstveni rashodi.

Obveza poreza na dobit (tekući porez) utvrđuje se u skladu s važećim odredbama Zakona o porezu na dobit.

Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obveze priznaju se u slučaju promjena u vrednovanju financijske i druge imovine Grupe, koji nisu rezultirale realiziranim dobitima ili gubicima, radi kojih nastaje privremena razlika između računovodstvenog i oporezivog dobitka. Odgođena porezna imovina nadoknađuje se u slijedećim poreznim razdobljima kada se za to ispune uvjeti priznavanja privremeno nepriznatih nerealiziranih gubitaka, odnosno predstavlja ranije plaćeni porez na dobit za povrat u idućim razdobljima, a odnosi se na prenesene porezne gubitke i neiskorištene porezne olakšice te odbitne privremene razlike. Odgođene porezne obveze predstavljaju buduću obvezu plaćanja poreza na dobit slijedom postojećih nerealiziranih dobitaka.

Grupa ponovno ocjenjuje odgođenu poreznu imovinu za svako izvještajno razdoblje u visini u kojoj postaje vjerojatno da će buduća oporeziva dobit omogućiti odgodu poreznog sredstva koje treba nadoknaditi. Odgođena porezna imovina mjeri se poreznom stopom koju se očekuje primjenjivati na razdoblje kada se sredstvo realizira ili obveza podmiri, na temelju poreznih stopa (i poreznih zakona) koje se primjenjuju ili uglavnom primjenjuju za izvještajno razdoblje.

Mjerenje odgođenih poreznih obveza i odgođene porezne imovine odražava porezne posljedice koje bi mogle nastati iz načina na koji Grupa očekuje, za izvještajno razdoblje, nadoknaditi ili podmiriti knjigovodstveni iznos imovine ili obveza.

Grupa vrši prijeboj odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza samo ako ima zakonsko pravo obaviti prijeboj tekuće imovine s tekućim obvezama i ako se odgođena porezna imovina i odgođene porezne obveze odnose se na porez na dobit postavljen od iste porezne vlasti za Grupu ili drugog poreznog obveznika koji namjerava podmiriti tekuću poreznu obvezu i imovinu na neto osnovi.

d) Dobit/gubitak s osnova ponovnog vrednovanja financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Prilikom prodaje dugotrajne financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, efekti se priznaju u računu dobiti i gubitka.

e) Dugotrajna nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina obuhvaća nenovčana sredstva koja se mogu identificirati i bez fizičkog obilježja. Sredstva dugotrajne nematerijalne imovine priznaju se ukoliko:

- je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritjecati u Grupi,
- trošak nabave te imovine može se pouzdano utvrditi, te
- pojedinačna nabavna vrijednost sredstva je veća od 3.500 kuna.

U suprotnom se izdaci evidentiraju kao rashodi tekućeg razdoblja.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalno sredstvo evidentira se po njegovu trošku nabave umanjeno za ispravak vrijednosti (akumuliranu amortizaciju) i za akumulirane gubitke od umanjenja.

Sredstva nematerijalne imovine isključuju se iz bilance u slučaju prestanka korištenja (prodaje ili rashodovanja) ili kada se od njih više ne očekuje pritjecanje budućih ekonomskih koristi. Dobitci ili gubitci od otuđenja ili povlačenja nematerijalne imovine priznaju se kao prihod ili rashod tekućeg razdoblja.

Sredstva nematerijalne imovine amortiziraju se za svako sredstvo pojedinačno primjenom linearne (ravnomjerne) metode po stopi 5 - 25% godišnje.

Trošak amortizacije evidentira se od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo dugotrajne nematerijalne imovine stavljeno u upotrebu.

Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu nematerijalnu imovinu priznaje se kao rashod do kraja mjeseca u kojem su sredstva dugotrajne nematerijalne imovine bila u upotrebi.

f) Nekretnine postrojenja i oprema

Dugotrajnu materijalnu imovinu čine nekretnine, postrojenja i oprema koju Grupa:

- posjeduje i s njom se koristi u obavljanju djelatnosti, obavljanju administrativnih poslova i iznajmljivanju drugima;
- nabavlja ili izgrađuje s namjerom da se neprekidno upotrebljava;
- ne prodaje u redovnom tijeku poslovanja, a očekuje se da će se ta imovina koristiti dulje od jednog razdoblja.

Sredstva dugotrajne materijalne imovine priznaju se kao imovina:

- ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom pritjecati u Grupi,
- trošak sredstva može se pouzdano izmjeriti, te
- je pojedinačna vrijednost sredstva veća od 3.500 kuna i vijek upotrebe duži od godine dana.

Iznimno, ako je pojedinačna vrijednost sredstva manja od 3.500 kuna, a nedvojbeno se ocijeni da je rok upotrebe sredstva duži od godine dana, smatra se dugotrajnom materijalnom imovinom, ali se jednokratno se otpisuje na teret troška razdoblja.

Sredstva dugotrajne materijalne imovine manja od 3.500 kuna i s vijekom upotrebe kraćim od godine dana evidentiraju se kao sitan inventar te jednokratno otpisuju prilikom stavljanja sredstva u upotrebu.

Dugotrajna materijalna imovina prilikom nabave u poslovnim knjigama iskazuje se po trošku nabave.

Za predmete i usluge izrađene u vlastitoj režiji i uključene u korištenje kao predmeti materijalne imovine, utvrđuju se njihovi troškovi nabave u visini cijene proizvodnje, uz uvjet da ona ne prelazi neto tržišnu vrijednost. U ovu vrijednost ne uključuju se interni profiti te neuobičajene vrijednosti otpada materijala, rada i drugih sredstava. Cijena proizvodnje utvrđuje se sukladno odrednicama MRS-a 2 – Zalihe. Naknadni izdaci uključuju se

u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će Grupa imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine, te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti.

Nakon početnog priznavanja kao imovine, nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja. Osnovicu za obračun amortizacije čini trošak nabave (bruto knjigovodstvena vrijednost) pojedinačnog sredstva.

Ako je u tijeku uporabe predmet stalne imovine oštećen ili povučen iz aktivne uporabe, sredstvo se amortizira do kraja mjeseca u kojem je povučeno iz aktivne uporabe. Ako je njegova neto knjigovodstvena vrijednost veća od svote koja se može postići prodajom predmeta, u tom slučaju se s razlikom terete troškovi u trenutku prodaje imovine (evidentiranje po neto principu). U slučaju da je ostvarena prodajna cijena veća od knjigovodstvene vrijednosti, razlika se evidentira kao prihod tekućeg razdoblja (evidentiranje po neto principu).

Obračun amortizacije provodi se za svako sredstvo pojedinačno, prema linearnoj metodi po stopama prikladnim za otpis nabavne vrijednosti kroz procijenjeni korisni vijek trajanja imovine. Zemljište i sredstva u izgradnji se ne amortiziraju.

Za obračun amortizacije Grupa koristi slijedeće stope:

• građevinski objekti	2,5 - 10%
• plovni objekti	2,5 - 5%
• dizalice i postrojenja	6,67 - 10%
• proizvodna oprema	10 - 12%
• prijevozna sredstva	20%
• uredska, informatička i srodna oprema	10 - 20%

Grupa redovno procjenjuje korisni vijek upotrebe dugotrajne materijalne imovine te na temelju donesene odluke Uprave koristi i zakonsku mogućnost primjene ubrzanih stopa amortizacije.

Obveza obračuna amortizacija i priznavanje troška amortizacije započinje od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo dugotrajne materijalne imovine stavljeno u upotrebu.

Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu materijalnu imovinu priznaje se kao rashod do kraja mjeseca u kojem su sredstva dugotrajne materijalne imovine bila u upotrebi. Dugotrajna se imovina, i nakon što je u cijelosti otpisana, zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

g) Dugotrajna financijska imovina

Dugotrajna financijska imovina predstavlja ulaganje novca, stvari i ustup prava s ciljem stjecanja prihoda, a čije se vraćanje očekuje u razdoblju dužem od jedne godine.

Računovodstvena politika i postupci razlikuju se ovisno o tome jesu li ulaganja proizašla iz:

- ulaganja u participacije kod drugih do 20% glasačke moći;
- ulaganja u pridružena društva - društva u kojima Društvo ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu, što u pravilu uključuje 20% do 50% prava glasa;
- ulaganja s temelja poslovnih odnosa s partnerima putem tržišta.

Početno ulaganje u pridružena društva evidentira se u visini troškova nabave uvećano za transakcijske troškove. Na dan izrade financijskih izvještaja ova se ulaganja evidentiraju zavisno od visine udjela u ovim pridruženim / povezanim društvima.

Dugotrajna financijska ulaganja u pridružena društva (udjeli 20% - 50%) iskazuju se u poslovnim knjigama metodom troška umanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti, dok se metoda udjela koristi u konsolidiranim financijskim izvještajima.

(a) Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku

Financijska imovina koja se naknadno mjeri po amortiziranom trošku predstavlja nederivativnu financijsku imovinu s fiksnim ili odredivim plaćanjem koja ne kotira na aktivnom tržištu. Iskazana je u okviru kratkotrajne imovine, osim imovine s dospijanjem dužim od 12 mjeseci nakon datuma bilance. Takva se imovina klasificira kao dugotrajna financijska imovina. Potraživanja se iskazuju po amortiziranom trošku korištenjem metode efektivne kamatne stope.

Politika umanjenja vrijednosti nalazi se u bilješci 2.3.j i 2.3.k.

(b) Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Nakon početnog mjerenja, za financijsku imovinu koja se mjeri fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, dobit ili gubitak od promjene fer vrijednosti se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobit ili gubitak od tečajnih razlika se priznaje kroz dobiti ili gubitak u računu dobiti i gubitka. Ako se financijska imovina prestane priznavati, kumulativna dobit ili gubici prethodno priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasificiraju se iz ostale sveobuhvatne dobiti u račun dobiti i gubitka kao reklasifikacijsko usklađenje.

h) Konsolidacija

Konsolidirani financijski izvještaji uključuju financijske izvještaje Društva i društava pod kontrolom Društva te njegovih podružnica (zajedno "Grupa"), zajedno s udjelima Grupe u pridruženim društvima.

Poslovna spajanja

Grupa primjenjuje MSFI 3 „Poslovna spajanja“ za računovodstveno iskazivanje poslovnih spajanja, a računovodstvene politike primijenjene pri tim stjecanjima opisane su u nastavku.

Poslovna spajanja iskazuju se primjenom metode stjecanja na datum stjecanja, na dan kada je Grupa stekla kontrolu.

Grupa kontrolira drugi subjekt kada je izložena ili kada ima pravo na varijabilni povrat iz sudjelovanja u subjektu, te svojom moći nad subjektom ima mogućnost utjecati na prinos. Grupa ponovno procjenjuje da li ima kontrolu kada se promijeni jedan ili više elemenata kontrole. To uključuje okolnosti u kojima zaštitnička prava koje ima Grupa (na primjer, ona koja proizlaze iz kreditne aktivnosti) postanu značajna i dovode do toga da Grupa ima moć nad subjektom.

Grupa mjeri goodwill na datum stjecanja kao:

- fer vrijednost prenesene naknade; uvećano za
- priznati iznos eventualnog nekontrolirajućeg udjela u stečenom subjektu, uvećano za,
- ako se stjecanje ostvaruje u dijelovima, fer vrijednost postojećeg vlasničkog udjela u stečenom društvu; umanjeno za
- neto priznati iznos (u pravilu fer vrijednost) prepoznatljive stečene imovine i obveza.

Ako zbroj predstavlja negativnu vrijednost, dobitak proizašao iz povoljne kupnje se odmah priznaje u dobiti ili gubitku.

Prenesena naknada ne uključuje iznose koji se odnose na podmirenje prethodnih poslovnih odnosa. Takvi se iznosi u pravilu priznaju kroz dobiti ili gubitak.

Troškovi povezani sa stjecanjem, osim onih koji se odnose na izdavanje dužničkih ili vlasničkih vrijednosnih papira, koje Grupa realizira u vezi s poslovnim spajanjem priznaju se kao trošak u trenutku nastanka.

Eventualna potencijalna naknada priznaje se po fer vrijednosti na datum stjecanja. Ako je potencijalna naknada klasificirana kao kapital i rezerve, ne vrednuje se ponovo, a njezino podmirenje se iskazuje unutar kapitala i rezervi. U drugim slučajevima, naknadne promjene fer vrijednosti potencijalne naknade priznaju se kroz dobit ili gubitak.

Ovisna društva

Podružnice Ovisna društva su sva društva (uključujući i društva s posebnom namjenom) nad kojima Grupa ima kontrolu nad financijskim i poslovnim politikama. Postojanje i učinak potencijalnih prava glasa koja se mogu iskoristiti ili zamijeniti razmatraju se prilikom procjene ima li Grupa kontrolu nad drugim poslovnim subjektom. Podružnice su u potpunosti konsolidirane od datuma na koji je kontrola stvarno prenesena na Grupu te isključene iz konsolidacije od dana kad ta kontrola prestane.

Sve transakcije unutar Grupe, stanja i nerealizirani dobiti od transakcija unutar društava Grupe se eliminiraju. Isto tako eliminiraju se i nerealizirani gubici. Prema potrebi, računovodstvene politike podružnica izmijenjene su kako bi se uskladile s politikama koje primjenjuje Grupa

Promjene u vlasničkim udjelima u podružnicama bez promjene kontrole

Grupa primjenjuje politiku prema kojoj transakcije s manjinskim dioničarima koji ne rezultiraju gubitkom kontrole tretira kao transakcije s većinskim vlasnicima Grupe. Kod otkupa dionica od manjinskih dioničara razlika između plaćenih iznosa i pripadajućeg udjela u neto imovini podružnice iskazuju se u kapitalu. Dobici ili gubici vezani uz prodaju manjinskim udjelima također se iskazuju u kapitalu.

Pridružena društva

Pridružena društva su ona u kojima Grupa ima značajan utjecaj, ali nema kontrolu, što u pravilu uključuje 20% do 50% prava glasa. Ulaganja u pridružena društva iskazuju se po metodi udjela u konsolidiranim financijskim izvještajima. Ulaganja Grupe u pridružena društva uključuju i goodwill (umanjen za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti) utvrđen prilikom stjecanja. U odvojenim financijskim izvještajima Društva, ulaganja u pridružena društva vrednuju se po trošku stjecanja umanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti.

Udio Grupe u dobitima ili gubicima njezinih pridruženih društava nakon stjecanja priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku, a njezin udio u promjenama u rezervama nakon stjecanja priznaje se u rezervama. Knjigovodstvena vrijednost ulaganja korigira se za ukupna kretanja nakon stjecanja. Kada je udio Grupe u gubicima pridruženog društva jednak ili veći od njezinog udjela u pridruženom društvu, uključujući bilo koja druga neosigurana potraživanja, Grupa prestaje priznavati daljnje gubitke, osim ukoliko ima daljnje obveze prema pridruženom društvu ili je izvršila plaćanja u korist pridruženog društva. Dividenda primljena od pridruženih društava priznaje se kao smanjenje ulaganja u pridružena društva u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju Grupe te kao prihod od dividendi u odvojenom izvještaju o dobiti ili gubitku Društva.

Nerealizirani dobiti iz transakcija između Grupe i njezinih pridruženih društava eliminiraju se do visine udjela Grupe u pridruženom društvu. Nerealizirani gubici također se eliminiraju, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine.

Stjecanje subjekata pod zajedničkom kontrolom

Poslovna spajanja proizašla iz prijenosa udjela u subjektima koji su pod zajedničkom kontrolom dioničara koji kontrolira Grupu priznaju se primjenom slijedećih načela:

- stečena imovina i obveze priznaju se po neto knjigovodstvenoj vrijednosti prethodno priznatoj u konsolidiranim financijskim izvještajima dioničara koji kontrolira Grupu,
- razlika između plaćenog iznosa i neto knjigovodstvene vrijednosti stečenih stavki imovine i obveza iskazuje se u kapitalu i rezervama Grupe,
- stavke kapitala i rezervi stečenog društva pridodaju se stavkama kapitala i rezervi Grupe (osim izdanog kapitala stečenog društva koji se priznaje kao dio premije na izdane dionice), novčani iznosi plaćeni za stjecanje priznaju se izravno u kapitalu i rezervama.

Nekontrolirajući udjeli

Grupa pri svakoj pojedinoj transakciji procjenjuje da li će nekontrolirajuće udjele iskazati po njihovoj fer vrijednosti, ili prema njihovom razmjernom udjelu u priznatom iznosu prepoznatljive neto imovine društva koje se stječe na datum stjecanja.

Promjene ulaganja u podružnice koje ne rezultiraju gubitkom kontrole iskazuju se kao transakcije s imateljima dionica u svojstvu vlasnika te takve prilagodbe nemaju utjecaj na goodwill niti se priznaju kroz dobit ili gubitak unutar izvještaja o dobiti ili gubitku. Prilagodbe nekontrolirajućih udjela temelje se na razmjernom iznosu neto imovine podružnice.

Transakcije koje se eliminiraju prilikom konsolidacije

Unutargrupna stanja i transakcije, te nerealizirani prihodi i rashodi (s izuzetkom dobitaka ili gubitaka po osnovi tečajnih razlika), koji proizlaze iz unutargrupnih transakcija, eliminiraju se prilikom sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja. Nerealizirani gubici se eliminiraju na isti način kao i nerealizirani dobici, ali samo pod uvjetom da nema dokaza o umanjenju vrijednosti

Goodwill

Goodwill predstavlja razliku između fer vrijednosti troška stjecanja i fer vrijednosti udjela Grupe u neto prepoznatljivoj imovini stečene podružnice na dan stjecanja. Goodwill nastao stjecanjem podružnica iskazuje se u okviru nematerijalne imovine. Zasebno iskazan goodwill godišnje se provjerava zbog umanjenja vrijednosti ili kad god postoje pretpostavke za umanjenje te se iskazuje po trošku stjecanja umanjeno za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti goodwilla se ne ukidaju.

Goodwill se alocira na jedinice stvaranja novca za potrebe testiranja umanjenja vrijednosti. Alokacija se provodi na one jedinice stvaranja novca za koje se očekuje da će imati koristi od poslovnog spajanja u kojem je nastao goodwill.

i) Zalihe

Zalihe sirovina i potrošnog materijala vrednuju se prema nabavnoj vrijednosti (po principu prosječne ponderirane cijene) ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tomu koja je niža.

Smanjenje vrijednosti zaliha provodi se na teret rashoda tekućeg razdoblja i to na osnovi procjene stručnih službi o oštećenosti, dotrajalosti zaliha, te u slučajevima kada je nadoknativa vrijednost (vrijednost koja se može realizirati prodajom ili uporabom tih zaliha) manja od nabavne vrijednosti.

Ukoliko stručne službe procijene da je neizvjesna uporaba nekih zaliha u budućim ugovorima, odnosno da se neki proizvodi na zalihama neće moći utrošiti u proizvodnji, vrši se otpis zaliha na teret rashoda tekućeg razdoblja.

Kada i ukoliko više ne postoje okolnosti koje su uvjetovale ranije smanjenje vrijednosti tj. otpisivanje zaliha, vrijednost zaliha treba se povećati najviše do troška nabave, odnosno do vrijednosti koja se može realizirati i kao takva troši u redovnoj proizvodnji.

Sitan inventar i alat otpisuje se u cijelosti prilikom stavljanja u uporabu.

Zalihe koje se pri manipulaciji i skladištenju oštete, kao i zalihe koje izgube uporabnu vrijednost, utvrđuju se putem inventurnih postupaka ili posebnih povjerenstava te uz odobrenje odgovorne osobe i u skladu s poreznim propisima otpisuju na teret redovnih troškova poslovanja.

Ukoliko Grupa do konca obračunskog razdoblja ne dovrši započeti ugovor s kupcem na dan bilance, a nisu ostvareni uvjeti priznavanja prihoda sukladno MSFI 15, evidentira vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku.

Vrijednost proizvodnje u tijeku iskazuje se po stvarnim troškovima koji se mogu pripisati pojedinom ugovoru.

Stvarni troškovi obuhvaćaju direktne i indirektne troškove proizvodnje nastale do datuma bilance i to:

- varijabilne i fiksne direktne troškove proizvodnje koji se mogu izravno pripisati pojedinom ugovoru na razumnoj osnovi, kao što su troškovi izravno ugrađenog materijala, direktan rad i usluge drugih osoba izravno uključene u pružanje usluga
- varijabilne i fiksne opće troškove proizvodnje koji se prema ključu, odnosno u proporciji s direktnih troškovima raspoređuju na pojedine ugovore, odnosno pripisuju vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku na temelju normalnog kapaciteta (normalno ostvarivi kapacitet u uobičajenim uvjetima poslovanja kroz određeno razdoblje).

Ukupni iznos iskazanih troškova proizvodnje u tijeku umanjuju rashode razdoblja, odnosno priznaju se u rashode razdoblja istovremeno s priznavanjem prihoda u trenutku dovršetka radova i primopredaje ukupnog posla.

Trošak odnosno vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku ne uključuje profit ni opće troškove poslovanja i administrativne troškove koji se ne mogu pripisati pružanju usluga, već terete rashod razdoblja u kojem su nastali.

j) Potraživanja

Potraživanja od kupaca, države, zaposlenih i drugih pravnih i fizičkih osoba iskazuju se u poslovnim knjigama na temelju uredne isprave o nastanku poslovnog događaja i podatka o njegovoj vrijednosti.

Potraživanja od kupaca iz inozemstva izražena u ispravi u inozemnim sredstvima plaćanja iskazuju se i u hrvatskoj valutnoj jedinici preračunatoj po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan evidentiranja potraživanja. Prilikom naplate potraživanja nastale razlike s naslova tečajnih razlika knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda Grupe.

Otvorena potraživanja od kupaca iz inozemstva na dan bilance svode se po srednjem tečaju HNB-a na bilančnu vrijednost, a nastale razlike knjiže se u korist prihoda ili terete rashode.

Potraživanja se u poslovnim knjigama Grupe početno priznaju po fer vrijednosti, a naknadno se mjere po amortiziranom trošku.

Povećanje potraživanja za kamatu utemeljuje se na ugovoru i obračunima zateznih kamata po zakonskoj stopi. Usklađivanje vrijednosti potraživanja obavlja se temeljem saznanja da potraživanje nije u roku naplaćeno, odnosno da je nenaplativo i da je utuženo. Odluku o usklađivanju vrijednosti potraživanja donosi Uprava.

Usklađivanje vrijednosti potraživanja iskazuju se u računu dobiti i gubitka Grupe (bilješka 28), a kako je navedeno u bilješci 2.3 k) *Umanjenje vrijednosti kratkotrajne financijske imovine, uključujući potraživanja*.

k) Kratkotrajna financijska imovina

Kratkotrajnu financijsku imovinu čine ulaganja novca, stvari, ustupljenih prava i odobrenih robnih kredita s ciljem stjecanja prihoda, a čije se vraćanje očekuje najduže do jedne godine.

Kratkotrajna financijska ulaganja do jedne godine iskazuju se u poslovnim knjigama po trošku ulaganja. Vrijednost se utvrđuje za pojedina ulaganja. Naknadno mjerenje kratkotrajnih financijskih ulaganja priznaje se po amortiziranom trošku.

Umanjenje vrijednosti kratkotrajne financijske imovine, uključujući potraživanja

Procjena budućih očekivanih kreditnih gubitaka vrši se temeljem prosječne stope otpisa u prethodnim godinama i njezine primjene na neispravljenju kratkotrajnu financijsku imovinu na datum izvještavanja (Bilješka 28). Grupa koristi pojednostavljeni pristup alokacije potraživanja u Stupanj 2 i Stupanj 3 prema zahtjevima MSFI-ja 9. Potraživanja dospjela preko 365 dana alocirana su u Stupanj 3.

Nakon saznanja o većem riziku vraćanja ove imovine i nakon utuženja, pri čemu postoje objektivni dokazi o umanjenu provodi se usklađenje vrijednosti kratkotrajne financijske imovine u iznosu koji reflektira navedene parametre. Odluku o usklađenju donose Uprave društava Grupe.

l) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju sredstva na računima banaka, novac u blagajnama, te kratkoročne depozite kod banaka s ugovorenim dospeljećem do 3 mjeseca. Stanje novca na računima kod banaka i u blagajni iskazuje se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u hrvatskoj valutnoj jedinici. Devizna sredstva na računima i u blagajni preračunavaju se na srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan bilance.

Tečajne razlike proizašle s naslova uskladbe deviznih sredstava sa srednjim tečajem HNB-a evidentiraju se kao prihodi/rashodi tekućeg razdoblja.

m) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi

Izdaci kojima su plaćeni troškovi što se odnose na buduća razdoblja iskazuju se prema visini svote navedene u urednoj ispravi o nastalom poslovnom događaju.

Nepodudarnost razdoblja obračuna unaprijed plaćenih troškova na kraju godine stvara saldo koji se kao bilančna pozicija prenosi u sljedeće obračunsko razdoblje.

Ostvareni prihodi za koje nema elemenata da se evidentiraju kao potraživanja, iskazuju se prema obračunskoj svoti navedenoj u ispravi koja dokazuje nastali poslovni događaj, te se prenose kao bilančna pozicija u sljedeće obračunsko razdoblje u kojem se prenose na račune potraživanja kada se za to steknu uvjeti.

n) Kapital

Kapital je vlastiti izvor financiranja imovine.

Upisani kapital iskazuje se u svoti koja je upisana u sudski registar prilikom osnivanja, odnosno promjene upisa vrijednosti kapitala u trgovačkom registru.

Politika iskazivanja pričuva ostvaruje se zavisno od temelja njihova oblikovanja i politike Grupe (zakonske, statutarne i sl.).

o) Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju samo onda ako Grupa ima sadašnju obvezu kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, te ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na svaki datum bilance i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama.

Priznaju se kao rashod rezerviranja za rizike i troškove na temelju zakona ili drugog propisa i rezerviranja uvjetovana ugovorima kao što su rezerviranja za otpremnine, rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore, rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima i rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima.

p) Dugoročne obveze

Dugoročne obveze iskazuju se u poslovnim knjigama u vrijednosti nastale poslovne promjene dokazane urednom ispravom ili ugovorom o stvaranju obveza.

Pod dugoročnim se obvezama podrazumijevaju obveze s rokom podmirenja dužim od 12 mjeseci od datuma izrade financijskih izvještaja. Klasifikacija dugoročnih i kratkoročnih obveza provodi se na svaki dan bilance.

r) Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazuju se u poslovnim knjigama u vrijednosti nastale poslovne promjene dokazane urednom ispravom i ugovorom o stvaranju obveza.

Kratkoročne obveze predstavljaju obveze s rokom dospijeca kraćim od 12 mjeseci.

Klasifikacija dugoročnih i kratkoročnih obveza provodi se na svaki dan bilance.

Kratkoročne obveze iskazane u inozemnim sredstvima, te uz deviznu klauzulu plaćanja iskazuju se i u hrvatskoj valutnoj jedinici preračunatoj po srednjem tečaju HNB na dan evidentiranja obveza. Prilikom podmirenja ovih obveza, nastale razlike s naslova tečajnih razlika knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda.

Otvorene obveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilance svode se po srednjem tečaju HNB-a na bilančnu vrijednost, a nastale razlike knjiže se u korist prihoda ili terete rashode.

s) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

Nastali troškovi tekućeg razdoblja za koje nisu ispostavljeni računi ili nedostaje dokumentacija za njihovo knjiženje, a moguće je utvrditi njihovu visinu (npr. zakupnina, troškovi revizije na osnovu ugovora) iskazuju se u bilanci kao odgođena plaćanja troškova, budući da će obveza njihovog plaćanja nastati u budućem obračunskom razdoblju.

Ostvareni troškovi za koje nema elemenata da se evidentiraju kao obveza, iskazuju se prema obračunskoj svoti navedenoj u ispravi koja predviđa poslovni događaj, te se prenose kao bilančna pozicija u slijedeće obračunsko razdoblje u kojem se prenose na račune obveza kada se za to steknu uvjeti.

Naplaćeni prihodi koji nemaju uvjete za priznavanje u tekućem razdoblju, odgađaju se za buduća razdoblja.

3. IZVJEŠĆE O SEGMENTIMA

Temeljem upravljačkog pristupa MSFI-a 8, Grupa svoje poslovanje prati samo u jednom segmentu, a sukladno specifičnostima same djelatnosti. Popravci i preinake brodova kao osnovna djelatnost Matice čini preko 98% prihoda od prodaje, odnosno preko 90% svih poslovnih prihoda. Sve aktivnosti u sklopu osnovne djelatnosti Matice međusobno su povezane matričnom organizacijom, koja povezuje funkcionalne dijelove koji predstavljaju resurse potrebne za realizaciju većeg broja istovremenih projekata. Pri tom u svim aktivnostima Matica koristi indirektne proizvodne resurse i infrastrukturu koja se podjednako koristi za sve projekte remontne djelatnosti. Resursi, i to posebno radni resursi, kombiniraju se u ovisnosti o stupnju opće zaposlenosti kapaciteta, pa profitabilnost pojedinog projekta varira ovisno o njihovoj raspoloživosti. Svaki projekt remonta ili preinake ima svoje specifičnosti, koje su često puta ovisne o načinu postavljanja upita od strane klijenata i nuđenja takvih poslova, pri čemu se različiti proizvodni zanati mogu, ali i ne moraju kombinirati u cilju izvršenja ugovorenih poslova, što uvelike otežava segmentiranje poslovanja u smislu funkcijskih cjelina.

Matica prati svoje poslovanje po projektima koji objedinjavaju različite zanate proizvodne aktivnosti u različitim omjerima ovisno o specifikacijama traženih radova po svakom projektu. Matica koristi interna menadžerska izvješća za cijeli segment poslovanja gdje pokazatelj uspješnosti poslovanja predstavlja bruto marža (odnos prihoda i izravnih troškova) te EBITDA (zarada prije poreza, kamata i amortizacije).

U osnovnoj djelatnosti Matice sudjeluju i ovisna društva Grupe i to Viktor Servisi d.o.o. i VL Steel d.o.o. čija je djelatnost usko povezana odnosno jednaka djelatnosti Matice, pa se ne može govoriti o drugim segmentima poslovanja. U poslovnom modelu Matice, ovisna društva djeluju kao podugovarači Matice u njegovim proizvodnim aktivnostima, pri čemu se usluge podugovarača koriste u fazama veće zaposlenosti ili za poslove za koje sama Matica nema ili nema dovoljan broj svojih radnika. Pri tom je za napomenuti da utjecaj ovisnih društava na ukupne konsolidirane izvještaje tek oko 1%.

4. PRIHODI OD PRODAJE

	u kunama	
	2018	2019
Prihod od pruženih usluga na domaćem tržištu	29.701.984	28.037.370
Prihod od pruženih usluga na inozemnom tržištu	198.219.036	269.140.480
Prihod od prodaje usluga – povezane strane	618.654	-
Ukupno	228.539.674	297.177.850

Po vrsti pruženih usluga prihodi od prodaje usluga sastoje se od:

	u kunama		
	Domaće tržište	Strano tržište	Ukupno
Popravci brodova	27.142.666	268.741.000	295.883.666
Ostale usluge	894.704	399.480	1.294.184
Ukupno	28.037.370	269.140.480	297.177.850

Prihod od prodaje usluga – povezane strane iskazan je do perioda koji je završio 30.6.2018. godine i odnosi se na Grupnu Ujlanik, koja je, uz Tankersku plovidbu d.d. bila jedan od najvećih pojedinačnih dioničara Matice, s predstavnicima u Nadzornom odboru Društva. Prodajom dionica u drugom polugodištu 2018. godine, najveći pojedinačni vlasnik postaje Palumbo Grupa, kojoj Grupa tijekom 2018. godine i 2019. godine nije prodavalo svoje usluge.

Matica je za iskazivanje prihoda po brodovima, njih sedam koji su na 31.12.2019. godine bili u Brodogradilištu u tijeku, primijenilo MSFI-15 „Prihodi po ugovorima s kupcima“. Od ukupnog iznosa prihoda od prodaje, na prihod iskazan primjenom MSFI-a 15 odnosi se 18.924.919 kuna.

5. OSTALI PRIHODI

	u kunama	
	2018	2019
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	17.360.129	13.239.110
Prihodi od prodaje materijala	1.658.372	6.402.379
Prihodi od najma	852.509	1.138.938
Prihodi od najma – povezane strane	1.170	1.170
Prihod od ukidanja dugoročnih rezerviranja (<i>bilješka 24</i>)	2.358.890	880.046
Prihodi od naplaćenih šteta	26.873	3.256
Prihodi od naplaćenih sumnjivih i spornih potraživanja (<i>bilješka 18</i>)	689.457	994.925
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	40.280	75.067
Prihodi od otpisanih obveza	971.627	6.450
Naknadno utvrđeni prihodi proteklih godina	15.720	15.720
Višak zaliha materijala	1.359	425.034
Ostali prihodi	1.478.346	414.230
Ukupno	25.454.732	23.596.325

Prihodi od prodaje materijala, uključuju i prihode od prodaje otpadnog materijala ili sekundarnih sirovina, koje nastaju u svezi s projektima osnovne djelatnosti. U 2019. godini Matica je obavljala poslove uklanjanja dijela strukture jednog broda, što je rezultiralo povećanim prihodima, ali i troškovima povezanim s otkupom i prodajom otpadnog čelika.

Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja iskazani u tekućem razdoblju odnose se na ukidanje rezerviranja za naknade neiskorištenih godišnjih odmora radnika za 2018. godinu i rezerviranja za sudske sporove, a koje su rezervacije bile iskazane na dan 31.12.2018. godine. Godišnji odmori koji su preostali na dan 31.12.2018. godine iskorišteni su u 2019. godini, slijedom čega je izvršeno otpuštanje rezervacija. Godišnji odmori preostali na dan 31.12.2018., a koji su generirali prihode od ukidanja dugoročnih rezerviranja za 2019. godinu, značajno su bili manji od onih rezerviranih na dan 31.12.2017. godine, a koji su generirali ove prihode za prethodnu 2018. godinu. To je posljedica značajnijeg pada zaposlenosti tijekom 2018. godine u odnosu na godinu ranije, iz kojeg razloga je tijekom 2018. godine iskorišten razmjerno veći fond sati godišnjih odmora radnika, pa je i prihod od ukidanja rezerviranja u 2019. godini niži.

Prihodi od naplaćenih sumnjivih i spornih potraživanja odnose se na naplaćena potraživanja od Grupe Uljanik, a koja su bila vrijednosno usklađena (otpisana) u 2017. godini.

Prihodi od najma odnose se na prihode slijedom ustupanja poslovnih prostora i druge proizvodne opreme podugovaračima, koji sudjeluju u proizvodnoj aktivnosti Društva. Prihodi od najma i ostali prihodi koji su ostvareni s povezanim stranama, odnose se na prihode ostvarene od Uljanik Grupe, ostvarene do dana 30.6.2018. godine, s obzirom da je matično društvo Uljanik Grupe na dan 30.6.2018. predstavljalo jednog od najvećih pojedinačnih dioničara Matice i sudjelovalo u Nadzornom odboru Matice. Prodajom dionica u drugom dijelu 2018. godine, najveći pojedinačni vlasnik postaje Palumbo Grupa, kojoj Grupa tijekom 2018. godine i 2019. godine nije prodavalo svoje usluge.

U ostalim prihodima koje je Grupa iskazala za 2018. godinu uključeni su prihodi s osnova promjena temeljem primjene MSFI 9 u iznosu od 547.664 kune, od kojih se na ovisno društvo odnosi 8.877 kuna.

6. MATERIJALNI TROŠKOVI I TROŠKOVI PRODANE ROBE

	u kunama	
	2018	2019
Troškovi sirovina i materijala		
Utrošene sirovine i materijal	33.589.468	43.709.371
Utrošene sirovine i materijal – sudjelujući interes	684	-
Utrošena energija	10.742.001	11.880.090
Trošak sitnog inventara i rezervnih dijelova	573.847	416.425
Ukupno sirovine i materijal	44.906.000	56.005.886
Ostali vanjski troškovi		
Prijevozne usluge, tr.telefona, poštarine i slično	737.722	630.798
Usluge na izradi proizvoda	60.628.512	64.775.516
Usluge na izradi proizvoda – povezane strane	496.598	-
Usluge subliferacije	42.993.527	55.760.916
Usluge subliferacije – povezane strane	59.339	-
Usluge održavanja	8.006.149	4.780.669
Usluge održavanja – povezane strane	6.323	-
Troškovi zakupnina	1.218.924	3.026.113
Intelektualne usluge	1.603.443	1.224.089
Intelektualne usluge – povezane strane	-	334.424
Ostale usluge	2.275.689	1.350.572
Ukupno ostali vanjski troškovi	118.026.226	131.883.097
Sveukupno materijalni troškovi	162.932.226	187.888.983

Usluge na izradi proizvoda predstavljaju troškove podugovarača u proizvodnim aktivnostima Grupe. Usluge subliferacije predstavljaju usluge trećih koje se u pravilu odvijaju izvan lokacije Grupe ili se obavljaju sredstvima pružatelja usluga.

Troškovi kratkoročnih zakupnina odnose se na varijabilne troškove najma opreme za proizvodne potrebe, u ovisnosti o specifičnosti i potrebama projekata osnovne djelatnosti te je riječ u pravilu o jednokratnim troškovima čija ukupna visina varira u ovisnosti o zaposlenosti kapaciteta i proizvodnim potrebama.

Troškovi sirovina i materijala – povezane strane i ostali vanjski troškovi – povezane strane iskazani su na dan 30.06.2018. godine i odnosi se na Grupu Uljanik, s obzirom da je matično društvo Uljanik Grupe na dan 30.6.2018. predstavljalo jednog od najvećih pojedinačnih dioničara Matice i sudjelovalo u Nadzornom odboru Matice. Prodajom dionica najveći pojedinačni vlasnik postaje Palumbo Grupa.

U 2019. godini troškovi revizije financijskih izvještaja iznosili su 167.458 kuna (2018: 166.916 kuna), troškovi usluga poreznog savjetovanja iznosili su 48.000 kuna (2018: 48.000 kuna), troškovi usluga savjetovanja pruženih od jednog društva u sastavu Palumbo Grupa iznosile su 334.424 kuna (2018: 0 kuna).

Troškovi pravnog zastupanja Matice u 2019. godini iznosili 239.839 kuna (2018: 254.516 kuna). Navedeni iznos se u cijelosti odnosi na usluge domaćih odvjetničkih društava. Društvo nema u radnom odnosu zaposlenog pravnika koji obavlja pravne i odvjetničke poslove pa stoga koristi usluge vanjskih odvjetnika.

Ovisna društva tijekom 2019. godine nisu koristile usluge odvjetnika (2018: VL Steel 3.000 kuna).

7. TROŠKOVI OSOBLJA

	u kunama	
	2018	2019
Neto plaće i nadnice	41.173.282	38.638.836
Porezi i doprinosi iz plaća	16.700.822	16.117.701
Doprinosi na plaće	10.701.282	9.531.427
Otpremnine	314.100	845.855
Naknade zaposlenicima (putni troškovi, dnevnice, prig.nagrade)	5.656.004	6.179.934
Ukupno	74.545.490	71.313.753

U troškovima osoblja iskazani su i troškovi koje Grupa isplaćuje temeljem Kolektivnog ugovora, a odnose se na otpremnine, jubilarne nagrade, putne troškove, dnevnice te prigodne nagrade. Pad troškova plaća te poreza i doprinosa rezultat je smanjenja broja radnika Matice, a u procesu optimizacije organizacije.

8. AMORTIZACIJA

	u kunama	
	2018	2019
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	23.012.964	21.410.906
Ukupno	23.012.964	21.410.906

Stopa otpisanosti imovine u upotrebi na koncu 2019. godine iznosi 68% (2018: 67%).

9. VRIJEDNOSNO USKLAĐIVANJE

Vrijednosno usklađenje koje je Grupa provela u 2019. godini, u cijelosti se odnosi na vrijednosno usklađenje Matice, u ukupnom iznosu od 1.143.900 kuna (2018: 864.613 kuna, odnosi se na Maticu i ovisno društvo), koja se odnose na:

- ispravak vrijednosti i rashode dugotrajne imovine u pripremi u iznosu od 669.706 kuna (2018: 0 kuna) za koje je procijenjeno da njezinim daljnjim priznavanjem Matica u budućnosti neće imati koristi (veza bilješka 14)
- vrijednosno usklađenje zaliha u iznosu 225.068 kuna (2018: 0 kuna) za koje su stručne službe Matice procijenile da nije izvjesno da će se redovito trošiti u daljnjem proizvodnom procesu, a s obzirom da je dio tih zaliha bio nabavljan za potrebe posebnih projekata zbog čega više nije izvjesno da će se u skoroj budućnosti utrošiti sa svrhom (veza bilješka 17),
- vrijednosno usklađenje financijske imovine Matice u iznosu od 249.127 kuna (2018: 316.948 kune, odnosi se na Maticu i ovisno društvo) koje se odnosi na ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca zbog primjene MSFI 9 u iznosu od 229.938 kuna (2018: 245.162 kune, za Maticu i ovisno društvo kao ukupni efekt ispravka vrijednosti potraživanja od kupca i promjene temeljem primjene MSFI 9 – veza bilješka 5) te definitivni otpis potraživanja u iznosu od 19.189 kuna (2018: 71.786, za Maticu i ovisno društvo) (veza bilješka 18).

10. REZERVIRANJA

Grupa je za 2019. godinu izvršila rezerviranja za troškove u ukupnom iznosu od 1.674.055 kuna (2018: 907.365 kuna), od kojih se na rezerviranja za neiskorištene godišnje odmora odnosi iznos od 1.519.435 kuna (2018: 694.015 kuna), te na rezerviranja za sudske sporove Matice započete u 2019. godini odnosi iznos od 154.620 kuna (2018: 213.350 kuna).

Iznos rezerviranja za troškove neiskorištenih godišnjih odmora značajnije je veći u odnosu na 2018. godinu, zbog povećanja zaposlenosti u 2019. godini u odnosu na prethodnu godinu, zbog čega je radnicima preostao veći broj neiskorištenih dana godišnjih odmora.

11. OSTALI TROŠKOVI I OSTALI POSLOVNI RASHODI

	u kunama	
	2018	2019
Reprezentacija i darovanja	1.142.978	802.700
Premija osiguranja	3.600.612	4.148.487
Bankarske usluge	378.679	430.343
Porezi i doprinosi koji ne ovise o rezultatu	2.292.993	2.969.542
Ostali troškovi	1.784.565	1.502.931
Ukupno ostali troškovi	9.199.827	9.854.003

Ostali troškovi odnose se na troškove obrazovanja, zaštitne odjeće i obuće i drugih troškova vezanih uz zaštitu na radu, te na naknade članovima Nadzornog i Revizijskog odbora Matice.

Pored iskazanih iznosa, Grupa je u 2019. godini ostvarilo i poslovne rashode u iznosu od 1.037.093 kune (2018: 579.063 kuna), a koji se odnosi na manjkove materijala, neotpisanu vrijednost rashodovane materijalne imovine te na ostale poslovne rashode, od kojih se na ovisno društvo Viktor Servisi odnosi ukupno 3.714 kuna (2018: 150 kuna), a kako slijedi:

	u kunama	
	2018	2019
Rashod zaliha	-	101.336
Manjak zaliha	2.530	448.868
Rashod dugotrajne materijalne imovine	50.544	51.524
Manjak dugotrajne materijalne imovine	-	5.266
Ostali poslovni i izvanredni rashodi	525.989	430.099
Ukupno ostali poslovni rashodi	579.063	1.037.093

12. FINANCIJSKI TROŠKOVI I PRIHODI

	u kunama	
	2018	2019
Financijski prihodi		
Kamate	253.750	184.037
Prihodi od prodaje vrijednosnih papira i dividendi	7.040	3.720
Ukupno financijski prihodi	260.790	187.757
Financijski rashodi		
Kamate	2.426.813	1.955.797
Neto gubici od tečajnih razlika	706.463	333.015
Ukupno financijski rashodi	3.133.276	2.288.812
Neto financijski troškovi	(2.872.486)	(2.101.055)

Grupa je u 2019. godini ostvarilo pozitivne tečajne razlike u visini 987.999 kuna (2018: 2.182.929 kuna), te negativne tečajne razlike u visini 1.321.796 kuna (2018: 2.889.392 kuna), slijedom čega neto gubici tečajnih razlika iznose 333.016 kuna (2018: 706.463 kuna).

Od ukupnog iznosa neto gubitaka od tečajnih razlika realiziranih ukupno u iznosu od 333.015 kuna za 2019. godinu (2018: 706.463 kune), realizirane neto negativne tečajne razlike iznosile su 792.090 kuna (2018: 171.362 kune), dok su u stanjima imovine i obveza iskazanih u stranim valutama ili s valutnom klauzulom na dan 31.12.2019. godine preostale nerealizirane pozitivne tečajne razlike u iznosu 459.075 kuna (2018: 535.101 kuna negativne).

13. POREZ NA DOBIT

Grupa je za razdoblje od 01.01. - 31.12.2019. godine ostvarila gubitak kao razliku prihoda i rashoda u visini od 21.410.809 kuna. Nakon uračunavanja uvećanja i umanjenja poreznih obveza Matice i ovisnih društava, te korištenja prenesenih poreznih gubitaka iz 2018. godine, obveza poreza na dobit iznosi 581.758 kuna (2018: 30.435 kuna što se odnosilo na ovisno društvo Viktor Servisi). Matica je kroz predujmove poreza na dobit tijekom 2019. godine već uplatila 330.000 kuna, dok je ovisno društvo Viktor Servisi predujmovima poreza na dobit tijekom 2019. godine preplatilo poreznu obvezu, slijedom čega preostaje obveza za uplatu razlike poreza na dobit samo Matici u iznosu od 232.818 kuna.

Ovisna društvo Viktor Servisi poslovnu je godinu završilo s dobitkom nakon oporezivanja u visini 69.179 kuna, dok je ovisno društvo VL Steel poslovalo s gubitkom u visini od 19.130 kuna.

Grupa je u 2018. godini iskazala odgođenu poreznu imovinu s osnova vrijednosnog usklađenja financijske imovine u iznosu od 417 kuna (2018: 14.459 kuna) koja pripada Matici te povećanje odgođene porezne obveze u iznosu od 1.540 kuna (2018: 4.721 kunu) koje pripadaju ovisnom društvu Viktor Servisi.

Grupa nije priznala odgođenu poreznu imovinu na ostvareni gubitak Matice u 2018. godini, ali je s osnove otpisa zaliha za koje su stručne službe Matice ocijenile da se neće utrošiti u proizvodnom procesu i sa osnove rashoda zaliha kojima je istekao rok trajanja ili su uništene priznala odgođenu poreznu imovinu u visini od 58.753 kune.

u kunama

	2018	2019
Računovodstveni dobitak(gubitak) prije oporezivanja	(21.039.050)	21.429.940
Porez na dobit po stopi od 18 %	43.735	3.857.389
Učinak porezno nepriznatih rashoda	167.583	460.661
Učinak neoporezivih prihoda	(105.739)	16.332
Ukupno	105.579	4.301.718
Učinak nepriznate odgođene porezne imovine na prenesene porezne gubitke	-	(3.739.090)
Iznos poreznog gubitka za koji nije priznata odgođena porezna imovina	(30.736)	(19.130)
Trošak poreza na dobit	30.435	581.758

Od ukupno iskazanog troška poreza na dobit u iznosu od 581.758 kuna za 2019. godinu (2018: 30.435 kuna), 523.005 kuna se odnosi na trošak tekućeg poreza za razdoblje, a preostalih 58.753 (2018: 0 kuna) odnosi se na odgođenu poreznu imovinu.

U skladu s poreznim propisima, porezna uprava može u svakom trenutku pregledati knjige i evidencije Grupe u razdoblju od tri godine nakon isteka godine u kojoj je porezna obveza iskazana, te može nametnuti dodatne porezne obveze i kazne. Uprava Matice nije upoznata ni sa kakvim okolnostima koje bi mogle dovesti do potencijalnih značajnih obveza temeljem obavljenih nadzora.

14. DUGOTRAJNA MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

u kunama

OPIS	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	Materijalna imovina u pripremi	Predumjmovi za materijalnu imovinu	Ukupno materijalna imovina	Nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	UKUPNO
NABAVNA VRIJEDNOST										
STANJE 1.1.2018.	12.504.214	70.251.516	642.829.202	75.961.397	762.529	67.926	802.376.784	18.249.922	-	820.626.706
Aktiviranje MI u pripremi i predumjmovi	-	-	17.529.892	1.576.818	(19.261.008)	154.298	-	36.120	(36.120)	-
Nabavke tijekom godine	-	-	-	-	21.819.619	-	21.819.619	-	36.120	21.855.739
Prodaja, rashodovanje i umanjenje vrijednosti tijekom godine	-	-	(202.290)	(717.728)	-	-	(920.018)	-	-	(920.018)
Prijenos	-	-	-	-	(115.250)	-	(115.250)	115.250	-	-
STANJE 31.12.2018.	12.504.214	70.251.516	660.156.804	76.820.487	3.205.890	222.224	823.161.135	18.401.292	-	841.562.427
Aktiviranje MI u pripremi i predumjmovi	-	-	11.166.167	4.692.340	(15.956.380)	(222.224)	(320.097)	434.263	(114.166)	-
Nabavke tijekom godine	-	-	-	-	17.308.692	-	17.308.692	-	114.166	17.422.858
Prodaja i rashodovanje i umanjenje vrijednosti tijekom godine	-	-	(1.089.555)	(2.528.740)	(669.706)	-	(4.288.001)	(6.900)	-	(4.294.901)
Višak, manjak	-	-	-	(2.435)	-	-	(2.435)	-	-	(2.435)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji	-	(3.136.593)	-	-	-	-	(3.136.593)	-	-	(3.136.593)
STANJE 31.12.2019.	12.504.214	67.114.923	670.233.416	78.981.652	3.888.496	-	737.348.339	18.828.655	-	756.176.994
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI							-		-	-
STANJE 1.1.2018.	6.958.527	65.752.934	383.630.551	69.588.503	-	-	525.930.515	9.670.191	-	535.600.706
Amortizacije tijekom godine	-	179.841	17.868.600	1.830.940	-	-	19.879.381	3.133.583	-	23.012.964
Prodaja i rashodovanje tijekom godine	-	-	(159.301)	(710.173)	-	-	(869.474)	-	-	(869.474)
STANJE 31.12.2018.	6.958.527	65.932.775	401.339.850	70.709.270	-	-	544.940.422	12.803.774	-	557.744.196
Amortizacije tijekom godine	-	179.840	18.973.851	1.702.773	-	-	20.856.464	554.442	-	21.410.906
Prodaja i rashodovanje tijekom godine	-	-	(1.049.530)	(2.503.986)	-	-	(3.553.516)	(6.900)	-	(3.560.416)
Višak, manjak	-	-	-	(15.223)	-	-	(15.223)	-	-	(15.223)
Prijenos na imovinu namijenjenu prodaji	-	(1.129.357)	-	-	-	-	(1.129.357)	-	-	(1.129.357)
STANJE 31.12.2019.	6.958.527	64.983.258	419.264.171	69.892.834	-	-	561.098.790	13.351.316	-	574.450.106
SADAŠNJA VRIJEDNOST 31.12.2018.	5.545.687	4.318.741	258.816.954	6.111.217	3.205.890	222.224	278.220.713	5.597.518	-	283.818.231
SADAŠNJA VRIJEDNOST 31.12.2019.	5.545.687	2.131.665	250.969.245	9.088.818	3.888.496	-	271.623.911	5.477.339	-	277.101.250

Tijekom 2019. godine ulaganja Grupe u dugotrajnu imovinu, najvećim dijelom su se odnosila na ulaganja Matice za nabavku protueksplozivne prijenosne Gala LED rasvjete za rad na brodovima, aparate za zavarivanje i drugu proizvodnu opremu. Ulaganja su se odnosila i na nastavak obnove plovnihi dokova i to Doka 5 i Doka 11, kojima se obnovom čelične strukture povećava vrijednost i produžava korisni vijek upotrebe.

Dio dugotrajne materijalne imovine Matice služi kao osiguranje financijskih kredita (Bilješka 30). Neto knjigovodstvena vrijednost te imovine na dan 31.12.2019. godine iznosi 224.835.131 kunu (2018: 238.880.574 kune).

Stupanj otpisanosti opreme u upotrebi na dan 31.12.2019. iznosi 68% (2018: 67%).

Matica je vlasnik nekretnine - poslovnog prostora na lokaciji Riva 20, a koja je na dan 31.12.2019. iskazana kao imovina namijenjena prodaji pod kratkotrajnom imovinom.

15. FINANCIJSKA IMOVINA KOJA SE MJERI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

Matica posjeduje 5.000 dionica Uljanika d.d. koje su u poslovnim knjigama Društva evidentirane po nominalnoj vrijednosti u iznosu od 450.000 kuna. Na dan 31.12.2019. godine Društvo je izvršilo vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb te s obzirom na činjenicu da je nad društvom Uljanik d.d. otvoren stečajni postupak, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 0 kuna (2018: 54.000 kuna).

Matica posjeduje i 6.153 dionica društva Tankerska next generation d.d. koje su u poslovnim knjigama Društva evidentirane po nominalnoj vrijednosti od 399.945 kuna. Na dan 31.12.2019. godine Društvo je izvršilo vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 290.422 kune (2018: 238.736 kuna).

Ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. posjeduje dionice 3.720 dionica Valamar Riviera d.d. Poreč, koje su u poslovnim knjigama evidentirane po nominalnoj vrijednosti u iznosu od 37.200 kuna. Na dan 31.12.2019. godine ovisno društvo je izvršilo vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 145.080 kuna.

16. FINANCIJSKA IMOVINA KOJA SE MJERI PO AMORTIZIRANOM TROŠKU

Dugotrajna financijska imovina u iznosu od 8.378.261 kune (2018: 8.381.042 kune) odnosi se na novčani depozit po dugoročnom investicijskom kreditu u iznosu od 8.186.838 kuna (2018: 8.159.333 kune) te na depozit radi osiguranja dugoročnih obveza prema HEP ESCO-a u iznosu od 191.423 kune (2018: 221.709 kuna), a sve se odnosi na maticu.

Kratkotrajna financijska imovina Grupe iznosi 116.318 kuna (2018.:170.211 kuna), od kojih se 76.318 kuna (2018: 130.211 kuna) odnosi na date pozajmice Matice, a 40.000 kuna (2018: 40.000 kuna) na date pozajmice ovisnog društva Viktor Servisi d.o.o.

17. ZALIHE

	u kunama	
	31.12.2018	31.12.2019
Materijal	14.907.385	14.925.987
Materijal na putu	2.946	-
Izrada prirubnica	110.424	-
Proizvodnja u tijeku	2.939.618	-
Sitni inventar	8.654.941	8.767.932
Ispravak vrijednosti sitnog inventara	(8.654.941)	(8.767.932)
Ukupno	17.960.373	14.925.987

Matica je primijenila MSFI 15 „Prihodi po ugovorima s kupcima“ za projekte na kojima su na dan 31.12.2019. godine bili u tijeku remontni poslovi, za čiju vrijednost je Matica stekla uvjete priznavanja prihoda sukladno MSFI 15. Zbog toga Matica ne iskazuje zalihe nedovršene proizvodnje u 2019. godini.

Matica je u 2019. godini provela vrijednosno usklađenje zaliha u iznosu 225.068 kuna, za koje su stručne službe Matice procijenile da nije izvjesno da će se redovito trošiti u daljnjem proizvodnom procesu, a s obzirom da je dio tih zaliha bio nabavljan za potrebe posebnih projekata, zbog čega više nije izvjesno da će se u skoroj budućnosti utrošiti sa svrhom. Inventurnim popisom na dan 31.12.2019. godine Matica je utvrdila ukupan manjak zaliha materijala u iznosu od 448.869 kuna, te višak zaliha materijala u iznosu od 425.034 kune, koji su nastali u tehnološkom procesu trošenja sličnih i istovrsnih materijala, a koji nisu mogli biti prebijeni zbog poreznih razloga. Utvrđeni iznosi manjka i viška predstavljaju oko 1% ukupno utrošenih materijala tijekom 2019. godine.

18. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

u kunama

	31.12.2018	31.12.2019
Potraživanja od kupaca - bruto	58.907.180	100.479.040
Potraživanja od kupaca - umanjenje vrijednosti	39.987.932	33.665.763
Potraživanje od kupaca - neto	18.919.248	66.813.277
Potraživanje od kupaca – sudjelujući interes	-	-
Potraživanje od zaposlenika	241.033	80.984
Potraživanje od države	4.365.038	8.582.757
Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi	14.195.066	22.152.599
Dani predujmovi	1.169.488	3.323.644
Ostala potraživanja	19.668	19.669
Ukupno	38.909.541	100.972.930

Kretanje vrijednosnog usklađenja potraživanja od kupaca:

u kunama

	2018	2019
Stanje 1.1.	32.763.138	39.987.932
Efekt primjene MSFI 9 na dan 01.01.2018.	1.080.583	-
Umanjenje vrijednosti u tekućoj godini	7.444.824	2.920.442
Naplata ranije otpisanih potraživanja	(689.457)	(994.925)
Definitivni otpis ranije ispravljenih potraživanja	(63.492)	(8.472.676)
Usklada očekivanih kreditnih gubitaka - MSFI 9 (Bilješka 4)	(547.664)	224.990
Stanje 31.12.	39.987.932	33.665.763

Potraživanja od kupaca na dan 31.12.2019. godine značajnije su se povećala u odnosu na stanja koncem prethodne godine kao posljedica značajnog porasta zaposlenosti i to upravo u posljednjem tromjesečju 2019. godine.

Potraživanja od države iznose 8.582.757 kuna koja se najvećim dijelom odnose na potraživanje Matice s osnove povrata poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 8.344.658 kuna (2018: 3.018.808 kuna) i potraživanje s osnove bolovanja na teret HZZO-a u iznosu od 219.644 kune (2018: 240.679 kuna).

Unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi najvećim se dijelom (21.920.649 kuna) odnose na obračunate prihode Matice primjenom MSFI 15 „Prihodi po ugovorima s kupcima“ za remontne poslove na sedam brodova koji su na dan 31.12.2019. godine bili u Brodogradilištu.

Grupa je sukladno zahtjevu standarda MSFI 9 izvršilo vrijednosno usklađenje potraživanja od kupaca za 2018. 2019. godinu.

Starosna struktura dospjelih potraživanja od kupaca:

	u kunama	
	31.12.2018	31.12.2019
1-90 dana	10.981.244	60.656.297
91-180 dana	866.017	239.918
181-365 dana	6.003.517	926.683
Preko 365 dana	1.601.389	5.748.289
Vrijednosno usklađenje potraživanja	(532.919)	(757.910)
Ukupno	18.919.248	66.813.277

Starosna struktura umanjenja vrijednosti potraživanja:

	u kunama	
	31.12.2018	31.12.2019
1-90 dana	2.673.835	-
91-180 dana	2.062.335	-
181-365 dana	2.708.654	2.279.216
Preko 365 dana	32.010.189	30.628.638
Vrijednosno usklađivanje potraživanja	532.919	757.909
Ukupno	39.987.932	33.665.763

Struktura potraživanja od kupaca prema valuti:

	u kunama	
	31.12.2018	31.12.2019
HRK	11.111.914	15.370.231
EUR	5.757.227	40.484.222
USD	2.583.026	11.716.734
Vrijednosno usklađenje potraživanja	(532.919)	(757.910)
Ukupno	18.919.248	66.813.277

Struktura potraživanja od kupaca prema tržištima:

	u kunama	
	31.12.2018	31.12.2019
Italija	3.039.357	39.086.220
Hrvatska	11.157.608	15.370.274
USA	2.649.081	11.717.002
Norveška	1.674.595	-
Ostale zemlje	931.526	1.397.690
Vrijednosno usklađivanje potraživanja	(532.919)	(757.909)
Ukupno	18.919.248	66.813.277

19. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

u kunama

	31.12.2018	31.12.2019
Novac u banci	10.989.014	15.082.355
Novac u blagajni	7.365	11.306
Depoziti	849.604	853.308
Ukupno	11.845.982	15.946.969

20. GLAVNICA I REZERVE

Na dan 31. prosinca 2018. godine odobren, izdan i uplaćen dionički kapital Matice obuhvaćao je 16.813.247 redovnih dionica. Sve dionice imaju nominalnu vrijednost od 10 kuna, te dionički kapital iznosi 168.132.470 kuna.

Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na dividendu te na jedan glas po dionici na Skupštini Matice. Matica nije tijekom 2018. godine isplatila dividendu za dobit ostvarenu u 2017. godini, nego je dobit odlukom Skupštine Matice raspoređena u ostale pričuve 2018. godine. Gubitak koji je Matica ostvarila u 2018. godini smanjilo je ostale pričuve u 2019. godini temeljem odluke Skupštine o pokriću gubitka nastalog u 2018. godini.

Na dan 31. prosinca 2019. godine, Matica je imala u vlasništvu 825.187 vlastitih dionica (31. prosinca 2018.: 825.187). Vlastite dionice predstavljaju 4,91% dioničkog kapitala.

Na dan 31. prosinca 2019. godine zakonske rezerve Matice iznose 8.406.624 kune (2018.: 8.406.624 kuna). Zakonska rezerva je nastala u skladu sa hrvatskim zakonima koji zahtijevaju da se 5% dobiti za godinu prenese u ovu rezervu sve dok ona ne dosegne 5% izdanog dioničkog kapitala.

Zakonske rezerve Matice, koje iznose 5% temeljnog kapitala, kao ni rezerve za vlastite dionice u iznosu od 20.946.624 kune (2018: 20.946.624 kune) ne mogu se koristiti za raspodjelu dioničarima.

Grupa je sukladno MSFI 9 u 2019. godini izvršilo ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 1.080.583 kune na teret ostalih pričuva. Ispravak potraživanja od kupaca Matice iznosi 1.036.424 kune, dok ispravak potraživanja od kupaca ovisnog društva Viktor Servisi iznosi 44.159 kuna. Ovisno društvo VL Steel nije imalo ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca, obzirom da je sa radom započelo u listopadu 2017. godine, te se MSFI 9 nije mogao primijeniti.

Odlukom Matice koja predstavlja Skupštinu ovisnog društva Viktor Servisi, dobitak društva koju je ono ostvarilo za 2018. godini u iznosu od 212.538 kuna raspoređena je na teret zadržane dobiti. Ovisno društvo VL Steel u 2018. godini ostvarilo je gubitak u iznosu 260.548 kuna i raspoređena je na teret pričuva.

21. ZADUŽENJA NA KOJA SE OBRAČUNAVAJU KAMATE

Zaduženja na koja se obračunavaju kamate u cijelosti se odnose na zaduženja Matice, a njihov pregled prema dinamici otplate na dan 31. prosinca 2019. godine jest kako slijedi:

u kunama

	31.12.2018				31.12.2019.			
	Ukupno	1 godina ili manje	2-5 godina	Ukupno dugoročni dio	Ukupno	1 godina ili manje	2-5 godina	Ukupno dugoročni dio
Financijski najam	5.573.517	1.802.136	3.771.381	3.771.381	3.783.011	1.348.798	2.434.213	2.434.213
Dugoročni investicijski kredit	44.008.730	9.642.402	34.366.328	34.366.328	36.384.008	9.642.402	26.741.606	26.741.606
Kredit za obrtna sredstva	7.118.365	7.118.365	-	-	22.276.147	22.276.147	-	-
Ukupno	56.700.612	18.562.903	38.137.709	38.137.709	62.443.166	33.267.347	29.175.819	29.175.819

Najveći dio dugoročnih investicijskih kredita odnosi se na kredit odobren Matici od strane HBOR-a putem poslovne banke u 2012. godini za nabavku novog plutajućeg doka (Doka RI-38), nabavku dokovskih dizalica, opreme za visokotlačno pranje brodskih površina vodom pod visokim tlakom (tzv. UHPWJ) i druge proizvodne opreme u ukupnom iznosu od 69 milijuna kuna. Otplata glavnice kredita započela je u 2015. godini, na rok od 8 godina, odnosno završava u 2023. godini. Manji dio dugoročnih investicijskih kredita odnosi se na kredit odobren Matici od poslovne banke namijenjen za modernizaciju rasvjete u ukupnom iznosu od 4,5 milijuna kuna za koji kredit je otplata glavnice započela u 2019 godini, na rok od 5 godina te završava koncem 2023. godine.

Financijski najam odnosi se u najvećem dijelu na nabavku opreme za proizvodnju te nabavku osobnih automobila, na koje se odnosi svega 345.338 kuna. Krediti za obrtna sredstva u iznosu od 22.276.146 kuna odnose se na prekoračenje po žiro računu (6.834.986 kuna) i kratkoročne kredite za obrtna sredstva (15.441.160 kuna), od kojih je značajan dio vezan uz namjensko financiranje pojedinih projekta osnovne djelatnosti.

22. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

u kunama

	31.12.2018	31.12.2019
Obveze prema dobavljačima	35.743.542	70.909.287
Obveze prema dobavljačima – povezana poduzeća	-	133.966
Obveze prema zaposlenicima	4.320.825	4.397.675
Doprinosi i porezi	3.569.626	3.250.932
Primljeni predujmovi	13.352.330	3.968.591
Ostale obveze	3.348.511	3.451.066
Obračunati troškovi i prihodi budućeg razdoblja	3.065.659	10.594.624
Ukupno	63.400.493	96.706.141

Povećanje obveza prema dobavljačima u odnosu na prethodnu godinu, posljedica je povećanja zaposlenosti i posebno njezine visoke razine upravo koncem 2019. godine, što je značajnije povećalo i strukturu vanjskih resursa potrebnih za projekte osnovne djelatnosti.

Najveći dio ostalih obveza odnosi se na tekuća dospijeca obveza Matice prema HEP-ESCO d.o.o. u iznosu od 2.562.281 kunu (2018.: 2.562.281 kunu), koja se odnose na dva robna kredita vezana uz projekte energetske učinkovitosti koje je Matica provela u ranijim godinama.

Matica je na dan 31.12.2019. godine obračunalo troškove u visini 7.875.223 kune (2018: 820.482 kune), a koji se odnose na ukalkulirane troškove premije osiguranja brodograđivača za 2019. godinu, još nedospjelih na naplatu slijedom konačnog obračuna te na ukalkulirane agencijske provizije i ostale troškove za koje računi nisu primljeni, ali postoji ugovorna obveza. Matica je na dan 31.12.2019. godine obračunalo prihode za koje se sukladno MSFI 15 „Prihodi po ugovorima s kupcima“ nisu stekli uvjeti za njihovo priznavanje i to u visini od 2.665.400 kuna, a koji se odnose na remont broda „AF Claudia“ (2018: 2.245.177 kuna, temeljem remonta broda „Korčula“).

Matica je za razdoblje 2019. godine ostvarilo dobitak iz poslovanja, no zbog prenesenog gubitka iz 2018. godine i uplaćenih predujmova poreza na dobit u 2019. godini, obveza za plaćanje poreza na dobit iznosi svega 232.818 kuna. Ovisno društvo Viktor Servisi imaju obavezu poreza na dobit u iznosu od 18.940 kuna (2018: 30.435 kuna) no zbog ranije plaćenog poreza kroz akontacijske rate iskazuju potraživanje u iznosu od 6.423 kune (2018: 1.239 kuna). Ovisno društvo VL Steel ostvario je gubitak u 2019. godini pa nemaju obvezu plaćanja poreza na dobit.

Struktura obveza prema dobavljačima prema valuti:

	u kunama	
	31.12.2018	31.12.2019
HRK	44.455.153	62.010.018
EUR	2.166.934	8.407.469
USD	2.836.662	548.808
GBP	328.914	76.958
Ukupno	49.787.663	71.043.253

23. ODNOSI S POVEZANIM STRANKAMA

Transakcije između povezanih društava obavljaju se po uobičajenim tržišnim uvjetima.

	u kunama	
Ovisna društva i ključni dioničari	2018	2019
Prodaja povezanim društvima		
Prodaja ključnim dioničarima	620.184	-
Uljanik Grupa	620.184	-
Kupnja od povezanih društava		
Kupnja od ključnih dioničara	735.993	334.424
Uljanik Grupa	735.993	-
Palumbo Grupa	-	334.424
Potraživanja od povezanih društava		
Potraživanja od ključnih dioničara	-	-
Obveze prema povezanim društvima		
Obveze prema ključnim dioničarima	-	133.996
Palumbo Grupa	-	133.996

U odnosima među ključnim dioničarima iskazani su odnosi sa Grupom Uljanik na dan 30.6.2018. godine, čije je matično društvo u 2018. godini bilo jedan od najvećih pojedinačnih dioničara i koje je imalo svoje predstavnike u Nadzornom odboru Matica. Prodajom dionica Matice u drugoj polovini 2018. godine najveći pojedinačni dioničar postaje Palumbo Grupa. Grupa u 2018. godini nije imala međusobnih odnosa s Palumbo Grupom, dok je tijekom 2019. godini nabavljalo usluge u iznosu od svega 334.454 kune, slijedom čega je obveza Matica prema Palumbo Grupi na dan 31.12.2019. godine iznosila svega 133.966 kuna.

Ključni menadžment

Upravu Matice na dan 31.12.2019. godine čine jedini član Uprave, Sandra Uzelac, koja zastupa Maticu samostalno i pojedinačno. Do dana 25.3.2019. godine Upravu Matice je činio i predsjednik Uprave, Aljoša Pavelin, koji je sporazumno napustio Maticu.

Funkciju člana Uprave u društvu Viktor Servisi obnaša gosp. Vladimir Bruketa, a u društvu VL Steel gosp. Marko Sobotinčić.

Bruto trošak plaća i otpremnina Upravama društava u Grupi za 2019. godinu iznosi ukupno 2.224.495 kuna. Tijekom godine članovi Nadzornog i Revizijskog odbora Matice ostvarili su naknade u ukupnom bruto iznosu 120.378 kuna. Sve strane osobe, članovi Nadzornog odbora i Revizijskog odbora Matice, odrekli su se naknade za 2019. godinu te im ona nije isplaćivana. No, s obzirom na važeću odluku Skupštine Matice, prema kojoj svi članovi imaju pravo na naknadu, Matica je do formalnog reguliranja pitanja naknade zadržalo iskazivanje te obveze, osim za članove Nadzornog odbora koji su istupili iz Nadzornog odbora Matice koncem 2018. godine, kada su se pismeno odrekli bilo kakvih svojih potraživanja prema Matici. Matica nije dala kredite članovima Nadzornog odbora, niti članovima Uprave.

24. REZERVIRANJA

Dugoročna rezerviranja u iznosu 1.405.998 kuna (2018: 1.518.259 kuna) i odnose se na rezerviranja Matice za započete sudske sporove.

Kratkoročna rezerviranja u iznosu od 1.599.397 kuna (2018: 773.977 kuna) odnose se na otklanjanje nedostataka u jamstvenim rokovima Matice i na rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore radnika za 2019. godinu.

u kunama

	Sudski sporovi	Godišnji odmore	Ostalo	Ukupno
Stanje 01.01.2019.	1.518.259	694.014	79.963	2.292.236
Ukidanje rezerviranja	-80.850	-694.014	-	-774.864
Realizacija	-186.031	-	-	-186.031
Nova rezerviranja	154.620	1.519.434	-	1.674.054
Stanje 31.12.2019.	1.405.998	1.519.434	79.963	3.005.395

25. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

Ostale obveze na dan 31.12.2019. godine u iznosu od 12.233.405 kuna (2018: 14.598.588 kuna) odnose se na obveze Matice prema HEP-ESCO d.o.o. za provedene projekte energetske učinkovitosti u iznosu od 8.059.625 kuna (2018: 10.424.808 kuna) te na potencijalne obveze za osporene tražbine stečajnih vjerovnika i pripadajuće parnične troškove (nastalih u 2004. godini, neposredno nakon otvaranja stečajnog postupka, okončanog 2008. godine) u iznosu od 4.173.780 kuna (2018: 4.173.780 kuna), za koje tražbine parnice još nisu okončane.

26. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Aktivnosti kojima se Grupa bavi izlažu ga raznim financijskim rizicima, uključujući učinke promjene tržišnih cijena, promjene deviznog tečaja, rizik likvidnosti te kreditni rizik. Grupa ne koristi derivacijske financijske instrumente kao aktivnu zaštitu od izloženosti financijskom riziku.

Upravljanje kapitalom

Primarni cilj upravljanja kapitalom Grupe je osigurati potporu poslovanju i maksimalizirati vrijednost dioničarima. Društvo upravlja kapitalom i radi prilagodbe promjenama ekonomskih uvjeta. Da bi zadržalo ili prilagodilo strukturu kapitala, Grupa može prilagoditi isplate dividendi dioničarima, povrat kapitala dioničarima ili izdati novu emisiju dionica. Nije bilo promjena u ciljevima, politikama i procesima tijekom godina završenih 31. prosinca 2019. godine i 31. prosinca 2018. godine.

Pokazatelji zaduženosti Grupe su iskazani u nižoj tablici.

	u kunama	
	31.12.2018.	31.12.2019.
Ukupna zaduženja na koja se obračunavaju kamate (dugoročni i kratkoročni krediti) (bilješka 23)	56.700.612	62.443.166
Umanjeno: Novac i novčani ekvivalenti (bilješka 21)	11.845.982	15.946.969
Dugoročni depozit (bilješka 18)	8.159.333	8.186.838
Neto dug	36.695.297	38.309.359
Kapital i pričuve	224.936.277	245.765.158
Ukupno kapital i pričuve i neto dug	261.631.574	284.074.517
Pokazatelj zaduženosti	14%	13%

Valutni rizik

Najveći dio prihoda od prodaje usluga Viktor Lenac ostvaruje na inozemnom tržištu i to uglavnom u EUR, a u ovisnosti o posebnim projektima i u USD, pa kretanja u tečajevima između EUR i HRK, pa i između USD i HRK, mogu imati utjecaj na rezultate poslovanja. Ipak, zbog relativno kratkog procesa ugovaranja i realizacije poslova te brzog obrtaja potraživanja i stranog novca, valutni rizik nije materijalno značajan, pa Viktor Lenac ne provodi aktivnu zaštitu od rizika poslovanja u stranim valutama. Ovisno o procjeni budućeg kretanja odnosa USD i EUR u odnosu na nacionalnu valutu, Viktor Lenac će prema potrebi koristiti instrumente zaštite. S druge strane, obveze koje Viktor Lenac ima nisu izložene značajnom valutnom riziku, budući je većina tih obveza izražena u domaćoj valuti. Valutna struktura potraživanja od kupaca i obveza prema dobavljačima, kao stavki imovine i obveza koje su umjereno izložene valutnom riziku, iskazana je u bilješkama 18 i 22.

U odnosu na iskazano stanje na datum izvještavanja, ako bi se tečaj nacionalne valute prema valuti EUR povećao (oslabio) za 1%, uz pretpostavku da su svi ostali pokazatelji nepromijenjeni, prema procjeni Uprave takva promjena, kao rezultat dobitaka i gubitaka od tečajnih razlika iz odnosa s dobavljačima, kupcima, primljenim kreditima i danim depozitima, ne bi imala značajniji utjecaj na ukupnu imovinu i neto dobit za izvještajno razdoblje. U takvom slučaju negativan utjecaj na neto rezultat iznosio bi oko 123 tisuće kuna.

Kamatni rizik

Kamatni rizik vezan je za Maticu, obzirom da Viktor Servisi d.o.o. i VL Steel nisu kreditno opterećeni niti imaju značajnije kamatonosne imovine. Osim dugoročnog depozita koji nije podložan utjecaju izmjene kamatnih stopa, Matica nema druge značajne kamatonosne imovine pa time niti imovine podložne utjecaju izmjene kamatnih stopa. Na strani obveza, kamata na dugoročni investicijski kredit određena je odlukom banke te nije izvjesna promjena s obzirom na način određivanja kamatne stope. Najveći dio svih drugih kreditnih zaduženja Matica je ugovorila primjenom fiksne kamatne stope te je stoga rizik promjene preostalih kamatnih stopa materijalno bez većeg značaja na financijske izvještaje Matice. Kratkoročni krediti i pozajmice poslovnih banaka imaju brzi obrtaj, te se plasmani dogovaraju prema konkretnoj poslovnoj potrebi, te stoga ne nose značajniji rizik promjene kamatnih stopa.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana, koja bi mogla proizvesti financijski gubitak, prvenstveno kod potraživanja od kupaca. Kod ugovaranja poslova Grupa i Matica primjenjuje različite uvjete plaćanja ovisno o procjeni financijske sposobnosti klijenata. Cilj Grupe i Matice je poslovati sa stalnim klijentima, čiji se kredibilitet može sigurnije procijeniti obzirom na dugogodišnju suradnju. Kod većeg rizika naplate potraživanja za izvršene radove, s klijentima se nastoji ugovoriti plaćanje u cijelosti prije primopredaje posla. Garancije i drugi instrumenti osiguranja plaćanja nisu uobičajeni u remontnom poslovanju, no Viktoru Lencu za naplatu potraživanja stoji na raspolaganju zadržavanje broda ili zaustavljanje broda u bilo kojoj drugoj luci sukladno pomorskoj regulativi. Potraživanja od kupaca odnose se na veći broj kupaca pa je time i rizik nenaplate disperziran. Potraživanja od kupaca iskazuju se umanjena za sumnjiva i sporna potraživanja, koja u pravilu čine manje od 1% ukupnog prometa, što kreditni rizik čini niskim. Druge značajnije koncentracije kreditnog rizika Grupa i Matica nema.

Mogući utjecaj COVID-19 na povećanje kreditnog rizika Grupe

S obzirom na izvoznu orijentiranost Matice te orijentiranost ovisnih društava i njihov rad uglavnom za Maticu, kao i na činjenicu da je u posljednjem tromjesečju 2019. godine Matica ostvarila prihode od klijenata iz Italije, za čiju je ekonomiju vjerojatno da će trpiti financijske posljedice pandemije koronavirusa COVID-19, Grupa ocjenjuje moguću otežanu naplatu potraživanja od talijanskih klijenata, što povećava kreditni rizik. Grupa procjenjuje kako je povećanje tog kreditnog rizika privremeno te da će mjere koje će države članice EU osigurati svojim gospodarstvima s ciljem prevladavanja privremenih poteškoća u poslovanju uzrokovanih utjecajem COVID-19, osigurati svim pogođenim subjektima premošćivanje gubitaka u poslovanju, a što bi potom trebalo osigurati održivost tih subjekata koji utječu na kreditni rizik Grupe. Time bi mjere EU pomogle bržoj stabilizaciji poslovanja subjekata iz država članica EU, što bi se prelilo ne samo na poboljšanje uvjeta internog poslovanja, nego i međunarodnih transakcija subjekata. Neovisno o tome, Matica ima priliku putem moratorija na vlastite kredite i uz dodatna zaduženja za financiranje vlastitog obrtnog kapitala, premostiti razdoblje povećanog kreditnog rizika na kojeg je utjecao COVID-19.

Rizik likvidnost

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka povezani su s rizikom tržišta, odnosno oscilacijama u zaposlenosti kapaciteta Viktora Lenca. Viktor Lenac upravlja rizikom likvidnosti neprekidnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova. Za veće projekte koji mogu imati značajniji utjecaj na odljeve, posebno u pripremnj fazi projekata kada izostaju priljevi klijenata, Viktor Lenac poseže za projektom financiranjem putem kratkoročnih kredita.

U nastavku je prikazana analiza preostalog razdoblja do očekivanog dospijea neunovčene financijske imovine i potraživanja te ugovornog dospijea nepodmirenih financijskih obveza Matice, a koja omogućava bolje razumijevanje načina na koji Matica upravlja rizikom likvidnosti temeljem neto iznosa financijske imovine i obveza.

u tisućama HRK

	struktura po razdobljima dospijea					Ukupno
	do 1 mj.	1 – 3 mj.	3 mj. - 1 god.	1 – 5 god.	preko 5 god.	
Imovina, stanje na dan 31.12.2018.						
Kamatne	186	-	214	8.159	-	8.559
Beskatmatne	24.426	8.832	576	45	146	34.026
UKUPNO	24.612	8.832	790	8.205	146	42.585
Obveze, stanje na dan 31.12.2018.						
Kamatne	2.708	1.046	14.426	38.202	318	56.701
Beskatmatne	34.177	20.670	2.820	9.518	1.104	68.289
UKUPNO	36.885	21.717	17.246	47.720	1.422	124.990
Neto obveze na dan 31.12.2018.	(12.274)	(12.885)	(16.456)	(39.515)	(1.276)	(82.405)
Imovina, stanje na dan 31.12.2019.						
Kamatne	16.017	-	116	8.187	-	24.320
Beskatmatne	24.111	15.173	25.632	6.114	146	71.176
UKUPNO	40.128	15.173	25.748	14.301	146	95.497
Obveze, stanje na dan 31.12.2019.						
Kamatne	9.390	5.752	22.522	29.176	-	66.841
Beskatmatne	29.596	46.288	4.059	8.060	-	88.003
UKUPNO	38.986	52.040	26.582	37.235	-	154.843
Neto obveze na dan 31.12.2019.	1.142	(36.867)	(834)	(22.934)	146	(59.347)

Imovina iskazana u tablici ne uključuje aktivna vremenska razgraničenja s osnova obračunatih nefakturiranih prihoda u iznosu od 21,9 milijun kuna, priznatih do konca 2019. godine primjenom MSFI 15, a za Matica očekuje da će ih potraživanjima od kupaca unovčiti u razdoblju od 1 do 3 mjeseca.

Mogući utjecaj COVID-19 na povećanje rizika likvidnosti Grupe

S obzirom na izvoznu orijentiranost Matice te orijentiranost ovisnih društava i njihov rad uglavnom za Maticu, kao i mjere svih država pogođenih pandemijom COVID-19 koje su poduzete u cilju suzbijanje zaraze koronavirusom i njezinog širenja, a koje imaju značajan utjecaj na međunarodnu razmjenu zbog ograničenja kretanja roba i usluga, izvjesno je da Grupa trpi posljedice pandemije COVID-19 i u vlastitom poslovanju. Rizik smanjenja poslovnih aktivnosti i pritjecanja novih sredstava, Grupa ocjenjuje posebnim za drugo tromjesečje 2020. godine, a što će se odraziti na smanjenje likvidnosti za pokriće troškova hladnog pogona do razdoblja normalizacije. U slučaju bržeg uspješnijeg suzbijanja pandemije i liberalizacije kretanja osoba između država članica EU, rizik nelikvidnosti značajno se smanjuje. Naime, za relativno neometano poslovanje, Grupa ima raspoložive radne kapacitete, a protok roba i materijala, iako usporen i uz brojne restrikcije, ne predstavlja nesavladivo ograničenje. Međutim, u svojoj djelatnosti Grupa je orijentirana na blisku suradnju i bliske kontakte sa stranim osobama, predstavnicima klijenata i pojedinim specijaliziranim izvođačima, što je u uvjetima zatvaranja granica i mjera provedbe obveznih karantena izrazito otežavajući faktor, kako za organizaciju proizvodnih i poslovnih aktivnosti, tako uopće i za odluke brodarka o novim remontnim poslovima, sve dok su takve mjere na snazi. To se ogleda praktički u nepostojanju upita za nove poslove i u obavijestima brodarka o odgodi remontnih aktivnosti za drugi dio 2020. godine, zbog čega Grupa očekuje da će se tijekom drugog tromjesečja 2020. godine suočiti sa značajnim padom poslovnih aktivnosti, koje će utjecati na pad likvidnosti potrebne za servisiranje barem troškova hladnog pogona i zadržavanja radnika. Međutim, mjere koje je Vlada RH donijela za pomoć hrvatskim subjektima pogođenim krizom COVID-19, odgoda određenih javnih davanja, pomoć kod isplata plaća radnicima i moratorij za otplate postojećih kredita, bi trebale biti od velike pomoći za upravljanje likvidnošću u narednom razdoblju. Pored toga, Grupa će poduzeti i vlastite mjere s ciljem smanjenja troškova i olakšavanja likvidnosti u cilju premošćenja krizne situacije izazvane zarazom COVID-19.

Fer vrijednost

Grupa vrši procjene fer vrijednosti financijske imovine i obveza, slijedom čega prema potrebi provodi vrijednosna usklađenja, te utvrđuje da fer vrijednost ne odstupa od knjigovodstvenih vrijednosti u iznosu koji bi se smatrao materijalno značajnim.

Fer vrijednost financijske imovine i obveza temelji se na kotiranoj tržišnoj cijeni na datum bilance, ukoliko je ista raspoloživa. Gdje tržišna cijena nije raspoloživa, Grupa procjenjuje fer vrijednost na osnovi javno raspoloživih informacija iz vanjskih izvora ili na osnovi metode diskontiranih novčanih tokova gdje je primjenjivo.

Za potraživanja/obveze koje imaju preostali vijek do dospelja kraći od jedne godine smatra se da vrijednost odgovara fer vrijednosti.

27. POTENCIJALNE OBVEZE

Na dan 31. prosinca 2019. godine, Matica je bilo uključeno u nekoliko sporova vezanih uz poslovanje, te radnih sporova. Matica je izvršila rezervacije novčanih sredstava za rizik od gubitka parnica (vidi bilješke 10 i 24).

Na dan 31. prosinca 2019. godine Matica je kao tuženik vodilo 29 spora u vrijednosti oko 2,0 milijuna kuna, a kao tužitelj tri spora u vrijednosti glavnice oko 591 tisuću kuna, sve u Republici Hrvatskoj.

Ovisna društva Viktor Servisi i VL Steel nemaju sudskih sporova koji se vode protiv njih, nit sudskih sporova koje ovisna društva vode.

28. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

U procesu primjene računovodstvenih politika Grupe, Uprava Grupe je napravila sljedeće prosudbe, odvojeno od onih koje uključuju procjene, a koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose prikazane u financijskim izvještajima:

Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje u trenutku kada su dobra otpremljena odnosno izvršena usluga, te kada je značajni dio rizika i koristi vlasništva nad dobrima prenesen na kupca. U slučaju djelomičnog izvršenja usluge odnosno ugovora s kupcem, prihodi se priznaju sukladno stupnju dovršenosti koji se nedvojbeno može povezati s pravom na naknadu za izvršenje ugovora. Procjena očekivanih reklamacija za izvršene usluge umanjuju prihod od prodaje i evidentiraju se kao ukalkulirane obveze ili rezerviranja. Procjene ostalih popusta umanjuju prihod od prodaje. Takve procjene rađene su na bazi analize postojećih ugovornih ili zakonskih obveza, povijesnog kretanja i iskustva Grupe.

Porez na dobit

Kalkulacija poreza na dobit je rađena na osnovi interpretacije Grupe trenutno važećih pravila i zakona.

Matica je u 2019. godini ostvarilo pozitivan financijski rezultat. Obveza poreza na dobit iznosi 562.818 kuna. Matica je kroz plaćanje predujmova poreza na dobit tijekom 2019. godine već uplatilo 330.000 kuna iz čega proizlazi obveza za uplatu razlike poreza na dobit za 2019. godinu u iznosu od 232.818 kuna.

Ovisno društvo Viktor Servisi ostvarili su dobit iz poslovanja te porezna obveza iznosi 18.939 kuna, no zbog ranije uplaćenih akontacija poreza na dobit ovisno društvo potražuje od porezne uprave iznos od 6.423 kune. VL Steel poslovnu godinu završio je sa gubitkom pa nema obvezu plaćanja poreza na dobit., pa nemaju obvezu plaćanja poreza na dobit (Bilješka 13).

Umanjenje vrijednosti potraživanja

Procjena očekivanog kreditnog gubitka od prodaje roba i usluga radi se na dan bilance (i mjesečno) prema procijenjenoj vjerojatnosti naplate sumnjivih potraživanja. Svaki klijent procjenjuje se zasebno obzirom na svoj status (npr. klijent je blokiran, pravni postupak je započet, konkurentna pozicija klijenata), potraživanja koja su dospjela na naplatu, fazu u kojoj je pravni spor, te obzirom na osiguranja plaćanja (npr. zadužnica).

Umanjenje vrijednosti zaliha

Smanjenje vrijednosti zaliha provodi se na teret rashoda tekućeg razdoblja i to na osnovi procjene stručnih službi o oštećenosti, dotrajalosti zaliha, te u slučajevima kada je nadoknativa vrijednost (vrijednost koja se može realizirati prodajom ili uporabom tih zaliha) manja od nabavne vrijednosti.

Ukoliko stručne službe procijene da je neizvjesna uporaba nekih zaliha u budućim ugovorima, odnosno da se neki proizvodi na zalihama neće moći utrošiti u proizvodnji, vrši se otpis zaliha na teret rashoda tekućeg razdoblja.

Rezerviranja za potencijalne obveze

Grupa priznaje rezerviranja kao rezultat sudskih sporova pokrenutih protiv Grupe za koje je izvjesno da će dovesti do odljeva sredstava kako bi se namirila potraživanja od Grupe i ako se iznosi mogu pouzdano procijeniti. Prilikom procjene rezerviranja, Grupa uzima u obzir profesionalni pravni savjet.

29. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Radi boljeg iskorištenja svih proizvodnih i poslovnih resursa, Matica je donijela odluku o prestanku poslovanja ovisnog društva Viktor Servisi d.o.o. kao samostalnog društva i pripajanju njegovih radnika i imovine matičnom društvu. Svim radnicima ponuđeni su ugovori o radu u Viktoru Lencu za istovrsne poslove koje su do tada obavljali u ovisnom društvu i bez bilo kakvih umanjivanja njihovih stečenih prava. Realizacija aktivnosti uslijedila je početkom ožujka 2020. godine, u prvom redu zapošljavanjem većine radnika tog ovisnog društva u Društvu, počev od 1.3.2020. godine. Nakon što u ovisnom društvu Viktor Servisi d.o.o. više ne bude nikakvih radničkih potraživanja (s naslova plaća i otpremnina), pokrenut će se zahtjev za brisanje subjekta pred Trgovačkim sudom u Rijeci, nakon čega će se preostale aktivnosti prijenosa imovine i obveza izvršiti sukladno rješenju Suda.

Sve značajnije događaje Društvo redovito objavljuje javnosti putem stranica Zagrebačke burze.

Utjecaj pandemije SARS-CoV-2 koronavirusa, koji je uzrokovao bolest COVID-19

Svoju temeljnu djelatnost, remont brodova, Grupa obavlja pretežito na brodovima u međunarodnoj plovidbi, a koji zalaze u područje Mediterana i Crnog mora. Veliki broj klijenata/brodova zalazi u luke Italije i druge luke mediteranskih i crnomorskih zemalja, radi iskrcaja tereta, ukrcaja goriva i drugih razloga. Društvo ostvaruje dugogodišnju tradicionalnu suradnju s mnogim talijanskim klijentima.

Iako je najznačajniji resurs u aktivnostima Matice rad vlastitih i podugovaračkih radnika, određeni promet roba i osoba odvija se putem inozemstva, od čega jedan ne zanemarivi dio i putem Italije.

Pandemija koronavirusa COVID-19, koja je već u prvom tromjesečju 2020. godine rezultirala smanjenjem globalnih gospodarskih aktivnosti, kao i ograničenjima u prometu roba i usluga te mjerama izolacija i karantena za sprečavanje širenja zaraze, a ukoliko one potraju, moglo bi imati značajniji negativan utjecaj na poslovanje Grupe u narednom razdoblju. Naime, iako Grupa ima zadovoljavajuću zaposlenost tijekom prvog tromjesečja 2020. godine, već je primjetno da su neki brodari, koji su potvrdili remontne aktivnosti u Društvu odgodili svoj dolazak za kasnija razdoblja, kao i mnogi drugi koji su najavili da će svoje aktivnosti vezane uz remonte brodova odgoditi za daljnja razdoblja. Dinamika normalizacije na tržištu remonta brodova ovisit će o smirivanju epidemije, ali i normalizaciji globalne svjetske ekonomije.

Odvijanje aktivnosti na brodovima na kojima je remont u tijeku ili su predviđeni za dolazak u narednih oko mjesec dana, moglo bi biti otežano zbog vrlo ograničenog protoka roba, stranih serviseri potrebnih za određene poslove i predstavnika klijenata, bez kojih nije moguće izvršavati poslove iz osnovne djelatnosti Matice, unatoč svim mjerama zaštite koje Grupa provodi u sprečavanju širenja zaraze.

Utjecaj pandemije koronavirusa na globalno poslovanje, koje bi utjecalo i na poslovanje samog Grupe, moglo bi se ogledati u smanjenim migracijama radne snage, koje bi mogle imati i kratkoročni pozitivan utjecaj (zadržavanje radnika u Hrvatskoj), ali kasnije i negativan utjecaj nakon moguće stabilizacije stanja u cijeloj Europskoj uniji i nastojanja poslodavaca da se nadoknade gubici uzrokovani zastoјima zbog pandemije. To bi posljedično moglo dovesti do povećane potražnje za radnicima, njihov dodatni odljev iz Hrvatske, a time cjenovni pritisak na domaće poslodavce i povećanu potražnju za skupljim stranim radnicima.

Globalna vjerojatna smanjena aktivnost u pomorskom transportu i uposlenosti različitih tipova brodova, mogla bi se odraziti na vozarine, time na financijsku sposobnost brodara, a time posljedično dovesti do pritiska na cijene remontnih usluga i pojačanu konkurentsku borbu između brodogradilišta.

S druge strane, način na koji se nadležne institucije Republike Hrvatske nose s koronavirusnom infekcijom moglo bi imati pozitivan utjecaj na povjerenje klijenata u sigurnost i zaštitu okoline kojoj bi povjerali remonte svojih brodova.

Mjere koje je Vlada Republike Hrvatske predstavila za pomoć subjektima čije je poslovanje otežano zbog utjecaja koronavirusa COVID-19, a za koje je aplicirala i Matica i ovisno društvo VL Steel d.o.o., procjenjuju se dostatne da Grupa prebrodi naredna tri do četiri mjeseca do normalizacije poslovanja.

Ukoliko iz bilo kojih epidemijskih ili globalnih ekonomskih razloga ne dođe do normalizacije poslovanja u narednih nekoliko mjeseci, Grupa bi se mogla suočiti s mjesečnim troškovima hladnog pogona od oko 5,5 milijuna kuna. Matica vjeruje da će uspjeti ugovoriti barem neke od poslova za koje trenutno priprema ponude i koji bi mogli dovesti do vraćanja zaposlenosti na razinu, koja će omogućiti iskorištenje vlastitih proizvodnih kapaciteta i u velikoj mjeri pokriti troškove hladnog pogona Grupe.

U svakom slučaju, neizvjesnost oko daljnjeg tijeka pandemije i nemogućnost procjene utjecaja na globalnu ekonomsku situaciju, predstavlja rizik za buduću financijsku poziciju Grupe, ali i njegovih ključnih dobavljača i podugovarača, te s tim povezan rizik likvidnosti.

Uprava Matice smatra da negativni efekti pandemije koronavirusa COVID-19 neće utjecati na vremensku neograničenost poslovanja, te će Grupa normalizirati svoje poslovanje u narednih šest mjeseci do godine dana.

30. HIPOTEKE

Matica je u korist banke Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb upisalo zaloge na dugotrajnoj materijalnoj imovini sa svrhom osiguranja povrata kredita za financiranje investicijskog programa razvoja, te zaduženja po osnovi dvije okvirne linije za kratkoročno financiranje poslovanja i izdavanje jamstava. Upisani tereti odnose se na hipoteke na plovnim objektima Dok 5, Dok 11 i Dok RI38, m/b Kostrena i m/b Pećine, nekretnini (poslovnom prostoru) u Rijeci i zemljištu koje u naravi čini parkiralište i šumu u k.o. Kostrena Lucija te na zaloge na dijelu pokretne imovine. Stanje obveza po kreditima osiguranom navedenim teretima na dan 31.12.2019. godine iznosi 49.542.436 kuna (2018: 47.308.364 kune), od čega se na investicijski kredit odnosi 32.784.008 kuna (2018: 41.526.411 kuna), a preostali dio odnosi se na kratkoročne kredite za obrtna sredstva i prekoračenje po žiro računu.

31. SASTAVLJANJE I ODOBRAVANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje sastavila je i odobrila njihovo izdavanje Uprava Društva dana 20. travnja 2020. godine.

Sandra Uzelac, član Uprave

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2019

BRODOGRADILIŠTE

1896

VIKTOR LENAC

član Palumbo grupe

Travanj 2020.

SADRŽAJ

Uvod	3
OBRAĆANJE UPRAVE	4
Ključni financijski pokazatelji	6
Poslovno okruženje	7
Poslovne aktivnosti.....	9
Prodaja	9
Proizvodnja	12
Tehnološki razvoj i ulaganja	19
Organizacija, sustavi kvalitete i informacijski sustav.....	21
Sigurnost, zaštita na radu i zaštita od požara.....	22
Zaštita okoliša.....	24
Ljudski resursi	26
Financijski rezultati poslovanja	30
Glavni rizici i nesigurnosti kojima je društvo izloženo.....	34
Vlasnička struktura	38
Korporativno upravljanje.....	38
Nadzorni odbor i Uprava Društva.....	39
Nadzorni odbor.....	39
Uprava	40
Informacije	40

PRILOZI

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

KONSOLIDIRANI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI GRUPE

FINACIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTVA

UVOD

Uprava Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. predstavlja svojim dioničarima, klijentima, radnicima, poslovnim partnerima i cjelokupnoj javnosti Godišnje izvješće Društva za 2019. godinu.

Izvješće obuhvaća pregled poslovanja, financijskih rezultata i stanja Društva, revidirane konsolidirane i nekonsolidirane financijske izvještaje i pripadajuće izvješće revizora. U izvješću su uključene informacije koje su u prethodne dvije godine bile sadržane u nefinancijskom izvješću, kojeg Društvo za 2019. godinu nije u obvezi izrađivati kao zasebno izvješće. Izvješću su priložena i pravila korporativnog upravljanja koje Društvo primjenjuje.

Jezik Godišnjeg izvješća i njegova objava

Godišnje izvješće Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. sa svim prilogima izdaje se na hrvatskom jeziku, a stranim osobama dostupan je i engleski prijevod. Godišnje izvješće se podnosi dioničarima Društva na Glavnoj skupštini te se objavljuje na stranicama Društva.

Pravni oblik

Ovim dokumentom Glavnoj skupštini se podnose godišnji financijski izvještaji i izvješće posloводства o stanju Društva, sukladno odredbi članka 250.a i 250.b Zakona o trgovačkim društvima, dok se izvješće Nadzornog odbora Glavnoj skupštini podnosi kao zaseban dokument.

Financijski izvještaji i konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja te su revidirani u skladu s međunarodnim revizijskim standardima.

Godišnje izvješće uključuje izvješće posloводства o stanju Društva sukladno odredbama članka 21. Zakona o računovodstvu i članaka 250. a i 250. b Zakona o trgovačkim društvima te obuhvaća objektivan prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Društva, kao i druge obavijesti i informacije od značaja za poslovanje Društva. Izvješće uključuje i značajnije nefinancijske informacije, za koje Društvo za 2019. godinu nije u obvezi izdati zasebno izvješće, koje je u prethodne dvije godine izdavalo prema odredbama članka 21.a Zakona o računovodstvu.

Ovisno društvo i konsolidacija

Brodogradilište Viktor Lenac d.d. ima dva ovisna društva: Viktor - Servisi d.o.o. Rijeka koje je u 100%-tnom vlasništvu Brodogradilišta, te društvo VL Steel d.o.o. Rijeka u kojem Brodogradilište Viktor Lenac d.d. ima udjel od 75%.

Sastavni dio ovog Izvješća čine konsolidirani i nekonsolidirani financijski izvještaji. Razlika između konsolidiranih i nekonsolidiranih izvještaja nije od većeg materijalnog značaja, obzirom da prihodi oba ovisna društva kao i njihova imovina čine manje od 1% prihoda i imovine Grupe. Stoga je u opisu stanja i poslovnih rezultata u ovom Godišnjem izvješću naglasak stavljen na matično društvo Brodogradilište Viktor Lenac d.d.

Skraćenice

U ovom Godišnjem izvješću Brodogradilište Viktor Lenac d.d. naziva se "Brodogradilište" ili "Viktor Lenac" ili „Društvo“, a zajedno s ovisnim društvima koristi se naziv „Grupa“.

Devizni tečajevi

Kod preračunavanja iznosa stanja imovine, obveza i kapitala u stranu valutu – EUR, korišten je srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca referentne godine. Kod preračunavanja iznosa iz pozicija računa dobiti i gubitka korišten je prosjek srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke zadnjih dana u mjesecu za referentne godine.

Za godinu	Tečaj na dan 31.12.	Prosječni tečaj
2019.	7,4426	7,4168
2018.	7,4176	7,4139
2017.	7,5136	7,4605

OBRAĆANJE UPRAVE

Poštovani dioničari, klijenti, zaposlenici, poslovni partneri i svi drugi dionici,

pred Vama se nalazi izvješće o poslovnim rezultatima Brodogradilišta Viktor Lenac za 2019. godinu, oscilativnu po zaposlenosti, nedostatnu po broju i kvaliteti radnika temeljnih brodograđevnih zanata, punu promjena u organizaciji i upravljanju te smanjenja broja izvršitelja na radnim mjestima s nižom dodanom vrijednošću. Ali i punu mjera i aktivnosti na povećanju učinkovitosti i truda mnogih da se održi ona, Viktor Lencu svojstvena, fleksibilnost raspoloživih radnih kapaciteta, što je u konačnici omogućilo ostvarenje pozitivnih rezultata s kojima možemo biti zadovoljni.

Odljev kvalitetnih radnika u zemlje zapadne Europe i uvoz radne snage iz istočnih europskih zemalja, što je neminovno rezultiralo značajnim porastom jedinične cijene rada, moralo je u određenoj mjeri biti kompenzirano povećanjem prodajnih cijena, ili bolje rečeno, smanjenjem popusta koje je Viktor Lenac u ranijim razdobljima mogao odobravati svojim kupcima. Pored toga, bolje upravljanje radnim učinkom, prvenstveno u proizvodnji te smanjenje broja radnika s ciljem smanjenja fiksnih i neproizvodnih troškova, omogućilo je da na razini od 43 milijuna EUR-a prihoda, od kojih je 39 milijuna EUR-a ostvareno osnovnom

djelatnošću, Viktor Lenac ostvari neto dobit od 2,8 milijuna EUR-a, dvostruko bolju od planirane.

Poslovnu 2019. godinu Viktor Lenac je započeo uz stabilnu zaposlenost, kojom su dominirali projekti nekoliko remonta brodova Šeste flote Američke ratne mornarice, s kojom je nastavljena već tradicionalno dobra suradnja. Od travnja nadalje zaposlenost pada, a u trećem tromjesečju ostvareni prihodi činili su tek nešto više od 7 milijuna EUR-a. U tom je tromjesečju ujedno došlo i do naglog skoka u jediničnoj cijeni radne snage, prvenstveno zbog potrebe za uvozom stranih radnika, što se posljedično odrazilo i na cijenu domaćih radnika podugovarača i sprečavanje njihove dodatne migracije u druge zapadnoeuropske zemlje. Kolaps brodograđevne industrije u Puli i Rijeci i prestanak gotovo svih aktivnosti tijekom 2019. godine uzrokovali su nagle migracije većeg broja kvalitetnih radnika iz regije na koje je Viktor Lenac ranije računao i koristio ih u svom radu, a istovremeno on sam sa svojom oscilativnom zaposlenošću nije mogao osigurati njihovo zadržavanje u broju potrebnom za kasniji rast zaposlenosti. Od rujna Viktor Lenac bilježi povećanje zaposlenosti kapaciteta, a prihodi ostvareni u posljednjem tromjesečju dvostruko su veći od onih ostvarenih u tromjesečju prije. Pored više opsežnijih poslova na komercijalnim brodovima i ugradnji uređaja za pročišćavanje ispušnih plinova, posljednje tromjesečje ponovno obilježavaju radovi na brodovima Američke ratne mornarice te tradicionalno sezonski radovi na brodovima za domaćeg nacionalnog brodarka.

Poslovanje u 2018. godini, ali i pad zaposlenosti sredinom 2019. godine, otežalo je upravljanje raspoloživim novčanim sredstvima, no sve obveze uspješno su se i pravovremeno rješavale. Rastom zaposlenosti prema kraju 2019. godine likvidnost se popravila, što je puni efekt imalo u prva dva mjeseca 2020. godine. Nažalost, drastičan pad zaposlenosti do kojeg dolazi u drugom tromjesečju tekuće godine, izazvan situacijom sa COVID-19, Viktoru Lencu ponovno ugrožava likvidnost koja će biti potrebna za servisiranje obveza u narednim mjesecima, no mjerama koje je Vlada RH donijela radi pomoći gospodarskim subjektima pogođenim pandemijom koronavirusa i Viktor Lenac očekuje da će premostiti otežano naredno razdoblje.

Optimizacija poslovnih procesa i broja zaposlenih bila je jedna od ključnih aktivnosti i tijekom 2019. godine. U odnosu na godinu prije, Viktor Lenac je smanjio broj radnika za njih 82. Veći broj je umirovljen ili su napustili tvrtku vlastitom voljom, a 26 radnika moralo je napustiti Viktor Lenac zbog poslovno ili osobno uvjetovanih otkaza, kao posljedica organizacijskih promjena, uz primjenu svih prava sukladno zakonskim i internim odredbama zbrinjavanja viška radnika. Daljnja optimizacija poslovnih procesa i broja zaposlenih, ovisit će, kako prema broju, tako i prema dinamici odvijanja, o razvoju tržišne situacije. Pri tom treba naglasiti da optimizacija ne znači samo smanjivanje broja zaposlenih, nego i povećanje produktivnosti kroz bolje planiranje i organizaciju posla te multi-skill način rada.

Sve promjene organizacije Uprava je provela uz savjetovanje sa sindikatima i Radničkim vijećem, pri čemu je do punog izražaja došao jedinstveni i zajednički stav obiju strana o potrebi i prihvaćanju promjena, koje će u konačnici omogućiti ostvarenje boljih poslovnih rezultata Viktor Lenca, a time dovesti i do povećanja materijalnih prava i beneficija zaposlenika. Time je dobar socijalni dijalog, kojeg socijalni partneri u Viktor Lencu tradicionalno i neprekinuto njeguju, dobio još jednu potvrdu.

Poslovnu 2020. godinu Viktor Lenac je započeo punom zaposlenošću, pa će i rezultati tog tromjesečja biti dobri. Nažalost, posljedice pandemije COVID-19 utječu i na naše poslovne aktivnosti. Ograničenja i restrikcije u kretanju roba i ljudi stvorili su nam logističke probleme za projekte u tijeku već od početka ožujka, no uspjeli smo ih uspješno dovršiti. Osigurali smo najveću moguću zaštitu svih naših radnika i radnika podugovarača, posada brodova u remontu i predstavnika klijenata, jer nam je zdravlje svih naših dionika visoko na ljestvici prioriteta. Primijenili smo sve propisane mjere zaštite od strane nadležnih institucija, ali i dodatne vlastite mjere radi zaštite zdravlja svih osoba u Brodogradilištu, sprečavanja širenja zaraze i osiguranja resursa potrebnih za dovršetak poslova. Nažalost, od sredine ožujka prodajna aktivnost je gotovo zamrla u potpunosti, tako da za naredno razdoblje Viktor Lenac nema osiguranu dovoljnu zaposlenost svojih kapaciteta za pokriće fiksnih troškova narednih mjeseci. No, uz mjere koje je Vlada RH osigurala za pomoć ugroženim poslodavcima, vjerujemo da ćemo prebroditi kritično razdoblje. Cilj nam je zadržati našu kvalitetnu radnu snagu i biti spremni, odmah po smirivanju stanja nastaviti svojim klijentima pružati naše usluge, u prepoznatljivoj kvaliteti, u traženim rokovima i na siguran način.

Sandra Uzelac
Član Uprave

BRODOGRADILIŠTE d.d.
VIKTOR LENAC
Rijeka, Martinšćica bb

KLJUČNI FINANCIJSKI POKAZATELJI

Konsolidirani financijski pokazatelji

	u tisućama HRK			u tisućama EUR *		
	2019	2018	Index	2019	2018	Index
Ukupan prihod	320.962	254.255	1,26	43.275	34.294	1,26
Ukupni rashodi	299.551	275.285	1,09	40.388	37.131	1,09
Poslovni prihodi	320.774	253.994	1,26	43.250	34.259	1,26
Poslovni rashodi	297.262	272.152	1,09	40.079	36.708	1,09
Dobit (gubitak) iz poslovanja	23.512	(18.158)	(1,29)	3.170	(2.449)	(1,29)
Dobit (gubitak) prije oporezivanja	21.411	(21.030)	(1,02)	2.887	(2.837)	(1,02)
Neto dobit (gubitak)	20.893	(21.061)	(0,99)	2.817	(2.841)	(0,99)
Ukupna imovina	420.408	361.979	1,16	56.487	48.800	1,16
Kapital i rezerve	245.765	224.936	1,09	33.021	30.325	1,09

Nekonsolidirani financijski pokazatelji

	u tisućama HRK			u tisućama EUR *		
	2019	2018	Index	2019	2018	Index
Ukupan prihod	319.810	253.121	1,26	43.120	33.928	1,27
Ukupni rashodi	298.468	274.134	1,09	40.242	36.745	1,10
Poslovni prihodi	319.630	252.867	1,26	43.095	33.894	1,27
Poslovni rashodi	296.180	271.017	1,09	39.934	36.327	1,10
Dobit (gubitak) iz poslovanja	23.450	(18.149)	(1,29)	3.162	(2.433)	(1,30)
Dobit (gubitak) prije oporezivanja	21.342	(21.013)	(1,02)	2.877	(2.817)	(1,02)
Neto dobit (gubitak)	20.838	(21.013)	(0,99)	2.810	(2.817)	(1,00)
Ukupna imovina	418.356	359.787	1,16	56.211	48.505	1,16
Kapital i rezerve	242.919	222.147	1,09	32.639	29.949	1,09

* Kinski iznosi stavki računa dobiti i gubitka preračunati su u EUR prema prosječnom srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za 2019. odnosno 2018. godinu. Iznosi imovine, kapitala i rezervi preračunati su u EUR prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na posljednji dan 2019. odnosno 2018. godine. Korišteni tečajevi navedeni su na str. 3. ovog izvještaja.

U konsolidaciju računa dobiti i gubitka i financijskog rezultata uključena su ovisna društva Viktor - Servisi d.o.o. Rijeka, koje je u 100%-tnom vlasništvu Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. i VL Steel d.o.o. Rijeka u kojem matično društvo ima vlasnički udjel od 75%. Ovisna društva su tijekom čitave 2019. godine obavljala svoje redovne poslovne aktivnosti. Djelatnost društva Viktor - Servisi d.o.o. jest pružanje specijaliziranih servisnih usluga u brodogradnji, primarno povezanih s mehaničkim i motorističkim radovima, dok je osnovna djelatnost društva VL Steel d.o.o. pružanje usluga u brodogradnji i srodnim metaloprerađivačkim granama.

U 2019. godini Grupa je, nakon eliminiranja međusobnih transakcija, ostvarila ukupan prihod u iznosu od 321 milijun kuna te ukupne rashode od 300 milijuna kuna (uz saldiranje pozitivnih i negativnih tečajnih razlika).

Uspoređujući nekonsolidirana i konsolidirana financijska izvješća, utjecaj ovisnih društava u rezultatu Grupe nije materijalno značajan. Za napomenuti je da je ovisno društvo Viktor - Servisi ostvarilo neto dobitak u visini od 39 tisuća kuna, a društvo VL Steel neto gubitak od 19 tisuća kuna (koji se u visini 75% pripisuje Grupi, a 25% se odnosi na manjinski interes treće osobe), slijedom čega rezultati ovisnih društava nisu značajno utjecali na rezultat Matice, odnosno Grupe u cjelini. Prihodi i rashodi matičnog društva čine preko 99% prihoda odnosno rashoda Grupe. Isto tako, u odnosu na ukupnu imovinu Grupe, imovina matičnog društva čini preko 99% imovine Grupe. Stoga se u nastavku ovog Izvješća, naglasak stavlja na financijske rezultate te stanje imovine, kapitala i obveza matičnog društva.

POSLOVNO OKRUŽENJE

Nakon blagog oporavka svjetskog pomorskog tržišta tijekom drugog i trećeg tromjesečja 2019. godine, u posljednjem tromjesečju je uslijedio značajan pad vozarina. Baltic Dry Index kao mjerilo cijena prijevoza glavnih sirovina morskim putem je u svega nekoliko mjeseci, od rujna 2019. godine do veljače 2020. godine, pao za preko 80%, te zabilježio svoju najnižu razinu u posljednje četiri godine.

Usporavanje prethodno projiciranog blagog globalnog rasta, koje dovodi i do smanjenja vozarina na pomorskom tržištu prvenstveno je posljedica trgovinskog rata kojeg vode SAD i Kina, a u posljednjih nekoliko mjeseci i problema pandemije koronavirusom, koja zaustavlja rast gospodarstva na globalnoj razini i ostavlja značajne ekonomske posljedice na čitavo svjetsko gospodarstvo.

Time su pozitivni trendovi na svjetskom pomorskom tržištu prekinuti, a njihov nastavak nije moguće sa sigurnošću procijeniti, upravo stoga što su neke prognoze globalnog rasta uključivale jačanje kineskog gospodarstva, koje je prvo bilo pogođeno pandemijom COVID-19, nakon kojeg i ekonomije svih europskih zemalja se suočavaju sa izrazitim posljedicama pandemije, a i dalje nisu izvjesni niti razdoblje koje će biti potrebno za oporavak, kao ni razmjor posljedica.

Brodari, koji su jedva osjetili kratkotrajni period rasta u kojem nisu mogli značajnije ojačati, suočili su se s novim problemima koje nose niže vozarine, ali i s dodatnim troškovima koje nameće pomorska regulative. Stupanjem na snagu regulative IMO 2020 o smanjenju udjela sumpora u gorivu, brodarima je povećan operativni trošak upravljanja brodovima, što sve zajedno dovodi do smanjenja njihovih zarada. U takvim okolnostima nije potrebno naglašavati što to pak znači za remonta brodogradilišta, njihovu konkurentnost i cjenovnu politiku.

Znači, u segmentu remonta brodova i dalje će presudnu ulogu imati geografski položaj i cijena te maksimalno smanjenje tzv. *offhire* vremena tj. vremena neuposlenosti brodova. Za brodogradilišta to znači daljnje smanjenje operativnih troškova, a kako je riječ o radno intenzivnoj djelatnosti, brodogradilišta će se morati i dalje okretati jeftinijoj i učinkovitoj radnoj snazi, ali i skraćivanju vremena i lanca nabave, ranijoj pripremi poslova i boljoj koordinaciji s klijentima, sve u cilju smanjenja rokova i praznih hodova. Također, zbog povećanih investicijskih zahvata koji opterećuju brodare slijedom okolišnih propisa i sigurnosnih mjera te drugih potreba, značajnu konkurentsku prednost imat će ona brodogradilišta koja će brodarima moći osigurati značajnija odgođena plaćanja.

Od 1. siječnja 2020. godine stupila je na snagu regulativa IMO-a kojom se nalaže značajno smanjenje udjela mase sumpora u gorivu s dosadašnjih 3,5% na svega 0,5%, a s ciljem smanjenja ukupne emisije sumpornih oksida, koju uzrokuju brodovi koji u plovidbi koriste teško gorivo. Dodatno, očekuje se da će regulativa utjecati i na rast cijena goriva s niskim udjelom sumpora u odnosu na postojeća goriva za čak oko 30% u prvoj godini, nakon čega se očekuje manji pad i stabilizacija cijena. U svakom slučaju, radi udovoljavanja zahtjevima IMO-a, brodari će primarno odabrati ili korištenje goriva s niskim udjelom sumpora ili ugradnju LNG pogona na svojim brodovima ili instalirati *scrubber* uređaje za pročišćavanje ispušnih plinova, ovisno o procjeni isplativosti takvih ulaganja. Ugradnja *scrubber* uređaja još uvijek je na niskim razinama, ali ipak uz tendenciju rasta, pa se novi projekti ugradnji *scrubber* uređaja očekuju i tijekom 2020. godine.

Osim više takvih projekata odrađenih u ranijim godinama, od kojih je prvi odrađen još u 2012. godini, i u 2019. godini Viktor Lenac je nastavio s poslovima ugradnje *scrubber* uređaja, njih ukupno tri, sve u zacrtanim rokovima i bez tehničkih problema, čime je stekao dobre reference za ugovaranje novih projekata u nadolazećem razdoblju.

Što se tiče sustava upravljanja balastnim vodama, prošle su dvije godine otkako je međunarodna konvencija za kontrolu i upravljanje brodskim balastnim vodama stupila na snagu. Balastne morske vode koriste se za stabilitet i sigurnost strukture brodova, uzimaju se na jednim lokacijama i ispuštaju na drugim, čime se morska flora i fauna prenose u druge za njih neprirodne uvjete te time ugrožavaju prirodni ekosustavi pojedinih lokacija. Za veliki dio brodova u međunarodnoj plovidbi, upravljanje balastnim vodama uključuje i ugradnju sustava za pročišćavanje

balastnih voda, a udovoljavanje zahtjevima konvencije brodari dokazuju prilikom obnove petogodišnjih svjedodžbi za plovību. To znači da se očekuje da će povećana potražnja za ugradnjom takvih uređaja trajati još naredne dvije do tri godine. U 2019. godini, Viktor Lenac je izvršio ugradnje 5 sustava za pročišćavanje balastnih voda, te očekuje još oko 5 takvih projekata u 2020. godini, od kojih je jedan dovršen u ožujku, a drugi ugovoren projekt odgođen kao posljedica zaraze COVID-19.

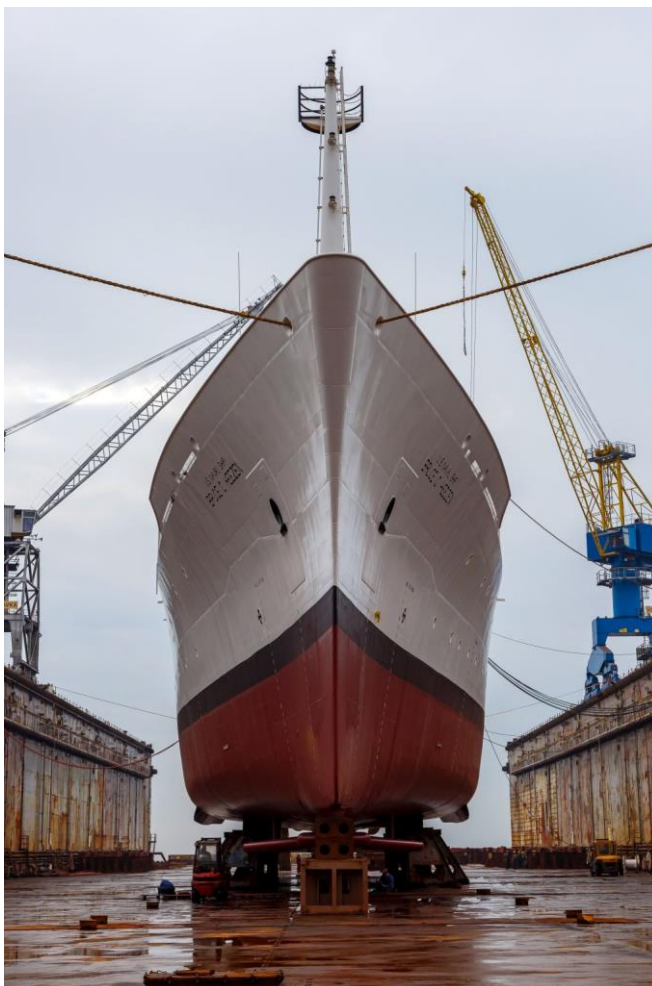
Dosadašnja i očekivana buduća kretanja na tržištu, posebno u području Sredozemlja i Crnog mora, odnosno u području „dohvata“ Viktor Lenca, nisu i najvjerojatnije neće značajno promijeniti konkurentnu poziciju Viktor Lenca u odnosu na njegove glavne konkurente. Turska brodogradilišta, sa svojom geografskom pozicijom i cijenama, uz dodatnu monetarnu konkurentnost koju donosi slab tečaj lire u odnosu na svjetske valute, i dalje će ostati prvi odabir mnogim brodarima kojima će cijena usluga biti na prvom mjestu.

Stoga će Viktor Lencu prioritet ostati povećanje učinkovitosti proizvodnog rada, ali i drugih logističkih i potpornih procesa s ciljem snižavanja svih mogućih troškova radi konkurentnije cjenovne sposobnosti. Smanjenje operativnih troškova i reinženjering procesa u cilju njegove veće ekonomičnosti nužni su kako bi se Viktor Lenac mogao prilagoditi uvjetima smanjenog opsega poslova, uz istovremeno osiguranje zarade dovoljne za održivi rast i razvoj proizvodnih kapaciteta.

U remontnoj djelatnosti u kojoj se najveći udio proizvodnih resursa odnosi na trošak rada, vlastitog i podugovaračkog, to je jedini resurs u kojemu se mogu tražiti i ostvarivati uštede dovoljne za konkurentsku prilagodbu. Jedan od ključnih ciljeva predstavlja izmjena kvalitete radnika i optimizacija broja zaposlenih, odnosno brza i fleksibilna prilagodba organizacije datim tržišnim okolnostima.

Situacija na domaćem tržištu radne snage ocjenjuje se kao najkritičnijom u povijesti. Kriza u obližnjoj domaćoj brodograđevnoj industriji rezultirala je osipanjem radne snage i njenom migracijom u zemlje zapadne Europe. Time je Viktor Lencu značajno sužena i otežana mogućnost da u kratkom roku, s obzirom na oscilativnu zaposlenost i dinamičnost proizvodnih zahtjeva, odgovori na zahtjeve projekata fleksibilnim i kvalitetnim resursima. Ti problemi najviše su došli do izražaja u srpnju i kolovozu, kada se odjednom ukazala potreba za značajnim resursima, prvenstveno za cjevarske radove, potrebnim za projekte ugradnje uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na čak tri broda.

Suradnja s Američkom ratnom mornaricom je nastavljena tijekom čitave godine. U listopadu 2019. godine započeo je opsežni remont broda „USNS Trenton“, koji zbog dodatnih radova traje i danas. U posljednja dva mjeseca obavljali su se radovi na brodu „USNS Bruce C Heezen“, koji su dovršeni i brod je isporučen početkom siječnja 2020. godine.

POSLOVNE AKTIVNOSTI

PRODAJA

Ostvareni prihodi

Nakon dobre zaposlenosti koju je Viktor Lenac ostvario tijekom prvog i dijelom drugog tromjesečja, treće tromjesečje 2019. godine donijelo je najslabije rezultate, kako po pitanju vrijednosti i kvalitete ugovorenih poslova, tako i po pitanju ostvarenog financijskog rezultata. Prva polovina godine bila je obilježena standardnim, za Viktor Lenac sezonskim ugovaranjem remontnih radova na više brodova iz flote putničkih brodova domaćeg brodarar, a za istaknuti je i nekoliko vrijednih projekata remonata za Američku ratnu mornaricu, za koje se Viktor Lenac morao, kao i uvijek, izboriti na natječaju u konkurenciji drugih mediteranskih brodogradilišta.

Za treće tromjesečje ugovorena su tri projekta ugradnje sustava za pročišćavanje balastnih voda, koji su se odvijali gotovo usporedno, zbog čega su pred Viktor Lenac stavila veliki izazov angažmana istovrsne, ujedno izrazito deficitarne radne snage, uz dodatne brojne probleme u nekim projektnim rješenjima na dva projekta. Ipak, svojom fleksibilnošću Viktor Lenac je sve tehničke probleme uspješno razriješio, no nažalost polučeni financijski rezultati na dva takva projekta nisu bili u skladu s uložnim trudom, znanjem i resursima.

Sredinom godine Viktor Lenac je ponovno ostvario značajnu suradnju s Američkom ratnom mornaricom, dobivši na natječajima servisne poslove manjeg opsega na četiri broda, koji se nisu odvijali u Viktor Lencu, već je posao odrađen na lokacijama na kojima su se ti brodovi nalazili.

Od rujna 2019. godine nadalje Viktor Lenac ponovno bilježi odličnu zaposlenost kapaciteta ugovaranjem i realizacijom nekoliko zahtjevnih i opsežnih poslova. Ugovoreno je više različitih projekata remonata brodova, od kojih dva i za Američku ratnu mornaricu, čime se osigurala popunjenost svih kapaciteta sve do konca 2019. godine. Viktor Lenac je ugovorio i brojne druge projekte remonta trgovačkih brodova, remont jednog doka, tri projekta ugradnje *scrubber* uređaja, projekt demontaže i raspreme uređaja i opreme sa broda za bušenje podmorja te nadogradnje dviju barži. Realizirano je i više drugih manjih projekata remonata brodova, od kojih je bilo nekoliko projekata za domaće naručitelje.

Neki od projekata odrađeni su za nekoliko vrlo renomiranih svjetskih kompanija, s kojima je Viktor Lenac tijekom 2019. prvi puta započeo suradnju. Tako je za kompaniju Subsea 7 odrađen remont i ugradnja BWTS sustava na brodu „Seven Pegasus“, za kompaniju Allseas radovi na brodovima „Bright Spark“ i „Audacia“, a u posljednjem tromjesečju za s kompanijom Boskalis je ugovoren i započet projekt raspreme dijela opreme broda za bušenje „Yan“.

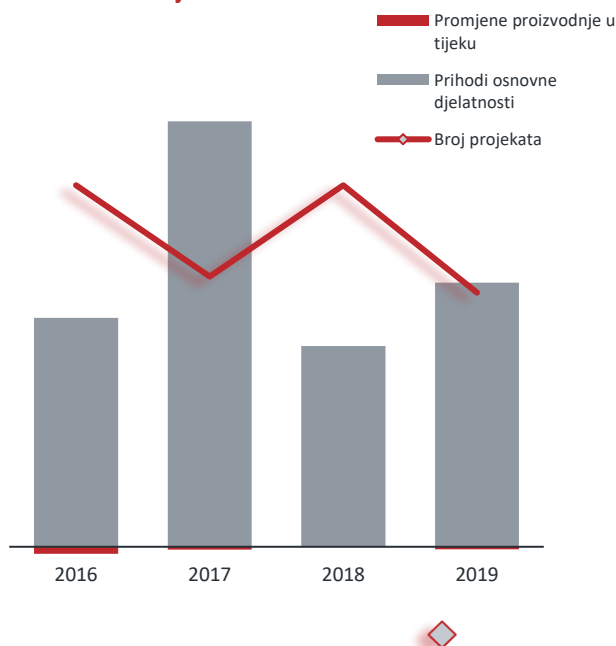
Turbulentna tromjesečja 2019.

godine pravi su primjer oscilacija u stupnju zaposlenosti, koje zahtijevaju brzu i fleksibilnu prilagodbu organizacije u svim njenim dijelovima, uspostavu optimalnog balansa između ugovora za poslove koji su ugovoreni ili već u tijeku, s novim poslovima koji se nude i ugovaraju, za koje nerijetko nije poznat vremenski početak aktivnosti, jer i on ovisi o brojnim vanjskim čimbenicima na koje često ne mogu utjecati ni Viktor Lenac ni njegovi klijenti. Takve oscilacije zahtijevaju i razvijeno i dostupno tržište rada i učinkovitost svih procesa, kako bi se umanjile negativnosti koje donose visoke razine fiksnih troškova u fazama slabije zaposlenosti ili progresivni varijabilni

troškovi u fazama (pre)visoke zaposlenosti ili pak razdoblja nižih tržišnih cijena i njihove neusklađenosti s visokim troškovima rada.

Prihodi odnosno vrijednost radova na projektima osnovne djelatnosti, gledano po tromjesečjima 2019. godine oscilirali su od 8 do čak 16 milijuna EUR-a, dostigavši ukupnu visinu od oko 39 milijuna EUR-a, što je za 30% više nego u prethodnoj 2018. godini. Prihodi su ostvareni radovima na 64 različitim projektima, 20 manje nego u godini ranije, što znači da je značajnije porastao i prosječni opseg radova, a time i prosječna vrijednost po pojedinom projektu.

Prihodi osnovne djelatnosti

Od ukupno 64 različita projekta koje je Viktor Lenac realizirao u cijelosti ili su koncem 2019. još bili u tijeku, čak je 11 projekata remonta i manjih servisnih projekata odrađeno na šest različitih brodova za Šestu flotu Američke ratne mornarice, a koji ukupno po vrijednosti čine trećinu prihoda osnovne djelatnosti.

Ugradnja sustava za pročišćavanje otpadnih voda ugovorena je i realizirana na ukupno 5 brodova, a vrijednosti tih radova, zajedno s pripadajućim radovima remonta iznosila je oko 5 milijuna EUR-a.

Projekti ugradnje tzv. *scrubbera* ili uređaja za pročišćavanje ispušnih plinova realizirani su na tri različita broda, od kojih su na jednom ugrađena dva *scrubber* uređaja. Ukupno je od ovih poslova, s pripadajućim remontom, Viktor Lenac uprihodio oko 6,8 milijuna EUR-a.

Od projekata koji izlaze iz standardnih remontnih radova, za spomenuti je nadogradnju čelične strukture na dvije barže te već spomenuti posao demontaže i rasporede uređaja i opreme sa broda za bušenje podmorja, a koji su koncem godine bili u tijeku. Pri tom je u prihode 2019. godine s osnova ovih projekata obračunata vrijednost radova iznosila 3,1 milijun EUR-a.

Preostala 42 projekta odnosila su se na standardne remontne radove na trgovačkim brodovima, od kojih je bilo 19 za domaće naručitelje, ukupne vrijednosti 3,6 milijuna EUR-a te 23 projekta za strane naručitelje, ukupne vrijednosti 7,6 milijuna EUR-a. Time je prosječna vrijednost remontnog posla iznosila oko 190 tisuća EUR-a kod domaćih naručitelja te 333 tisuće EUR za strane naručitelje, ne računajući vrijednost remontnih radova koji su se odrađivali uz druge ranije navedene posebne projekte.

Prihodi po tržištima

Viktor Lenac je svoje prihode u 2019. godini ostvario u suradnji s 42 različita naručitelja iz 15 različitih zemalja.

Prema visini ostvarenih prihoda prednjači američko tržište koje, slijedom suradnje s Američkom ratnom mornaricom bilježi standardno visoko učešće.

Tržište s najvećim brojem projekata je domaće, na kojem je na 19 projekata (koji čine 30% ukupnog broja projekata u 2019. godini) ostvareno 9% prihoda 2019. godine.

Standardno visoko učešće u prihodima Viktora Lenca, koje je tijekom 2019. godine dodatno potpomognuto ugradnjom *scrubber* uređaja na tri broda, bilježi se i od talijanskih klijenata, od kojih je ostvarena gotovo četvrtina prihoda za 2019. godinu, slijedom radova na 13 različitih projekata.

Od ostalih inozemnih tržišta, tijekom 2019. godine vrijedni prihodi ostvareni su od njemačkih i nizozemskih klijenata, radovima na 4 broda za njemačke, te 3 projekta za nizozemske klijente.

Prodajna aktivnost

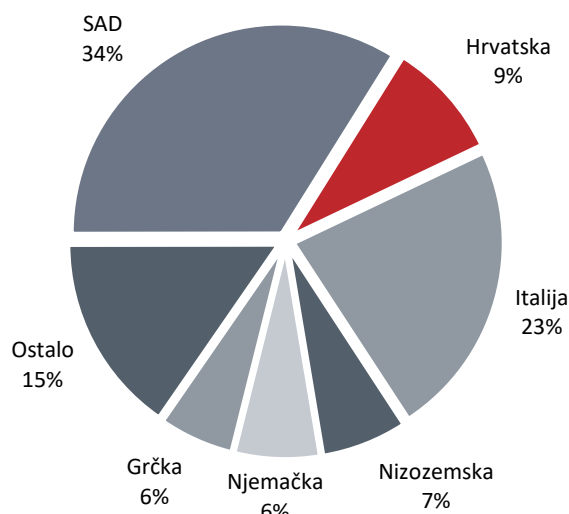
Prodajne i marketinške aktivnosti Viktor Lenca su tijekom 2019. godine značajnije reorganizirane, kao rezultat nastojanja da se aktivnosti na tržištu, usmjerene uglavnom prema zajedničkim klijentima ili tržišnim nišama objedine s drugim društvima u sastavu Palumbo Grupe, najvećeg pojedinačnog dioničara Viktor Lenca. Time je stvorena sinergija koordiniranog nastupa na tržištu, uz optimizaciju i usklađenje politika prodaje i prodajnih aktivnosti te boljeg iskorištenja svih prodajnih resursa svih društava u grupi. Prodajne aktivnosti su u najvećem broju slučajeva usmjerene na način da se klijentima ponudi mogućnost odabira preferiranog brodogradilišta unutar grupe, naravno u skladu s njihovim tehničkim kapacitetima i tehnološkim mogućnostima realizacije pojedinih poslova. Time se postigla ušteda vremena za višestruko nuđenje istih projekata te povećala učinkovitost i kvaliteta kod izrade samih ponuda s ciljem povećanja kvalitete komunikacije s klijentima i kasnije realizacije ugovorenih poslova, a sva društva grupe proširila su bazu svojih klijenata i općenito proširila bazu znanja.

Kod nekih specifičnih klijenata, svojstvenih i orijentiranih isključivo na Viktor Lenac, bilo zbog blizine ili nekih specifičnih ugovornih odredbi ili dosadašnjih odnosa, Viktor Lenac prema njima samostalno nastupa, isto kao i druga brodogradilišta unutar Palumbo Grupe kada je riječ o poslovima svojstvenim za ta druga brodogradilišta. U marketinškim aktivnostima, posjetama klijentima, obilascima tržišta i sudjelovanja na specijaliziranim sajmovima i izložbama, u pravilu Viktor Lenac i druga brodogradilišta grupe sudjeluju zajednički, a u ovisnosti o specifičnostima pojedinih klijenata ili tržišta, nastup može biti i samostalan ili odvojen.

Reorganizacija prodajnih aktivnosti i zajednički nastup rezultirao je smanjenjem broja upita u odnosu na prethodne godine, ali i povećanjem stope ugovaranja za date ponude. Tijekom 2019. godine Viktor Lenac je primio oko 290 upita za razne remontne i druge radove, na koje je odgovorio nuđenjem preko 250 projekata, od kojih je ugovoreno 69 projekata za rad u Viktor Lencu. Od toga broja 50 je projekata realizirano tijekom 2019. godine, dok ih je 19 predviđeno za 2020. godinu, uglavnom prvo tromjesečje. Nekoliko projekata odnosi se na remonte brodova koji su, zbog situacije s pandemijom koronavirusom odgodili planirane remonte za kasnija razdoblja.

Na dio primljenih upita, uglavnom za radove predviđene u posljednjem tromjesečju 2019. godine Viktor Lenac nije odgovorio ponudama zbog zauzetosti svojih dokovskih kapaciteta i nedostatnog broja radnika za određene vrste radova, a s obzirom na već visoki njihov intenzitet na drugim ugovorenim poslovima za ista tražena razdoblja odvijanja radova. Za ponude koje nisu rezultirale ugovorima, a prema povratnim informacijama od klijenata, razlozi neprihvatanja su se u najvećem broju slučajeva odnosili na cjenovnu nekonkurentnost u odnosu na turska brodogradilišta i devijaciju, odnosno udaljenost Viktor Lenca u odnosu na pomorske puteve brodova za koje se remont nudio, a koja brodarima izravno znači povećanje troškova i dodatni gubitak vremena za zaposlenost njihovih brodova.

Prihod osnovnih djelatnosti po tržištima

Odnos ponuda i ugovora

	2015	2016	2017	2018	2019
Broj upita	401	350	350	400	290
Broj ponuda	317	310	320	350	257
Broj ugovora	86	85	67	84	69
% ugovaranja	27%	27%	20%	24%	27%

PROIZVODNJA

Broj i vrsta projekata u proizvodnoj aktivnosti

Viktor Lenac je svoju proizvodnu aktivnost tijekom 2019. godine obavljao na 64 projekta, od kojih su na njih osam radovi nastavljeni i u 2020. godini. U odnosu na prethodnu 2018. godinu to je za 23 projekta manje. Iako je broj projekata u radu u odnosu na prethodnu godinu smanjen za više četvrtine, ostvarena vrijednost radova bila je za 30% veća nego u 2018. godini. Iako je u tom porastu prihoda osnovnih djelatnosti sadržan i efekt podizanja cijena, primarno zbog povećanja troškova rada, takav porast ipak upućuje i na povećanu kvalitetu i složenosti ugovorenih i realiziranih poslova.

Na lokaciji samog Brodogradilišta odrađeno je 60 projekata, dok su četiri manja projekta za Američku ratnu mornaricu obavljena izvan Brodogradilišta odnosno na lokacijama na kojima su se brodovi/objekti nalazili. Na ukupno šest različitih vojnih brodova Američke ratne mornarice tijekom 2019. godine realizirano je devet različitih ugovora, a dva su koncem godine još bila u tijeku. Pri tom su prednjačili poslovi na aluminijskim katamaranima „USNS Carson City“, „USNS Yuma“ i „USNS Trenton“, a u studenom je Viktor Lenac dobio ugovor za radove na brodu „USNS Bruce C Heezen“, koji je bio po prvi puta u Brodogradilištu. U prvom dijelu godine izvršeni su i standardni redovni remontni radovi na dobro znanom brodu „USS Mount Whitney“.

Što se tiče komercijalnih tipova brodova, u 2019. godini radovi su obavljani na 10 trajekata, 9 tankera, 6 RO-RO brodova, 4 remorkera. Po tri različita posla obavljena su na kontejnerskim brodovima, brodovima za prijevoz generalnog tereta, brodovima za prijevoz rasutog tereta, baržama i putničkim brodovima.

Preostali poslovi odnosili su se na specifične tipove brodova i drugih pomorskih objekata, poput remonta plutajućeg doka za stranog naručitelja.

Tijekom godine je na pet različitih brodova izvršena ugradnja uređaja za pročišćavanje balastnih voda (BWTs) uz istovremeno odvijanje standardnih remontnih radova na tim brodovima. Viktor Lenac je izvršio i ugradnju četiri uređaja za pročišćavanje ispušnih plinova, od kojih su dva uređaja istovremeno bila ugrađena na jednom brodu.

Za spomenuti je i logistički vrlo zahtjevan posao demontaže tornja i raspeme uređaja i opreme sa broda za bušenje, za renomiranog nizozemskog naručitelja Boskalis. Sa broda je u svega nekoliko mjeseci, od početka studenog do konca siječnja uklonjeno i zbrinuto preko 8000 tona otpadnog čelika, rezanjem tornja s kranom i druge opreme između nadgrađa i pramca, pri čemu se glavnina radova odvijala na visini. Uz primjenu strogih pravila sigurnosti na radu, unatoč izrazito nepovoljnim vremenskim uvjetima tijekom studenog i prosinca svi radovi završeni su u roku, bez incidenata, na zadovoljstvo i naručitelja i Viktor Lenca i svih uključenih izvođača u ovom kompleksnom projektu.

Proizvodni radovi obavljani na drugim projektima bili su pretežito standardnog tipa, s uobičajenom strukturom radova u kojoj prednjače radovi antikorozivne zaštite, izmjena čelika, mehaničko motoristički, cjevovski i elektro radovi. Vrijedan posao, ne samo prema vrijednosti radova, već u smislu organizacije i roka izvršenja radova, unatoč nedostatku radne snage, odrađen je na brodu za jednog njemačkog naručitelja, na kojemu je u roku od oko mjesec dana izmijenjeno 100 tona čelika na raznim pozicijama trupa broda.

Tijekom godine nastavljeni su radovi na vlastitim plovnim objektima, Dokovima 5 i 11, i to prvenstveno na obnovi čelične strukture, čime im se produžava vijek uporabe. Za te radove, a posebno na Doku 11, Viktor Lenac je nastojao koristiti periode slabije zaposlenosti kapaciteta radnika u čeliku, što je u nekim razdobljima bilo teško uskladiti sa uposlenošću samog doka. Stoga je nešto veći opseg tih radova odrađen u posljednjem dijelu godine, u periodu kada su se stvorili uvjeti za lakše usklađenje komercijalnih i vlastitih radova te raspoloživost radne snage.

Vrsta i struktura proizvodnih radova

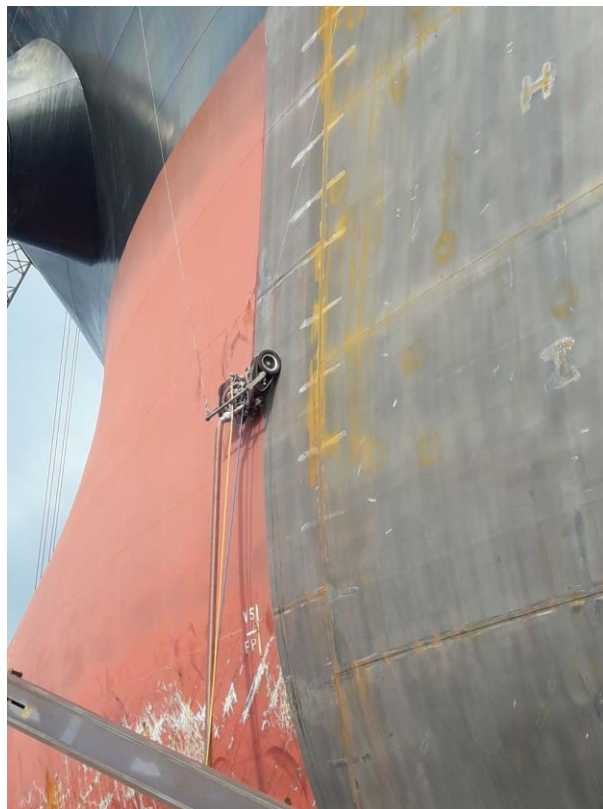
Zaposlenost i struktura proizvodnih radova mjeri se brojem odrađenih radnih sati, koji se u posljednjih nekoliko godina konstantno smanjuje, kao rezultat mjera reorganizacije proizvodnog rada s ciljem povećanja učinkovitosti i boljeg iskorištenja ionako oskudnog i sve deficitarnijeg radnog proizvodnog resursa. Sam iznos ukupno utrošenih radnih sati nije relevantna veličina, s obzirom da je pod utjecajem raznih čimbenika, od oscilacija u zaposlenosti i razdiobe dnevnih aktivnosti, do različitih proizvodnih rješenja i čestih izmjena u specifikacijama radova u tijeku, prilikom kojih se potreba za određenim resursima definira neposredno prije samog njihovog početka. To s jedne strane zahtijeva visoku fleksibilnost svih radnih resursa, a s druge strane povećava rizik zastoja i praznih hodova, posebno stoga što su svi radovi međusobno isprepleteni i u ovisnosti jednih o drugima.

Od ukupnih proizvodnih aktivnosti koje su se odvijale na lokaciji Viktor Lenca tijekom 2019. godine više od jedne četvrtine radova odnosi se na radove u čeliku i s njima povezane ili srodne radove, uključivo bravarske. U odnosu na prethodnu godinu Viktor Lenac je ipak imao veći opseg radova u čeliku, no dio tih radova odradili su podizvođači izvan same lokacije Viktora Lenca ili vlastitom opremom, pa nisu uključeni u sate izrade u Viktoru Lencu. Standardni radovi u čeliku u remontnoj djelatnosti odnose se u pravilu na izmjenu čelične strukture dijelova broda.

Tijekom 2019. godine ukupno je, na svim projektima, izmijenjeno oko 760 tona čelika, što je gotovo dvostruko više nego prethodne 2018. godine, od čega se oko 250 tona odnosi na ulaganja u vlastite dokove.

Poslovi antikorozivne zaštite odnose se na razne postupke zaštite brodskih površina. Postupci se odnose na različite tehnike pranja i odmašćivanja, pjeskarenja i druge tehnike kojima se uklanja stara boja i korozija, nakon čega slijedi bojanje. Tehnika pjeskarenja se sve više, u situacijama gdje je to tehnički izvedivo, zamjenjuje suvremenom, produktivnijom i za okoliš povoljnijom tehnologijom visokotlačnog pranja vodom pod visokim tlakom.

Tijekom 2019. godine Viktor Lenac je izvršio čišćenje oko 530 tisuća m² brodskih površina raznim tehnikama, u kojima prednjači visokotlačno pranje, nakon čega slijede poslovi uklanjanja hrđe tehnikama pjeskarenja ili suvremenom UHPWJ tehnologijom, tretiranjem površina vodom pod visokim tlakom od 3000 bara. Pjeskarenjem je tretirano oko 67 tisuća m² površina, što je više nego dvostruko manje nego u godini ranije, dok je UHPWH tehnologija primijenjena na 11 tisuća m². Cilj Viktor Lenca je u narednim godinama povećavati udio radova tretiranja površina vodom pod visokim tlakom i postupno napuštati tehnologiju pjeskarenja, koja proizvodi značajne količine otpada i štetnija je za okoliš. U poslovima bojanja tretirano je preko 500 tisuća m² brodskih površina.

	2018	2019
Radovi na izmjeni čelika i drugi slični radovi	27%	27%
Radovi antikorozivne zaštite	15%	13%
Transportni radovi	12%	11%
Cjevarski radovi	6%	11%
Mehaničko-motoristički radovi	11%	9%
Ostali radovi i radovi proizvodne logistike	29%	29%

U 2019. godini značajno povećanje u strukturi proizvodnih aktivnosti bilježe cjevarski radovi, a s obzirom na poslove ugradnji uređaja za pročišćavanje ispušnih plinova i uređaja za pročišćavanje balastnih voda, koji zahtijevaju radove izrade i ugradnje raznih sustava cijevi.

Standardno visoko učešće bilježe transportni i drugi logistički radovi vezani uz proizvodnju, dopremu materijala, zaštitu na radu i zaštitu od požara i drugi radovi povezani s proizvodnjom. Jedni od važnijih logističkih radova koji su u funkciji svim temeljnim zanatima su i skelarski radovi, koji su drugim zanatima tijekom 2019. godine osigurali 111 tisuća m³ skele, pojedinačno gledano, najviše za potrebe radova u čeliku i cjevarskih radova.

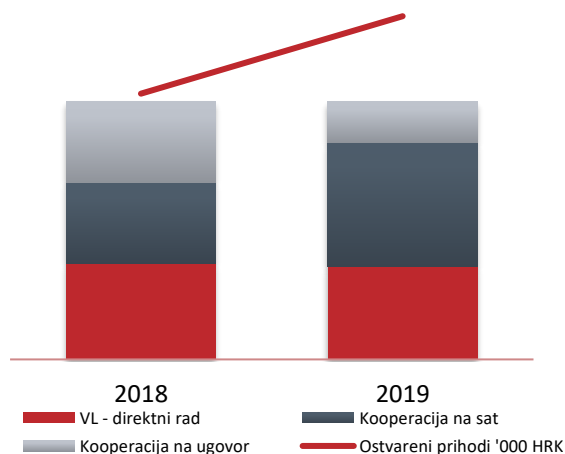
Radni kapacitet i organizacija proizvodnog rada

Remontna proizvodna aktivnost Viktor Lenca pripada skupini radno intenzivnih djelatnosti. U strukturi standardnih remontnih poslova udio troškova materijala iznosi do 30%, dok se preostali dio odnosi na rad, vlastiti ili onaj vanjskih izvođača. Takve relacije uglavnom se zadržavaju i kada je riječ o drugim proizvodnim aktivnostima poput aktivnosti na održavanju remontnih kapaciteta, postrojenja i opreme, odnosno investicijskim ulaganjima u vlastite plovne objekte.

Kapacitet vlastitih direktnih proizvodnih radnika svih zanata i koji predstavljaju u pravilu fiksni kapacitet, u 2019. godini iznosio je oko 330 tisuća efektivnih sati rada, od kojih je za direktne radne naloge utrošeno oko 318 tisuća sati, a preostali sati rada utrošeni su na razna održavanje vlastite imovine.

Oscilacije u zaposlenosti u remontnoj djelatnosti, kao i struktura poslova osnovne djelatnosti, rezultiraju različitim potrebama u određenim periodima, pa se Viktor Lenac često susreće s manjkom odnosno viškom vlastitog kapaciteta, promatrano ukupno i prema pojedinim zanatima. Stoga u svim proizvodnim aktivnostima, osim vlastitih proizvodnih radnika, sudjeluju i radnici podugovarača, što je ustaljena brodograđevna praksa domaćih i svjetskih brodogradilišta. Podugovarači se angažiraju ugovorima uglavnom po pogodbi, prema normativima rada po modelu „ključ u ruke“. U manjem opsegu i na poslovima gdje je teže utvrditi normativ rada po modelu „ključ u ruke“ njihov se angažman ugovara i plaća po satu rada. Povećana zaposlenost i nedostatak domaće radne snage, nametnula je potrebu angažmana strane radne snage odnosno stranih podugovarača. S obzirom da nije riječ o stalnim izvođačima, kojima je organizacija i način rada u Viktoru Lencu bio poznat od ranije, takvi su se radnici u većoj mjeri angažirali za rad po satu, što je dovelo do povećanja udjela rada koji se plaća po izvršenom satu rada u odnosu na ukupne utrošene sate u proizvodnim aktivnostima.

Ostvareni direktni sati po resursima

Iako je Viktor Lenac provedenim organizacijama smanjio broj radnika, broj proizvodnih vlastitih sati ostao je na približno jednakoj razini kao i u prethodnoj 2018. godini. To je rezultat smanjenja broja radnika čiji rad nije imao veću dodanu vrijednost za proizvodne aktivnosti, ali i povećanja broja prekovremenih sati vlastitih radnika u uvjetima visoke zaposlenosti kapaciteta.

Iako je u 2019. godini došlo do rasta zaposlenosti i povećanja prihoda za oko 30%, ukupan broj utrošenih sati na proizvodnim nalogima ostao je na gotovo jednakoj razini, što pokazuje da mjere poduzete na povećanju učinkovitosti i iskoristivosti radnih kapaciteta daju rezultate.

Osim izravnog proizvodnog rada koji se odvija na lokaciji samog Brodogradilišta, Viktor Lenac koristi i vanjske usluge tzv. usluge subliferacije koje se odnose na izradu proizvoda i obavljanje usluga za projekte iz osnovne djelatnosti, ali se izvršavaju uglavnom izvan lokacije samog Brodogradilišta i/ili upotrebom sredstava rada podizvođača, a često u sebi sadrže i komponentu materijala za izradu proizvoda koji se ugrađuju na brodove. Primjer takvih usluga su razne izrade po narudžbi, dorade, obrade, tegljenje i lučke usluge te odvoz i zbrinjavanje različitih vrsta otpada. Međutim, kod specifičnih vrsta radova, poput usluga serviseri i elektro radova, i radovi podugovarača koji rade unutar Viktora Lenca u sebi mogu sadržavati i usluge rada vlastitom opremom podizvođača, kao i nabavku specifičnih potrebnih materijala, posebno kad je riječ o ugovorima koji se s podizvođačima zaključuju po sistemu „ključ u ruke“.

Promatrano u novcu, ukupan trošak direktnog rada ugrađenog na proizvodne izravne radne naloge (osnovne djelatnosti i vlastite investicije) u 2019. godini iznosio je 86,9 milijuna kuna, što je u odnosu na prethodnu godinu za gotovo 10% više, koliko zapravo iznosi i povećanje prosječnog troška sata rada, a s obzirom na to da je broj ostvarenih sati približno jednak u obje godine.

Zauzetost dokova i vezova

Viktor Lenac raspolaže s tri plutajuća doka - Dokom 5, Dokom 11 i Dokom RI-38, različitih dimenzija, kojima osigurava fleksibilnost u smislu mogućnosti prihvata plovila različitih veličina.

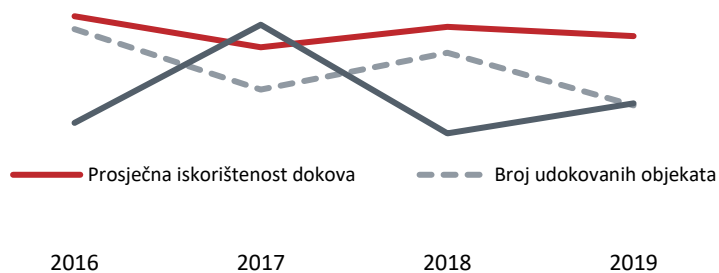
Dok	Zauzetost dokova u % vremena			
	2016	2017	2018	2019
Dok 5	79,7%	63,9%	79,7%	75,1%
Dok 11	87,9%	83,8%	79,2%	78,1%
Dok RI 38	78,1%	62,7%	74,8%	70,1%

Zauzetost dokova mjeri se u iskorištenjem broja dana kada su dokovi bili zauzeti udokovanim objektima, što u pravilu korelira brojem odrađenih remonata i

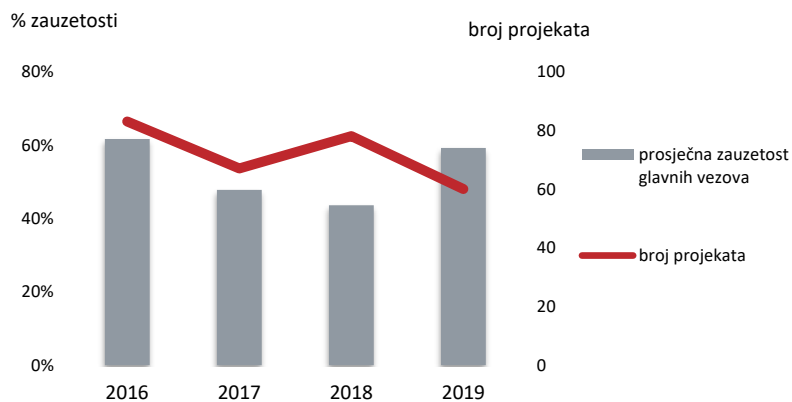
drugih projekata, iako je moguće da neki brodovi zbog opsežnosti radova zauzmu dokove na veći broj dana, čak i mjeseci. Zauzetost dokova ne mora biti povezana s visinom prihoda koji se u pojedinim godinama ostvaruju, a što je bio slučaj upravo u 2019. godini, u kojoj je zauzetost dokova bila slična onoj u prethodnoj 2018. godini, ali značajno niži broj odrađenih projekata i uz višu razinu ostvarenih prihoda. Tako je primjerice u 2017. godini ostvaren ukupno veći prihod, u najvećoj mjeri zahvaljujući projektu obnove broda „USS Mount Whitney“, koji je na duže vrijeme zauzeo Dok 11, dok su ostali dokovi imali značajno nižu zaposlenost.

Glavni operativni vezovi koje Viktor Lenac koristi su vezovi broj 1, 2 i 3 koji su smješteni neposredno uz radionice, pogone i skladišta. Vezovi 8 i 9 koriste se za posebne namjene i kada kapacitet glavnih vezova nije dovoljan. Na vezovima 4, 5 i 6 uglavnom su se u prethodnim godinama nalazili brodovi koji su u Viktoru Lencu bili samo privezani, no s povećanjem broja objekata u remontu tijekom posljednjih godina i potrebe za usporedno odvijanje proizvodnih aktivnosti na većem broju brodova i ti vezovi se sve više koriste za osnovnu djelatnost.

Iskorištenost dokova u odnosu na broj projekata i ostvarene prihode

Zauzetost vezova i broja projekata

Zauzetost vezova, kao i dokova, ukazuje na stupanj zaposlenosti remontnih kapaciteta. Unatoč smanjenju broja brodova u standardnim remontnim poslovima u 2019. godini u odnosu na veći broj projekata u 2018. godini, zauzetost vezova je u 2019. godini veća, što je posljedica povećanog prosječnog opsega poslova po pojedinom projektu i posljedično dužeg zadržavanja brodova u remontu.

Utrošeni materijali i energenti

Ukupan utrošak materijala i energenata u djelatnosti Viktora Lenca u pravilu se kreće oko 20% u odnosu na vrijednost ostvarenih proizvodnih naloga, a koji generiraju te troškove. To učešće može biti i nešto veće ukoliko u strukturi projekata osnovne djelatnosti značajniju zastupljenost imaju projekti preinaka ili specijalni projekti s obzirom da je kod takvih projekata veće učešće materijala i ugrađene opreme u odnosu na standardne remontne poslove. Udio materijala i opreme u strukturi prihoda također ovisi i o tome da li klijenti prepuštaju Viktoru Lencu nabavu materijala i opreme potrebne za ugradnju ili ih nabavljaju sami i dostavljaju Viktoru Lencu na ugradnju.

Proizvodni radni nalozi koje je Viktor Lenac izvodio tijekom 2019. godine (projekti osnovne djelatnosti i rad na vlastitim dokovima) rezultirali su utroškom materijala i energenata u vrijednosti od oko 50 milijuna kuna, što u strukturi poslovnih rashoda čini oko 17%.

Tijekom 2019. godine Viktor Lenac je ukupno utrošio raznog materijala i ugradio raznovrsnu opremu na proizvodne i druge radne naloge u vrijednosti oko 39 milijuna kuna, oko 20% više nego u prethodnoj godini, a što je u skladu i povećanjem zaposlenosti i vrijednosti projekata osnovne djelatnosti.

Struktura utroška materijala ovisi o strukturi radova koje Viktor Lenac obavlja za naručitelje posla, a najznačajnije skupine materijala koji se redovito ugrađuju na objekte u radu ili se koriste u tehnološkom procesu su materijali crne metalurgije (limovi, profili i cijevi, grit ili pijesak za pjeskarenje u radovima antikorozivne zaštite te tehnički plinovi i goriva.

Tijekom 2019. godine najveći trošak materijala odnosio se standardno na materijale crne metalurgije, a čiji je porast u odnosu na prethodnu godinu u skladu s povećanjem radova u čeliku na projektima za klijente i vlastitim dokovima. U odnosu na prethodnu 2018. godinu značajno je smanjen utrošak grita ili pijeska za pjeskarenje, što je rezultat nastojanja Viktor Lenca da u proizvodnom procesu što manje koristi pjeskarenje, a što više druge tehnike rada na pripremi brodskih površina za bojanje i to prvenstveno pranje vodom po visokim tlakom (UHPWJ).

U proizvodnom procesu Viktor Lenac troši i značajnu količinu električne energije, vode, tehnološke vode i tehničkih plinova.

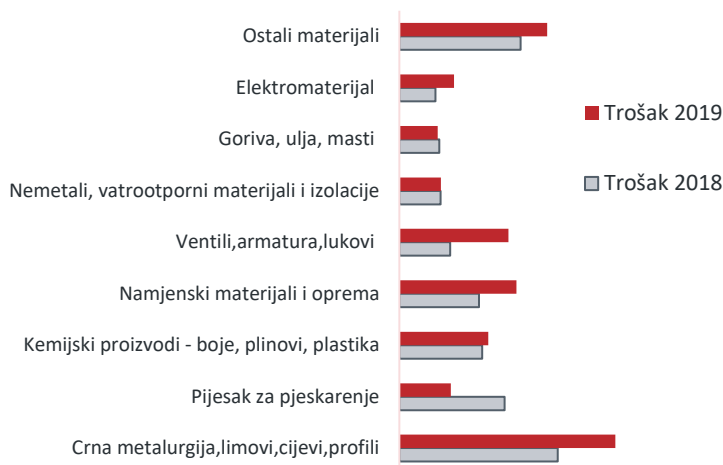
Dio električne energije i vode predstavlja fiksni trošak, a dio varijabilni trošak proizvodnje koji ovisi o opsegu proizvodne aktivnosti. Tehnološka voda, koja nije za piće te tehnički plinovi (tekući kisik i acetilen) su varijabilni troškovi isključivo ovisni o opsegu proizvodne aktivnosti.

Voda se u tehnološkom procesu koristi za poslove pranja i visokotlačnog čišćenja dijelova broda te u procesu pripreme čelika i čeličnih sekcija. Tekući kisik i acetilen su plinovi koji se koriste u procesu rezanja i obrade čelika.

Energent	Jmj	2016	2017	2018	2019
Električna energija	tisuće kWh	13.560	19.031	11.694	11.349
Voda	tisuće m ³	63	77	56	51
Tehnološka voda	tisuće m ³	262	201	210	186
Kisik i acetilen	t	558	476	357	401
Gorivo LUS	t	331	168	144	115

Potrošnja svih energenata utrošenih tijekom 2019. godine značajno je niža u odnosu na prethodne godine. Najznačajnije smanjenje bilježi se na utrošku električne energije i goriva, što je rezultat mjera na smanjenju utroška energenata novim energetske rješenjima (nova rasvjeta, zagrijavanje prostora, garderoba i tople vode, energetski efikasnija oprema) usmjerenim na učinkovito upravljanje energentima. Viktor Lenac je već u 2017. godini implementirao sustav upravljanja energijom, sukladno normi ISO 50001, koji je početkom 2018. godine i certificiran. Time je sustav upravljanja energijom i energentima uveden kao neprekidni proces sa svrhom podizanja svijesti o učinkovitom korištenju i štednji energenata, kako bi u konačnici isto donijelo i uštede u proizvodnim troškovima.

Utrošak materijala

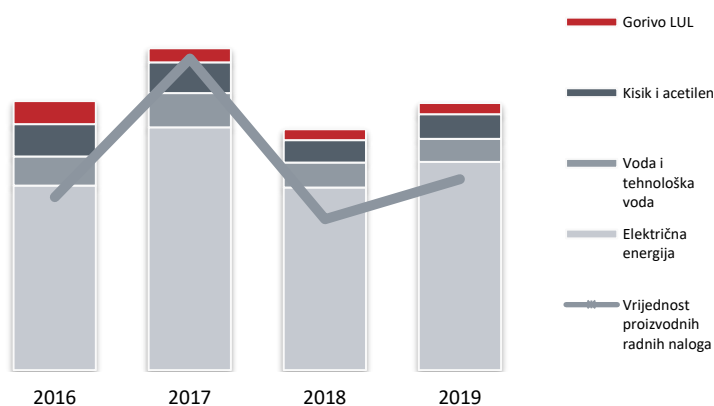

U 2019. godini dovršen je projekt uvođenja energetske učinkovitije LED rasvjete za unutarnju i vanjsku rasvjetu dokova, čime je ostvarena ušteda od 840 tisuća kWh, što donosi novčanu uštedu od oko 660 tisuća kuna godišnje. Dodatno je moderniziran projekt rasvjete ravnog dna brodova u dokovima LED rasvjetom, čime je ostvarena dodatna godišnja ušteda od gotovo 190 tisuća kWh ili oko 150 tisuća kuna. Završen je i projekt izmjene rasvjetnih tijela u uredima, zamjenom postojeće fluorescentne rasvjete novom T5 Xenon rasvjetom, čime je ostvarena dodatna ušteda od 50 kWh godišnje odnosno oko 40 tisuća kuna, uz poboljšanje uvjeta rada radnicima.

Ukupno promatrano, troškovi energenata u 2019. godini iznose 11,4 milijuna kuna i veći su za 10,7% u odnosu na 2018. godinu, što iako se čini da je u skladu s povećanjem zaposlenosti, najveći razlog za rast troškova je zbog povećanja cijene električne energije. Naime, iako se u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu bilježi pad u utrošku kWh za 3%, trošak za utrošenu električnu energiju veći je za 14% u 2019. godinu u odnosu na godinu ranije.

S ciljem ispravnog gospodarenja vodnim resursima sustavno se vodi briga o pravovremenom otklanjanju propuštanja i ugrađenim mjerilima za kontrolu potrošnje. Postojeći razvod tehnološke vode Viktoru Lencu omogućuje korištenje tehnološke vode umjesto znatno skuplje vode iz javnog vodovoda, a dodatno smanjenje utroška vode iz javnog vodovoda postiže se daljnjim razvodom cjevovoda tehnološke vode i njenim opsežnijim korištenjem.

Visina i struktura troškova energenata

U posljednje tri godine Viktor Lenac troši manje količine LUS-a odnosno ekstra lakog goriva koje se koristi za zagrijavanje ureda, garderoba, a do 2016. godine i tople vode. Ulaganjima u toplovodni sustav značajno je smanjena količina utroška ovog energenta, koji u najvećem svojem dijelu predstavlja fiksni trošak.

TEHNOLOŠKI RAZVOJ I ULAGANJA

Ulaganja u dugotrajnu imovinu, čiji je cilj osiguranje kapaciteta za neometan rad, povećanje energetske učinkovitosti, zaštita okoliša i smanjenje operativnih troškova, nastavljena su i tijekom 2019. godinu, u kojoj su ukupna ulaganja iznosila 17,3 milijuna kuna.

Najveći iznos uložen je u postojeće plovne dokove, Dok 5 i Dok 11, u koje se, s obzirom na njihovu starost, redovito ulaže u izmjenu čelične strukture i sustave upravljanja dokovima, čime se produžava vijek njihove upotrebe. U tu svrhu tijekom 2019. godine uložen je 9,1 milijun kuna. Na Doku 5 uloženo je dodatnih milijun kuna za obnovu protupožarnog sustava, kojim mu je ujedno proširena i funkcionalnost za punjenje brodskih balastnih voda i rashladu brodova morem, čime se smanjila potrošnja tehnološke vode.

U 2019. godini realiziran je i projekt odvodnje sanitarno-fekalnih voda s dokova i vezova u sustav javne odvodnje, vrijednosti oko 1,5 milijuna kuna, čime su postignute značajne uštede u odnosu na dosadašnji sustav, kojim su te vode zbrinjavane angažmanom za to ovlaštene tvrtke. Čak oko 70% uložених sredstava vraćeno je već tijekom

siječnja i veljače 2020. godine, uštedom u načinu odvodnje sanitarnih voda s kruzera u remontu, na kojem je tijekom radova boravio veliki broj članova posade.

Projekt zamjene postojeće rasvjete uredskih prostora energetski učinkovitijom, te obnove vanjske rasvjete veza 8 i sva tri plutajuća doka energetski značajno učinkovitijim LED rasvjetnim tijelima, koji je započet u 2018. godini, dovršen je tijekom 2019. Osim rasvjete unutarnjih i vanjskih prostora, projekt je uključivao i nabavu prijenosnih Gala svjetiljki u tzv. Ex ili protueksplozivnoj izvedbi, za privremenu rasvjetu za rad u brodskim prostorima kada je potrebno osigurati protueksplozivne radne uvjete. Novim rješenjima postignuta je veća učinkovitost i bolji radni uvjeti, uz značajno smanjenje utroška električne energije. Ukupna vrijednost investicije iznosila je oko 5 milijuna kuna, od kojih je u 2019. godini uloženo oko 2,7 milijuna kuna.

Preostala ulaganja odnosila su se na raznu proizvodnu opremu i osobna sredstva rada, transportna sredstva, i drugu poslovnu opremu.

ORGANIZACIJA, SUSTAVI KVALITETE I INFORMACIJSKI SUSTAV

Tijekom 2019. godine je u dijelu dizajniranja organizacije stavljen naglasak na unapređenje potpornih procesa s ciljem povećanja operativne učinkovitosti funkcija prodaje i proizvodnje.

Na tragu toga je proces održavanja i izdavanja alata postao sastavni dio funkcije nabave i skladišnog poslovanja s ciljem poboljšanja nadzora nad nabavom, održavanjem i evidencijom alata. Izmjene tijeka poslovnih procesa, uzrokovale su promjene u organizacijskoj strukturi odjela „Nabava i skladišno poslovanje“ te opisima poslova vezanim uz radna mjesta u okviru ove organizacijske jedinice.

U tijeku je provedba informatizacije ovog postupka kako bi se dosadašnje vođenje evidencije zaduženja alata i sitnog inventara u skorom razdoblju počelo voditi putem informacijskog sustava Viktor Lenca. Po završetku ovog projekta se planira uvođenje novih tehnologija u dijelu skladišnog poslovanja kako bi se poboljšala sljedivost ugradnje materijala po projektima.

Redovitom provedbom internih prosudbi organizacija nadzire performanse svojih poslovnih procesa, a sve nesukladnosti bilježi, analizira i korigira putem dokumentiranog sustava upravljanja kvalitetom. Posljedično tome provode se izmjene i dopune procedura, radnih uputa, normativa rada te uloga radnih mjesta u cjelokupnoj organizaciji, a sve sa ciljem ubrzanja i optimiziranja radnih aktivnosti uz zadržavanje ili povećanje kvalitete izvedenih radova. Tijekom 2019. godine je provedeno 30 internih audita od strane kompetentnih prosuditelja u dijelu koji se odnosi na sustave upravljanja kvalitetom (ISO9001:2015) te energijom i energetsom učinkovitošću (ISO50001:2013).

Redoviti nadzorni auditi oba sustava upravljanja su provedeni od strane certifikacijske kuće Bureau Veritas. Prilikom provedbe nadzornih prosudbi pronađene su dvije manje nesukladnosti koje su pravovremeno riješene.

Za 2020. godinu je planirano usklađivanje sustava upravljanja energijom i energetsom učinkovitošću sa novim zahtjevima norme (ISO50001:2018), uvođenje sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu te sustava upravljanja informacijskom sigurnošću. Pripreme radnje za planirane aktivnosti su započete. Kao rok za realizaciju je planiran četvrti kvartal 2020. godine.

Stečeni certifikati su nedvosmislen i međunarodno razumljiv pokazatelj da Viktor Lenac njeguje sustavan i strukturiran pristup poslu, što je za sve inozemne klijente preduvjet za bilo kakvo razmatranje ulaska u poslovni odnos. Sustav upravljanja energijom i energentima postao je ustaljeni proces sa svrhom podizanja svijesti o učinkovitom korištenju i štednji energenata, čijim se uvođenjem postigla ušteda u dijelu proizvodnih troškova.

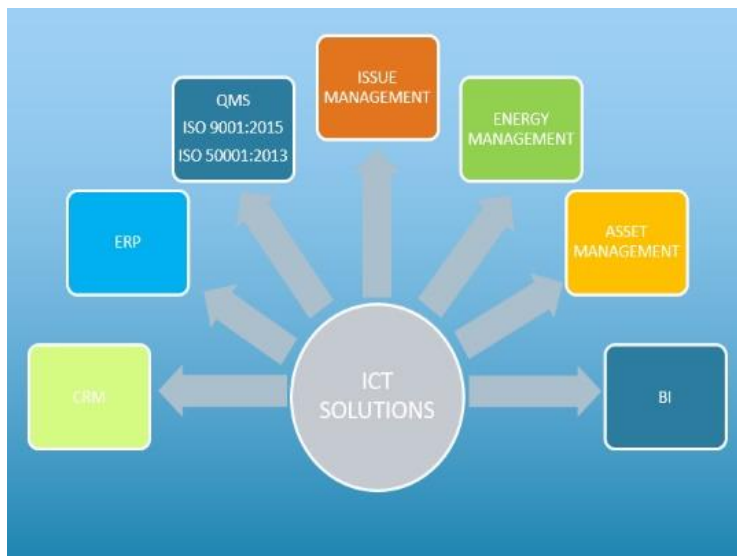
Uvođenjem novih sustava upravljanja, Viktor Lenac potvrđuje svoju težnju ka trajnom unapređenju svojih poslovnih procesa što u konačnici rezultira većim zadovoljstvom klijenata.

S razvojem organizacije neposredno je povezan i razvoj informacijskog sustava, kao pratećeg alata za automatizaciju poslovnih aktivnosti i procesa. Tijekom 2019. godine u razvoju informacijske podrške poslovnim aktivnostima, Viktor Lenac je nastavio sa nadogradnjom postojećih informacijskih usluga s posebnim naglaskom

na razvoj aplikativnih rješenja iz područja poslovne inteligencije, upravljanja imovinom, komunikacijom sa poslovnim partnerima (podugovaračima) putem B2B portala te mobilnim tehnologijama.

Postojeći informacijski sustavi nadograđeni su novim funkcionalnostima. ERP sustav je obogaćen novim mogućnostima koje se odnose na izradu ponuda, upravljanje projektima te analitičkom i sintetičkom praćenju njihovih troškova. U sklopu aplikativnog rješenja za upravljanje Sustavima kvalitete je razvijena nova mobilna aplikacija putem koje djelatnici mogu prijavljivati incidentne situacije, nesukladnosti i zahtjeve za intervencijom.

U sklopu vlastitog razvoja realiziran je novi intranet portal koji je zamišljen kao centar koji sadrži osnovne informacije potrebne svakom djelatniku u obavljanju svojih aktivnosti. Od osnovnih informacija se tu nalaze novosti na nivou tvrtke, baza znanja u vidu dokumentacije iz svih sustava upravljanja (kvaliteta, zaštita na radu, zaštita okoliša, upravljanje energijom), zadaci koje je potrebno obaviti, popis opreme za koju je zadužen te linkovi na aplikativna rješenja. Prava pristupa su definirana prema poslovnim procesima i radnim mjestima, tako da svaki korisnik dobiva uvid u informacije koje su bitne samo za njegov djelokrug rada.

Područje informacijske sigurnosti i zaštita podataka ima iznimnu važnost u dijelu informatičke podrške kontinuitetu poslovanja Viktora Lenca. Na ovom području je već ranijih godina napravljen iskorak ka višem stupnju informacijske sigurnosti virtualizacijom svih poslužitelja te kolokacijom serverskih resursa na zasebnom *Disaster recovery site*-u van sjedišta Viktor Lenca te redovitim sigurnosnim nadogradnjama kompletne ICT infrastrukture.

SIGURNOST, ZAŠTITA NA RADU I ZAŠTITA OD POŽARA

Sustav zaštite na radu određen je zakonskom regulativom, sastavni je dio organizacije rada i izvođenja procesa rada, a ostvaruje se obavljanjem poslova zaštite na radu i primjenom propisanih, ugovorenih kao i priznatih pravila zaštite na radu te pravila donesenih od strane Viktora Lenca uključenih u cjeloviti sustav upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001. Za 2020. godinu planirana je certifikacija sustava sigurnosti i zaštite na radu prema normi ISO 45001.

Osim provođenja standardnih aktivnosti u provođenju sustava sigurnosti i zaštite na radu, kao što su osposobljavanje radnika za rad na siguran način, ispitivanje strojeva i uređaja s povećanim opasnostima, nadzor primjene propisa zaštite na radu, pregledi mjesta rada i aktivnosti radi osiguranja rada u specifičnim opasnijim uvjetima, tijekom 2019. godine dodatno su provedene nove aktivnosti na unapređenju sustava sigurnosti i zaštite i to:

- oko 300 tzv. „tool box“ kratkih tečajeva za rad na siguran način, dijelom ciljano za određene projekte koji su zahtijevali viši stupanj sigurnosti, dijelom u sklopu redovitih tjednih proizvodnih sastanaka,
- provedeno je ispitivanje mikroklimе i rasvjete u svim radionicama, hodnicima i uredima
- izrađena je nova procjena rizika za rad na računalima, temeljem koje je izrađen popis radnika koji su uključeni u obvezne redovite liječničke preglede vida u sustavu medicine rada
- izrađen je plan i program osposobljavanja ovlaštenika i povjerenika radnika za zaštitu na radu, koji predviđa interno obrazovanje, koje provode stručnjaci Viktora Lenca, za razliku od dosad korištenih vanjskih usluga
- dovršena je i na redovitom odboru zaštite na radu usvojena nova procjena rizika za sva radna mjesta u Viktoru Lencu, temeljena na procjeni opasnosti, štetnosti i napora prema radnim mjestima i koja je, osim

zadovoljenja zakonske regulative proširena na način da zadovoljava i strože standarde koji se primjenjuju u off-shore aktivnostima.

Povećana proizvodna aktivnost Viktor Lenca povećala je i angažman stručnih službi za izdavanje dozvola za ulazak i rad u zatvorenim i ograničenim prostorima, kojih je tijekom 2019. bilo preko 5000.

Putem ovlaštene i ugovorne zdravstvene ustanove za medicinu rada redovito se vrši provjera radne sposobnosti radnika koji obavljaju poslove radnog mjesta s posebnim uvjetima, a tijekom godine su u riječkoj poliklinici Medico obavljani preventivni sistematski pregledi za sve radnike u cilju podizanja standarda zdravstvene zaštite, ranog otkrivanja oboljenja i podizanja motivacije radnika za brigu o vlastitom zdravlju.

Troškovi zaštitne odjeće, obuće i drugih zaštitnih materijala u 2019. godini su iznosili 556 tisuća kuna, što je zbog smanjenja broja radnika manje u odnosu na prethodnu godinu za 11%, dok je za preventivne sistematske preglede utrošeno 206 tisuća kuna.

Provođenje mjera zaštite na radu u posljednjih nekoliko godina dovele su do smanjenja broja ozljeda, promatrano i u apsolutnom broju ozljeda i relativno u odnosu na broj radnika. Promatrajući indeks težine ozljeda, u pravilu je riječ o lakšim ozljedama, a prema prirodi ozljeda najčešće se radi o kontuzijama, ranama i uganućima.

Pokazatelji ozljeda na radu:

	2015	2016	2017	2018	2019
Efektivni sati rada	937.020	864.292	883.716	792.694	715.427
Broj ozljeda	17	18	10	15	18
Ukupno izgubljeni dani rada zbog bolovanja	354	416	424	413	259
Indeks frekvencije / Broj ozljeda u odnosu na sate rada	18,14	20,83	11,32	18,92	25,16
Indeks težine / Izgubljeni dani rada zbog bolovanja u odnosu na ukupno efektivno vrijeme rada	37,78	48,13	47,98	52,10	36,20
Broj ozljeda u odnosu na broj radnika	3,45	3,64	2,04	3,24	4,53

Ipak, tijekom 2019. godine, s povećanjem intenziteta proizvodnih aktivnosti, došlo je do porasta broja ozljeda na radu. Ukupno je bilo 18 ozljeda na radu, tri više nego u prethodnoj godini, ali uz manji broj ukupno izgubljenih dana rada zbog bolovanja slijedom ozljeda, što ukazuje da je riječ o lakšim ozljedama. Indeks težine ozljeda na radu u 2019. godini najmanji je od 2008. godine, od kada se počela voditi sustavna statistika pokazatelja ozljeda na radu.

Prema prirodi ozljeda na radu nastalih u 2019. godini, 8 ih odnosi se na uganuća ili nategnuća ekstremiteta, a preostalih 10 ozljeda odnosi se na površinske ozljede, posjekotine i druge rane. Na brodovima u radu nastala je trećina svih ozljeda, dok su ostale ozljede nastale u radionama, na operativnim obalama te na plovnom doku. Od svih ozljeda najveći broj, čak njih 10 nastalo je zbog neispravnosti, klizavosti i zakrčenosti prolaza i površina na kojima se obavlja rad, a dodatnih šest zbog izvođenja operacija na način protivan pravilima zaštite na radu. Upravo stoga je tijekom 2019. godine intenzivirana edukacija radnika i rukovoditelja za rad na ispravan način, spomenutim učestalim tzv. „tool box“ kratkim tečajevima za rad na siguran način, s ciljem smanjenja broja ozljeda na radu i nesukladnosti koje predstavljaju također rizike ozljeđivanja, koje Viktor Lenac također prati. Tijekom 2019. godine najveći broj nesukladnosti tijekom odvijanja proizvodnih aktivnosti, a koje su rizične u smislu sigurnosti radnika i zaštite na radu, utvrđene su po pitanjima čistoće i urednosti prostora, neispravnosti površina za kretanje i montiranih skela. Baza nesukladnosti vodi se slijedom pregleda mjesta rada prije samog početka rada, nakon kojeg se izdaje dozvole za rad ili daje nalog za prethodnom ispravkom uočenih nepravilnosti.

U veljači 2020. godine Viktor Lenac je, radi zaštite zdravlja radnika i svih drugih osoba koje sudjeluje u poslovnim aktivnostima i prevencije zaraze virusom COVID-19 propisao i primijenio posebne mjere zaštite zdravlja, koje su na snazi i u vrijeme izrade ovog izvješća.

Aktivnosti na području zaštite od požara usmjerene su na preventivno djelovanje redovitim pregledima objekata i mjesta radova u remontu, osposobljavanje novoprimljenih radnika, nabavku i održavanje vatrogasne opreme,

ispitivanje instalacija i opreme, sve u cilju ranog uočavanja potencijalnih požarnih opasnosti. Osim preventivnog djelovanja, aktivnosti uključuju i tehničke intervencije spašavanja ljudi i imovine ugrožene požarom i drugim nepogodama. Vatrogasna oprema vatrogasne postrojbe Viktor Lenca je, s ciljem brze i efikasne intervencije razmještena na različitim proizvodnim lokacijama Viktor Lenca, radi povećanja njezine raspoloživosti i operativne spremnosti u spašavanju ljudi i imovine.

Kod svih „toplih“ radova, kao što su zavarivanje, rezanje, brušenje i drugi radovi koji se izvode s otvorenim plamenom, obveza je prethodnih preventivnih pregleda mjesta rada, propisivanja i provedbe mjera protupožarnog osiguranja mjesta na kojima se odvijaju topli radovi i izdavanja dozvola za njihovo izvođenje. U 2019. godini izdano je 10.124 takvih dozvola. Pored dozvola za izvođenje toplih radova, za radove u tankovima tankera izdaju se i tzv. „gas free“ certifikati kojih je u 2019. godini bilo 278.

Za 15 vlastitih radnika i radnika podugovarača, koji ranije nisu sudjelovali u procesu podnošenja zahtjeva za tople radove prilikom izvođenja radova lemljenja, zavarivanja i srodnih tehnika rada na privremenim mjestima zavarivanja, organiziran je seminar i osposobljavanje te proveden pismeni ispit kojeg su svi uspješno položili.

Neprekidno se provodi osposobljavanje iz područja zaštite od požara novoprimitljenih radnika i studenata te učenika na praksi, a kojih je tijekom godine bilo 16.

Jednom mjesečno svaka od tri smjene vatrogasne postrojbe održala je vatrogasne vježbe prema Planu odvijanja vatrogasnih vježbi te je ukupno izvedeno 48 takvih vježbi. Posebno, na zahtjev zapovjedništva brodova Šeste flote Američke ratne mornarice, koji su tijekom godine bili u Viktor Lencu, zajedno s američkom vojskom, izvedeno je dodatnih 13 vježbi gašenja požara i spašavanja ljudi ugroženih požarom.

Tijekom 2019.god. zabilježeno je 6 početnih požara i 2 tehničke intervencije, kod kojih je ukupna materijalna šteta procijenjena na svega 1000 kuna, a s obzirom na potencijalne opasnosti i ugroženost od požara u uvjetima odvijanja remonta to se ocjenjuje kao iznimno dobar rezultat.

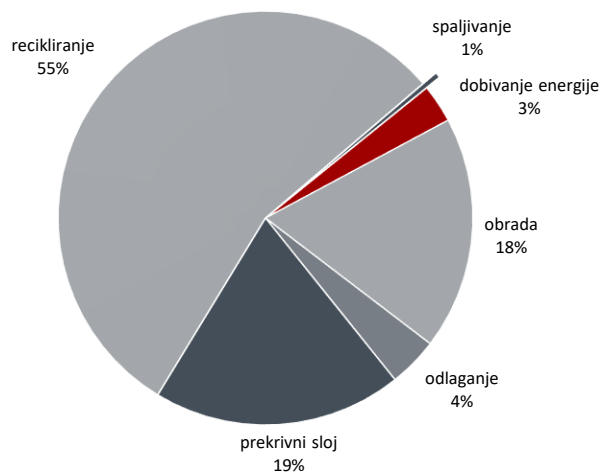
ZAŠTITA OKOLIŠA

Jedan od važnih segmenata u održivom poslovanju Viktor Lenca predstavlja i sustav upravljanja zaštitom okoliša koji je uvršten je u Sustav upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001:2008. Sustav upravljanja okolišem temelji se na načelima društvene odgovornosti sa svrhom osiguranja kvalitetnog suživota s lokalnom zajednicom, integriranjem osnovnog tehnološkog procesa, tehnoloških dostignuća, pravila struke i pozitivne zakonske regulative.

U cilju utvrđivanja utjecaja na okoliš, vlastitom mjernom opremom Viktor Lenac kontinuirano prati kakvoću sastavnica okoliša i to poglavito vode, mora i zraka. Interpretaciju podataka provode za to ovlašteni laboratoriji, a sukladno dobivenim rezultatima Viktor Lenac provodi odgovarajuće mjere koje za cilj imaju smanjivanje emisija.

Sustav gospodarenja otpadom brodogradilišta, osim zakonski definiranih okvira i obveza unaprjeđenja, uvelike ovisi o mogućnostima zbrinjavanja otpada u Republici Hrvatskoj. Stoga Viktor Lenac mora neprestano iznalaziti nove mogućnosti zbrinjavanja koje mogu udovoljiti ekološkim, ali i ekonomskim uvjetima. Viktor Lenac uvažava primjenu osnovnih

Način postupanja s otpadom u 2019. godini

načela dobrog gospodarenja otpadom "4R - *reduce, reuse, recycle & replace*" te kontinuirano pokušava iznaći nove prihvatljive načine korištenja otpada, posebno nakon što su u srpnju 2015. godine odlagališta u blizini zatvorila vrata za proizvodni otpad.

Problem zbrinjavanja otpadnog grita koji se koristi za pjeskarenje brodskih površina u antikorozivnim radovima, Viktor Lenac postupno nastoji riješiti implementacijom čistih tehnologija, zamjenjujući proces u kojem nastaje otpadni abrazivni pijesak tehnološkim procesom u kojem se kao sirovina koristi voda.

Odlaganje je najnepovoljniji način postupanja sa otpadom kako ekološki tako i ekonomski. Kako je najisplativiji način gospodarenja otpadom taj da se otpad odvojeno prikuplja već na mjestu nastanka, u cilju smanjenja otpada za odlaganje, Viktor Lenac kontinuirano provodi edukaciju radnika, pribavlja odgovarajuću opremu te potiče sortiranje otpada, uz stalni nadzor. Kako je osnovni preduvjet za smisao sortiranja taj da postoji odgovarajući način zbrinjavanja (reciklaža, uporaba i slično), Viktor Lenac razvija svoju strategiju postupanja s pojedinim vrstama otpada u skladu s razvojem mogućnosti njegovog zbrinjavanja.

Tijekom 2019. godine u proizvodnom procesu Viktora Lenca nastalo je ukupno 10.930 tona različitog otpada, odnosno za 725 tona manje nego u godini prije. Od toga se na otpad koji se kategorizira kao neopasan odnosi 8.598 tona različitog otpada, ili gotovo 80%, a na opasan otpad oko 20% ukupne količine nastalog otpada. U odnosu na 2018. godinu ukupna količina opasnog otpada manja je za 1630 tona.

Smanjenjem količine opasnog otpada, u 2019. godini smanjeni su i troškovi zbrinjavanja svih vrsta otpada, a iznosili su 3,6 milijuna kuna, što je za čak 2,2 milijuna kuna manje nego u prethodnoj 2018. godini. Prodajom otpada kao sekundarne sirovine ostvaren je prihod u visini od 6,1 milijun kuna, značajno povećan u odnosu na ranije godine zbog uklanjanja otpadnog čelika s jednog od brodova na kojemu je Viktor Lenac radio u 2019. godini.

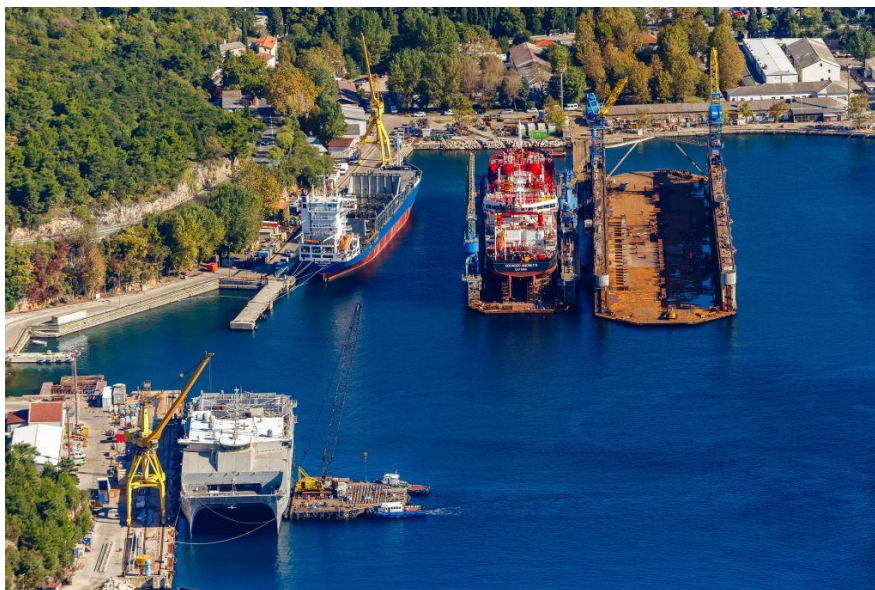
LJUDSKI RESURSI

Broj i struktura radnika

Na dan 31. prosinca 2019. godine Viktor Lenac zapošljava 370 radnika, što je za 16% manje nego koncem 2018. godine. Prosječan broj radnika, prema stanju radnika koncem svakog mjeseca tijekom 2019. godine iznosio je 397, što je u odnosu na godinu ranije za 66 manje ili 14%.

Tijekom godine otišla su 82 radnika, od kojih je 16 otišlo u mirovinu, dvojici radnika je prestao radni odnos na određeno vrijeme, dok je sporazumno ili voljom radnika radni odnos prestao za 38 radnika. Tijekom 2019. godine Viktor Lenac je proveo smanjenje radnika institutom poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu za 26 radnika, a slijedom promjene organizacijske strukture i nove sistematizacije radnih mjesta, planirane koncem 2018. godine s ciljem prilagođavanja zahtjevima tržišta i povećanja efikasnosti rada.

S obzirom na stalne oscilacije u zaposlenosti kapaciteta i činjenicu da vlastiti zaposlenici u fazama slabije zaposlenosti predstavljaju fiksni trošak, Viktor Lenac se u svojim proizvodnim aktivnostima oslanja u velikom dijelu na

rad podugovarača, pa se novi radnici zapošljavaju u onim aktivnostima u kojima nije moguće ili nije učinkovito zapošljavati vanjsku radnu snagu. Politika zapošljavanja ima za cilj održanje kvalitetne strukture zaposlenika s ciljem podizanja kvalitete i efikasnosti rada, kako bi se ublažile i otklonile posljedice trenda smanjenja raspoložive radne snage, koji je u posljednjim godinama sve prisutniji u Hrvatskoj i zemljama Europske unije. U takvim okolnostima cilj je održavati optimalnu strukturu radnika, te je u kombinaciji s raspoloživim kvalitetnim resursima podugovarača uskladiti s potrebama tržišta, drugim proizvodnim resursima i ciljanom razinom zaposlenosti.

Koncem 2019. godine 348 radnika Viktora Lenca ima ugovore o radu na neodređeno vrijeme, dok su 22 radnika zaposlena na određeno vrijeme.

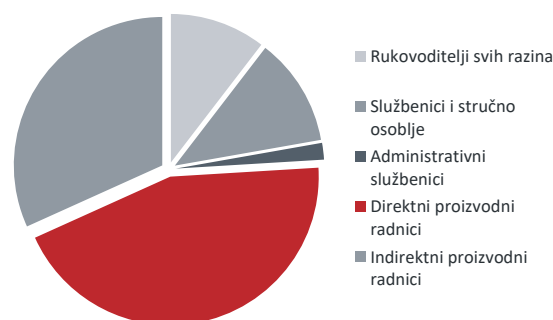
Od ukupnog broja radnika Viktora Lenca svega 7,8% čine žene, što nije neuobičajeno s obzirom na djelatnost.

U odnosu na konac 2018. godine ovisno društvo Viktor - Servisi d.o.o. imaju jednog radnika više pa na dan 31.12.2019. godine broje ukupno 16 radnika, od kojih je 13 servisera. Ovisno društvo VL Steel d.o.o. koje je osnovano i započelo s radom u listopadu 2017. godine, na dan 31.12.2019. godine dostigli su brojku od 41 radnika, od kojih je 39 proizvodnih. Ukupan konsolidirani broj radnika na dan 31.12.2019. godine iznosi 427 radnika, odnosno 68 radnika manje nego koncem 2018. godine.

Struktura radnika prema vrsti poslova koju obavljaju stabilna je već duži niz godina, bez značajnijih oscilacija.

Prema vrsti poslova koje obavljaju, od ukupnog broja radnika u Viktoru Lencu i njegovim ovisnim društvima je 332 proizvodnih radnika, što čini 78% ukupnog broja radnika, od kojih je 213 izravnih proizvodnih radnika, a dodatnu brojku od 119 radnika proizvodnih zanimanja čine radnici proizvodne režije, radnici sigurnosti i zaštite okoliša, održavanja, kontrole, poslovođe i drugi. Preostali broj radnika čine radnici na tehničko-komercijalnim i drugim visokostručnim poslovima (49 radnika), administrativni službenici (5 radnika) te voditelji projekata, voditelji stručnih službi i rukovoditelji organizacijskih jedinica svih razina (ukupno 41 radnik).

Struktura radnika prema vrsti poslova

Struktura ostvarenih sati i plaće

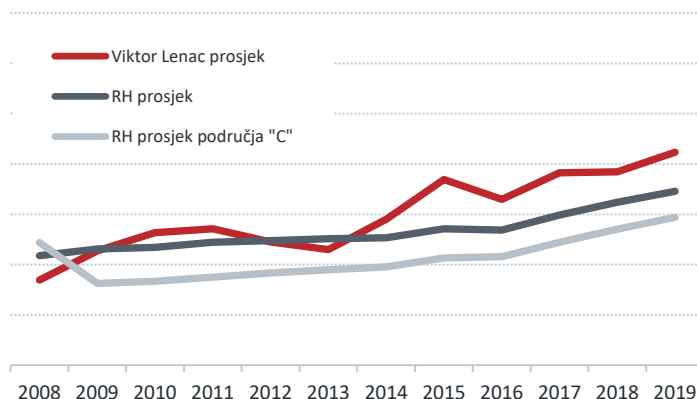
Tijekom 2019. godini radnici Viktor Lenca ostvarili su ukupno 833 tisuće sati u redovnom radnom vremenu, od kojih se na efektivni redovni rad odnosi 79,3% vremena ili 631 tisuća sati. U odnosu na prethodnu 2018. godinu iskoristivost radnog vremena efektivnim radom bolja je za 3 postotna poena, kao rezultat bolje zaposlenosti tijekom protekle godine i fleksibilnijeg upravljanja radnim kapacitetom. Neefektivni sati odnose se na sate godišnjih odmora (7,8%), bolovanja (8,3%), državnih praznika (3,9%) te ostale plaćene ili neplaćene neefektivne sate (0,7%).

Povećana zaposlenost tijekom 2019. godine utjecala je i na rast broja prekovremenih sati, kojih je tijekom godine bilo 66,4 tisuće, a što je dvostruko više nego u prethodnoj 2018. godini. Prekovremeni rad ostvaruje se i potreban je zbog oscilacija u zaposlenosti i nepredviđenih situacija svojstvenih remontnoj djelatnosti, pri čemu dio redovnog fonda sati može ostati nedovoljno iskorišten, a što u drugim okolnostima zahtijeva i rad izvan redovnog radnog vremena. Oscilacije u zaposlenosti kapaciteta djelomično se rješavaju sustavom preraspodjele radnog vremena, dogovorene sa sindikalnim organizacijama, primarno s ciljem boljeg iskorištenja radnog vremena i smanjenja prekovremenog rada.

Za plaće i ostala materijalna prava radnika u 2019. godini utrošeno je 62,4 milijuna kuna, što je za 5,3 milijuna kuna ili oko 8% manje nego u prethodnoj godini. Masa isplaćena za plaće iznosi 57,0 milijuna kuna, a u odnosu na masu plaća isplaćenu u 2018. godini predstavlja 10% manje. Na ostala materijalna prava temeljem Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu te drugih zakonom omogućenih neoporezivih primanja odnosi se 5,4 milijuna kuna, a

u odnosu na prethodnu godinu to predstavlja povećanje za oko 750 tisuća kuna. Nesrazmjer u smanjenju ukupnih sredstava za plaće i materijalna prava radnika (8% u odnosu na 2018. godinu) i smanjenja prosječnog broja radnika (14% u odnosu na 2018. godinu) uglavnom je posljedica isplate otpremnina slijedom poslovno i osobno uvjetovanih otkaza ugovora o radu, ali i nešto veće zaposlenosti vlastitih radnika i povećanja broja prekovremenih sati u odnosu na prethodnu godinu, što je u konačnici rezultiralo i rastom prosječne mjesečne neto plaće.

Kretanje prosječnih mjesečnih neto plaća

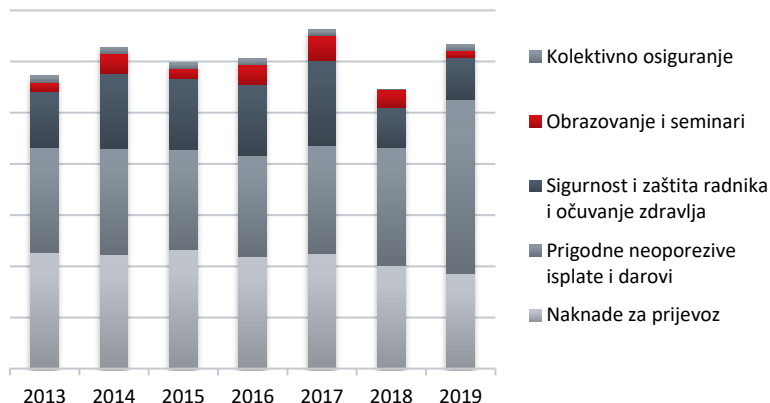

Prosječna mjesečna neto plaća svih radnika Viktor Lenca je u 2019. godini iznosila 7.234 kune, a u odnosu na prethodnu godinu veća je za 5,7%. Prosječna neto plaća u Viktor Lencu i dalje je veća od prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj i to za 12% u odnosu na ukupni neto prosjek RH, a za 21% je veća u odnosu na prosječnu neto plaću u za područje „C“ prerađivačke industrije Republike Hrvatske u kojem se nalazi i Viktor Lenac. Plaće radnika Viktora Lenca sastoje se od osnovne plaće i dodataka osnovnoj plaći koji

predstavljaju tzv. zagarantirani dio te stimulativnog dijela, koji omogućava povećanje odnosno smanjenje primanja radnika ovisno o rezultatima poslovanja i zaposlenosti kapaciteta. Stoga i kretanje prosječne plaće radnika Viktora Lenca varira u odnosu na kretanje republičkih prosjeka, posebno kada se gleda niz više godina.

Pored redovne isplate plaća sa svim pripadajućim porezima i doprinosima, ostala materijalna prava radnika, temeljem Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu redovito se isplaćuju u čitavom nizu godina. U odnosu na prethodnu 2018. godinu, smanjenje broja radnika u 2019. godini rezultiralo je smanjenjem isplaćenih naknada za prijevoz na posao i s posla, a prigodne neoporezive isplate i darovi su povećani, uglavnom zbog zakonske mogućnosti povećanih neoporezivih iznosa za nagrade za ostvarene rezultate rada, a što je Viktor Lenac iskoristio koncem poslovne godine.

Ostala materijalna prava radnika

Obrazovanje radnika

Ulaganje u obrazovanje i stručno osposobljavanje radnika Viktor Lenac provodi neprestano, u skladu s potrebama poslovnih i proizvodnih aktivnosti. To je nastavljeno i u 2019. godini, iako smanjenim intenzitetom nego u prethodnoj godini, za koju je svrhu tijekom godine uloženo oko 140 tisuća kuna za vanjske troškove obrazovnih aktivnosti.

U prethodnim godinama završen je planirani ciklus edukacije i dodatnog usavršavanja rukovoditelja svih razina za upravljanje poslovnim funkcijama i razvoj i unapređenje menadžerskih vještina s ciljem povećanja učinkovitosti, smanjenja troškova i podizanja odgovornosti za pojedinačne rezultate poslovanja, dok su tijekom

2019. godine obrazovne aktivnosti uglavnom bile usmjerene na sustav sigurnosti i zaštite od požara, koje su se provodile u internoj organizaciji, te neke specifične edukacije koje su potrebne određenim skupinama proizvodnih radnika u obavljanju njihovih redovnih zadaća, poput edukacija i stručnih ispita za strojeve kompresorskih i drugih elektro-energetskih postrojenja, obrazovanja za posebne tehnike u djelokrugu tehničke kontrole i drugi seminari iz svih područja poslovanja.

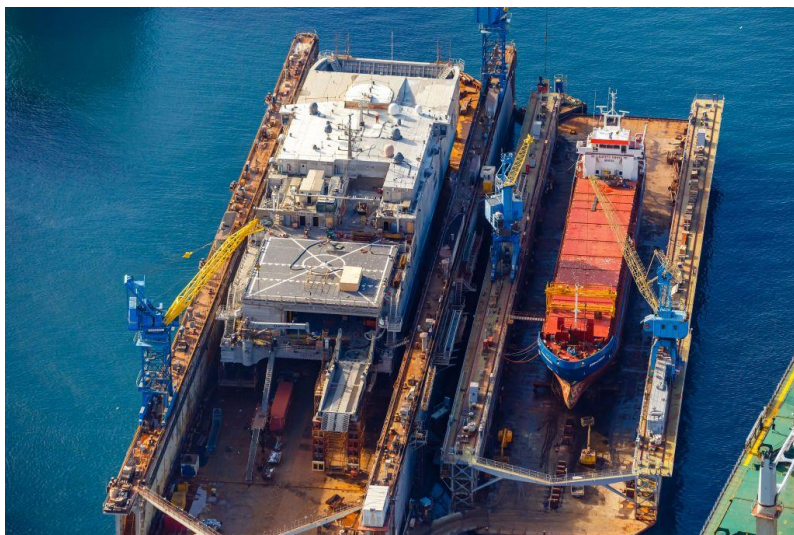
Koncem 2019. godine započelo je stručno osposobljavanje za rad i rukovanje opasnim kemikalijama, koje trebaju proći sve osobe koje u svom radu dolaze u kontakt s takvim materijalima, a koje će se većim dijelom odvijati tijekom 2020. godine.

Socijalno partnerstvo

U socijalnom dijalogu između Uprave Viktora Lenca i predstavnika radnika, koji su organizirani kroz Radničko vijeće i dvije sindikalne organizacije koje djeluju u Brodogradilištu, pokazuje se volja i spremnost svih socijalnih aktera da kao socijalni partneri kroz duži ili kraći proces dođu do sporazuma i kompromisnih rješenja međusobno uvažavajući interese svake od strana sa zajedničkim ciljem pridonošenja rastu i stabilnosti Viktora Lenca i boljitku radnika.

Radničko vijeće sudjeluje u donošenju odluka Uprave Viktora Lenca postupkom savjetovanja i suodlučivanja, a sve sukladno odredbama Zakona o radu. Radničko vijeće održava redovite sjednice na kojima Uprava, ali i drugi rukovoditelji Viktora Lenca informiraju predstavnike radnika o stanju i perspektivama poslovanja te iznosi sve informacije značajne za položaj radnika Brodogradilišta i njihov gospodarsko-socijalni status. Tijekom 2019. godine Radničko vijeće održalo je 7 sjednica.

U 2019. godini održan je jedan skup radnika, na kojem su član Uprave i predsjednik Radničkog vijeća neposredno informirali radnike o poslovanju, smjernicama razvoja Viktor Lenca i drugim pitanjima bitnim za položaj radnika, a radnici su mogli sudjelovati u raspravi i postavljati pitanja.

Uprava i sindikalne organizacije u Viktor Lencu zaključili su još u prosincu 2008. godine Kolektivni ugovor, kojim su regulirana sva prava radnika po pitanju radnog vremena, odmora, najniže plaće i ostalih elemenata plaće, kao i pitanje drugih materijalnih prava radnika, sigurnosti i zaštite na radu i drugo. Na inicijativu sindikalnih organizacija, Uprava i socijalni partneri su u veljači 2017. godine pokrenuli kolektivne pregovore, koji su u lipnju te godine okončani zaključenjem novog Kolektivnog ugovora. Novim Kolektivnim ugovorom povećana je osnovna

plaća i iznos minimalne plaće, dio plaće koji se isplaćuje na ime toplog obroka te povećan dodatak plaći za radni staž. Sva ostala materijalna prava su zadržana, a neka i povećana, poput primjerice iznosa za odlazak u mirovinu.

Sve odredbe važećeg Kolektivnog ugovora su tijekom 2019. godine ispoštovane, kako od strane Uprave, tako i od strane sindikalnih partnera.

Dijalog i informiranje radnika od strane Uprave, osim putem suradnje s Radničkim vijećem i sindikalnim organizacijama odvija se i putem Intranet stranice i oglasnih ploča, na kojima radnici mogu naći sve važnije obavijesti o stanju Viktor Lenca, novim poslovima i drugim aktualnim temama.

Nadzorni odbor Društva u svojem sastavu ima i predstavnika radnika, koji se bira za trogodišnji mandat.

FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA

Ostvareni prihodi i rashodi

Kretanje zaposlenosti proizvodnih kapaciteta, koja je oscilirala po tromjesečjima 2019. godine, od početne dobre zaposlenosti, preko slabijeg trećeg tromjesečja, do visoke zaposlenosti u posljednjem tromjesečju 2019. godine pratile su i jednake takve oscilacije u prihodima i bruto marži, a najbolji rezultati ostvareni su u posljednjem tromjesečju.

Tijekom 2019. godine Viktor Lenac je, zajedno s drugim društvima Grupe ostvario ukupne prihode u visini 320 milijuna kuna, što je za 26% više nego u prethodnoj godini. Pri tom su prihodi od prodaje rasli po stopi od 30%, dok su prihodi s osnova investicija u vlastitu imovinu (uglavnom plutajuće dokove), zbog zauzetosti poslovima za tržište za četvrtinu manji nego u prethodnoj godini. U 2019. godini ostvareni su i veći prihodi od prodaje sekundarnih sirovina, kao rezultat uklanjanja strukture s jednog broda potkraj godine, iako ti prihodi, sami po sebi, nisu relevantni za ukupni rezultat ostvaren u 2019. godini. Naime, prihodi od prodaje čine čak 93% poslovnih, odnosno ukupnih prihoda koje su Društvo i Grupa ostvarili.

Ostali poslovni prihodi, koje je Društvo ostvarilo u visini nešto manjoj od 4 milijuna kuna i koji čine tek nešto više od 1% ukupnih prihoda, odnose se na prihode od naplaćenih otpisanih potraživanja, viškova materijala, ukidanja rezerviranja i najamnina, koje se dijelom ostvaruju od ovisnih društava, zbog čega su konsolidirani ostali poslovni prihodi manji nego prihodi iskazani za sam Viktor Lenac.

iznosi u tisućama HRK

	Matica			Grupa			utjecaj ovisnih društava na rezultate Grupe (2019.)
	2018	2019	2019/2018	2018	2019	2019/2018	
Prihodi od prodaje	227.250	295.916	130,2%	228.540	297.178	130,0%	0,4%
Prihodi od ulaganja u vlastitu imovinu	17.360	13.239	76,3%	17.360	13.239	76,3%	0,0%
Prodaja materijala i otpada	1.708	6.476	379,2%	1.699	6.477	381,2%	0,0%
Ostali poslovni prihodi	6.549	3.999	61,1%	6.395	3.880	60,7%	3,1%
Ukupno poslovni prihodi	252.867	319.630	126,4%	253.994	320.774	126,3%	0,4%
Financijski prihodi	253	180	71,1%	261	188	72,0%	4,3%
Ukupni prihodi	253.120	319.810	126,3%	254.255	320.962	126,2%	0,4%
Materijalni troškovi*	168.950	197.902	117,1%	163.514	188.505	115,3%	5,0%
Troškovi plaća*	62.639	57.631	92,0%	68.109	66.611	97,8%	13,5%
Amortizacija	22.824	21.225	93,0%	23.013	21.411	93,0%	0,9%
Ostali troškovi	16.604	19.422	117,0%	17.516	20.735	118,4%	6,3%
Ukupno poslovni rashodi	271.017	296.180	109,3%	272.152	297.262	109,2%	0,4%
Financijski rashodi	3.116	2.288	73,4%	3.133	2.289	73,1%	0,0%
Ukupni rashodi	274.133	298.468	108,9%	275.285	299.551	108,8%	0,4%
Dobit prije oporezivanja	(21.013)	21.342		(21.030)	21.411		0,3%
Porez na dobit		504		30	523		3,6%
Gubitak pripisan manjinskom interesu				(65)	(5)		
Neto dobit	(21.013)	20.838		(20.995)	20.893		0,3%

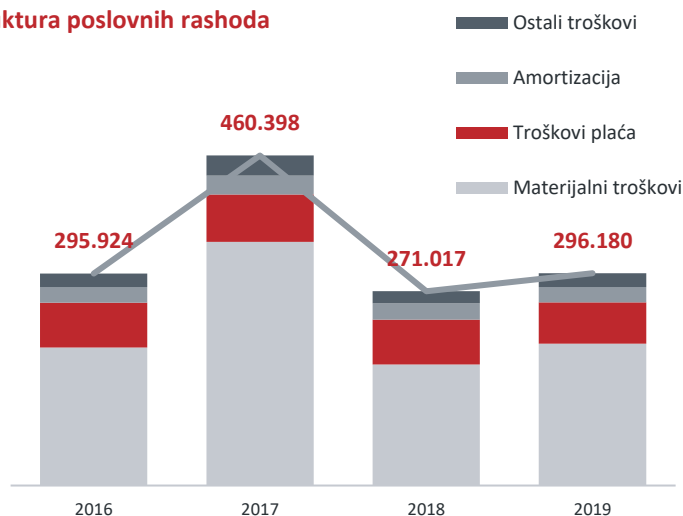
* korigirano za iznose koji se odnose na smanjenje proizvodnje u tijeku

Prateći rast poslovnih prihoda, u 2019. godini očekivani je i rast poslovnih rashoda, no njihov je rast ostvaren po nižoj stopi u odnosu na stopu rasta prihoda, i to za čak 17 postotnih poena. Tome je najviše pridonio pad fiksnih troškova poslovanja i to troškova plaća, a slijedom optimizacije organizacijske strukture, ali i bolje upravljanje troškovima, budući je rast materijalnih vanjskih troškova poslovanja niži za 9 postotnih poena od rasta poslovnih prihoda. Poslovni prihodi nešto su veći zbog povećanja prodajnih cijena koje je Viktor Lenac morao primijeniti s obzirom na rast troškova, prvenstveno usluge podugovarača, na što je najviše utjecala potreba za uvozom radne

snage u nedostatku vlastitih proizvodnih radnika u fazama veće zaposlenosti. Naime, iako je, putem podugovarača angažirana radna snaga iz istočnih zemalja, jedinična cijena je viša zbog troškova putovanja i smještaja. Međutim, nedostatak radne snage utjecao je i na rast jediničnih cijena i domaćih radnika, sve s ciljem njihovog zadržavanja i sprečavanja daljnjih migracija prema zemljama zapadne Europe.

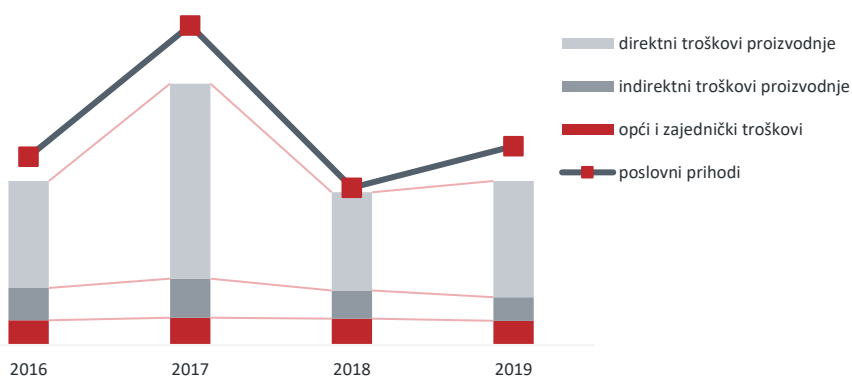
U strukturi poslovnih rashoda, standardno su, s učešćem od preko 60% u ukupnim poslovnim rashodima, najzastupljeniji materijalni troškovi, od kojih se najveći dio odnosi na varijabilne proizvodne troškove, slijedom čega je njihovo kretanje u najvećoj mjeri usklađeno s kretanjem prihoda. Od ukupnih materijalnih troškova nastalih u 2019. godini, oko 30% se odnosi na troškove materijala i energije, dok 30% čine proizvodne usluge podugovarača i drugih vanjskih izvođača, te druge usluge vezane uz projekte osnovne djelatnosti i održavanje proizvodnih i poslovnih kapaciteta. Troškovi plaća predstavljaju relativno fiksne troškove približno jednakog apsolutnog iznosa, no različitog relativnog odnosa ovisno o zaposlenosti kapaciteta, jer se nedovoljni vlastiti kapaciteti kod veće zaposlenosti nadomještaju većim angažmanom vanjske radne snage podugovarača. Tijekom 2019. godine došlo je do smanjenja broja vlastitih radnika, a time i do smanjenja ukupnih troškova plaća, pa

Struktura poslovnih rashoda

troškovi plaća čine 22% strukture ukupnih poslovnih rashoda, što je u odnosu na prethodnu godinu pad za 3 postotna poena. Istovremeno, vanjski materijalni troškovi bilježe rast za 3 postotna poena u strukturi poslovnih rashoda. Ostali troškovi odnose se uglavnom na razne opće i zajedničke troškove poslovanja, uglavnom administrativne troškove koji su uglavnom fiksni i neovisni o volumenu poslovnih prihoda, poput raznih materijalnih prava koja se isplaćuju radnicima temeljem Kolektivnog ugovora, premija osiguranja koje su u najvećem dijelu nepromjenjive prema prihodima, bankarskih i komunalnih naknada i sličnih rashoda. U iskazanom grafičkom prikazu ostalim troškovima pridodani su rashodi rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore, sudske sporove, vrijednosna usklađenja i ostali poslovni rashodi.

Poslovni rashodi prema funkciji i odnosu prema prihodima

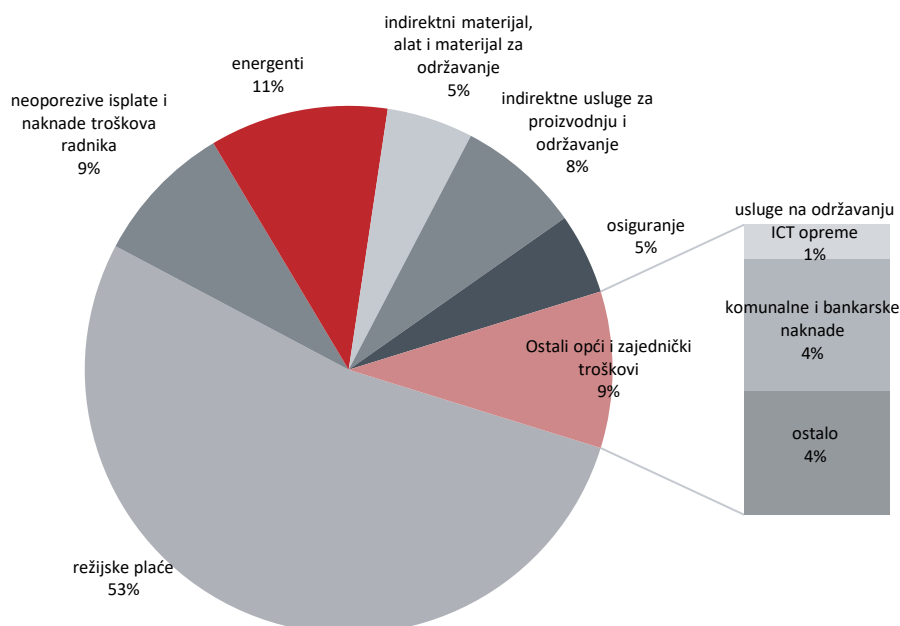
mjeri fiksnog karaktera. Njihov udio u ukupnim troškovima stoga varira pa je u razdobljima veće zaposlenosti njihov udio niži, kakav je bio primjerice u 2017. godine, a u razdobljima slabije ili oscilativne zaposlenosti kapaciteta udio takvih troškova u ukupnim troškovima je viši. Troškovi proizvodne režije ili indirektni troškovi proizvodnje, iako proizlaze iz potpore proizvodnim aktivnostima, velikim dijelom imaju fiksni karakter zbog troškova hladnog pogona i održavanja proizvodnih kapaciteta spremnim za proizvodne aktivnosti. Najznačajnije režijske troškove (indirektni i opće) čine troškovi režijskih plaća (plaće režijskih radnika i izravnih proizvodnih radnika za neefektivni rad i rad koji nije izravno povezan s ostvarenjem prihoda ili nove imovine), troškovi

Viktor Lenac svoje troškove promatra u ovisnosti o njihovom alociranju na izravne radne naloge koji su nositelji ostvarenja prihoda ili stvaranja nove imovine. Od ukupnih poslovnih rashoda ostvarenih u 2019. godini (ne računajući amortizaciju) 29% se odnosi na režijske troškove, koji uključuju troškove proizvodne režije, koji su djelomično varijabilni u odnosu na volumen proizvodnih aktivnosti te opće i zajedničke troškove, koji su u najvećoj

energenata, troškovi održavanja imovine, režijski materijal pogona, neoporezive naknade radnicima i zaštitna oprema, premije osiguranja, komunalne i bankarske naknade.

Cilj Viktor Lenca u narednim godinama ostaje smanjenje visine svih troškova, a posebno režijskih troškova s obzirom da visoka razina tzv. „hladnog pogona“ predstavlja izuzetno visoko opterećenje, posebno u oscilacijama zaposlenosti kapaciteta odnosno u fazama niže zaposlenosti. S druge strane, nedostatak radnika na domaćem tržištu, s kojim se Viktor Lenac suočio i tijekom 2019. godine, dovodi do progresivnog rasta varijabilnih troškova u fazama visoke zaposlenosti, u kojima stoga dolazi do pada relativne bruto marže.

Struktura režijskih troškova u 2019. godini

Time povećani prihod jednog razdoblja više ne može, na jednak način kao u prethodnim godinama nadoknaditi razdoblja slabije zaposlenosti, zbog čega ostaje imperativ smanjenja svih, pa tako i režijskih i fiksnih troškova kako bi oscilacije u zaposlenosti imale manje posljedice na ukupnu bruto maržu neke poslovne godine.

U mnogim kategorijama režijskih troškova ne postoji veći prostor za njihovo daljnje smanjenje budući je veliki dio takvih troškova zadan samom djelatnošću, propisima i pravilima, kao i cijenama na koje Viktor Lenac nema utjecaj. Značajnije uštede moguće je postići smanjenjem troškova rada povećanjem efikasnosti i boljom organizacijom radnih aktivnosti, odnosno boljim iskorištenjem radnih resursa. S obzirom na neprestane pritiske tržišta, cijena i konkurencije, to je trajni i kontinuirani proces, a često puta nije dovoljno fleksibilan da bi se pravovremeno prilagodio i odgovorio potrebama i zahtjevima tržišta.

Ostvareni poslovni prihodi i rashodi u 2019. godini rezultirali su dobitkom iz poslovanja prije amortizacije u visini od blizu 45 milijuna kuna, što je gotovo deset puta više nego u prethodnoj 2018. godini. Time EBITDA marža ostvarena u 2019. godini iznosi 14%, za razliku od prošlogodišnje od svega 1,9%. Ukoliko se uzme u obzir visoka razina fiksnih troškova poslovanja, EBITDA marža od 14% ostvarena na razinu prihoda od oko 43 milijuna EUR-a predstavlja i bolji rezultat u odnosu na rezultat kojeg je Viktor Lenac ostvario u 2017. godini u kojoj je ostvarena EBITDA marža od 15,5%, ali uz ostvarenih 69 milijuna EUR-a prihoda.

Troškovi amortizacije su u 2019. godini iznosili oko 21 milijun kuna, što je 1,6 milijuna kuna ili 7% manje nego u prethodnoj godini.

Saldiranjem financijskih prihoda i rashoda u 2019. godini ostvaren je ukupan negativni saldo od 2,1 milijun kuna, od kojih se na neto rashode kamata odnosi 1,8 milijuna kuna, a na neto negativne tečajne razlike 0,3 milijuna kuna. Najznačajniji iznos rashoda kamata odnosi se na investicijski kredit za financiranje ulaganja u dugotrajnu imovinu, a manji dio se odnosi na rashode kamata po kratkoročnim zaduženjima kod banaka za financiranje projekata osnovne djelatnosti, kredite za likvidnost i financijske leasinge.

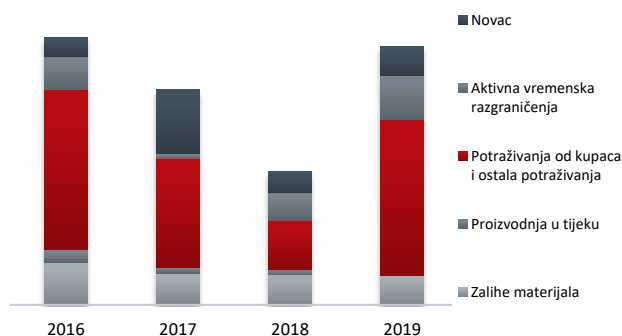
Nakon uračunavanja troškova amortizacije i neto financijskih rashoda, Viktor Lenac je za 2019. godinu ostvario dobit prije oporezivanja u visini 21,3 milijuna kuna. Iskorištenjem prenesenog prošlogodišnjeg poreznog gubitka, obračunati porez na dobit iznosi 0,5 milijuna kuna, slijedom čega proizlazi neto dobit nakon oporezivanja od 20,8 milijuna kuna, iz koje proizlazi profitna stopa od 6,5%. Ovisno društvo Viktor - Servisi d.o.o. ostvarilo je dobit u visini 69 tisuća kuna, a društvo VL Steel d.o.o. gubitak u visini 19 tisuća kuna, što nema materijalni značaj na ukupni rezultat Grupe.

Stanje imovine i obveza

	Matica			Grupa			utjecaj ovisnih društava na Bilancu Grupe (2019.)
	2018	2019	2019/2018	2018	2019	2019/2018	
Dugotrajna imovina	292.816	286.213	97,7%	293.093	286.439	97,7%	0,1%
Kratkotrajna imovina	66.971	132.143	197,3%	68.886	133.969	194,5%	1,4%
Dugoročne obveze	54.255	42.815	78,9%	54.275	42.837	78,9%	0,1%
Kratkoročne obveze	83.385	132.622	159,0%	82.768	131.806	159,2%	0,6%
Kapital i rezerve	222.147	242.919	109,4%	224.936	245.765	109,3%	1,2%
Ukupno imovina/izvori	359.787	418.356	116,3%	361.979	420.408	116,1%	0,5%

Imovina Viktor Lenca na dan 31.12.2019. godine iznosi 418 milijuna kuna, a u odnosu na stanje koncem prethodne godine veća je za 16%, što je rezultat povećane zaposlenosti u posljednjem tromjesečju, koja je posljedično dovela do povećanja kratkotrajne imovine, uglavnom potraživanja od kupaca i obračunatih prihoda na poziciji aktivnih vremenskih razgraničenja. Dugotrajna imovina čini 68% ukupne imovine, a u odnosu na stanje koncem prethodne 2018. godine manja je za oko 6,6 milijuna kuna, najvećim dijelom stoga što su ukupna ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu tijekom 2019. godine bila manja od ukupno obračunate amortizacije te stoga što je izvršen prijenos poslovnog prostora u imovinu raspoloživu za prodaju. Dugotrajna materijalna imovina, u kojoj najznačajniju vrijednost čine plovni objekti – dokovi, iznosi gotovo 95% ukupne dugotrajne imovine. Od preostalih 5% ili 15,4 milijuna kuna najznačajniju vrijednost predstavlja dugoročni novčani depozit kao osiguranje povrata investicijskog kredita u visini od 8,4 milijuna kuna te nematerijalna imovina koju čine materijalna ulaganja na pomorskom dobru i softveri u ukupnoj visini od 5,5 milijuna kuna. Preostali iznosi odnose se na ulaganja u ovisno društvo i odgođenu poreznu imovinu, a druge financijske dugotrajne imovine ili dugotrajnih potraživanja Viktor Lenac nema.

Struktura kratkotrajne imovine na dan 31.12.

U odnosu na konac 2018. godine kratkotrajna imovina je povećana gotovo dvostruko, i to najviše zbog trostruko većih potraživanja od kupaca, nastalih u posljednjem tromjesečju 2019. godine, a koje je imalo i najveću zaposlenost. Kako je koncem 2019. godine Viktor Lenac u svom proizvodnom programu imao nekoliko većih i opsežnijih projekata, to je i razlog neuobičajeno visokoj razini potraživanja od kupaca. Viktor Lenac je koncem godine obračunao i vrijednost svih djelomično dovršenih projekata sukladno stupnju njihove dovršenosti, čime je za sve projekte, umjesto ranijeg iskazivanja proizvodnje u tijeku, priznao prihode primjenom MSFI 15, što

je utjecalo i na povećanje pozicije vremenskih razgraničenja i prestanak priznavanja proizvodnje u tijeku. Viktor Lenac u svojoj djelatnosti ima sve uvjete za primjenu međunarodnog standarda financijskog izvještavanja MSFI 15, jer gotovo u svakom trenutku može izmjeriti vrijednost pruženih usluga remonta, koje predstavljaju neodvojivu vrijednost ugrađenu na brodove u radu, a koji su uvijek u vlasništvu kupaca pa time postoji i realno očekivanje za naplatom tog dijela odrađenog posla.

Potraživanja od kupaca, kao i obračunata vrijednost djelomično izvršenih radova, realizirani su u najvećoj mjeri tijekom prvog tromjesečja 2020. godine.

Usporedno s povećanjem zaposlenosti, posebno u posljednjem tromjesečju, a prateći povećanje kratkotrajne imovine, posebno potraživanja od kupaca, do konca 2019. godine rasle su i kratkoročne obveze, ali naravno, zahvaljujući pozitivnom rezultatu, po stopi značajno nižoj od rasta kratkotrajnih potraživanja. Obveze prema dobavljačima su u odnosu na stanja prethodne godine bila dvostruka, a s obzirom na visoku razinu potraživanja od kupaca, Viktor Lenac je posegnuo i za kratkoročnim zaduženjima za financiranje projekata u tijeku, zbog čega je došlo do porasta i obveza prema bankama. U stanjima obveza prema

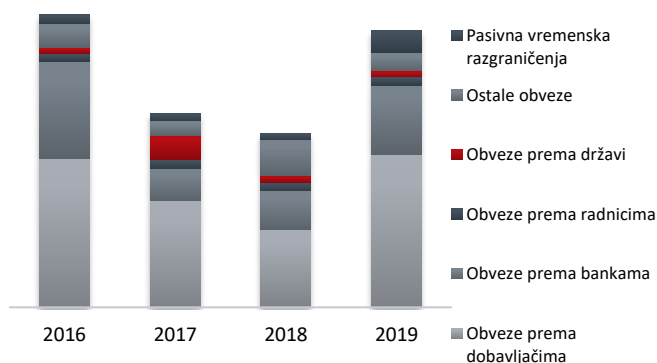
bankama koncem 2019. godine uključena su i tekuća dospijeca dugoročnih kredita koja dospijevaju na naplatu u 2020. godini. Koncem godine Viktor Lenac bilježi i povećani iznos pasivnih vremenskih razgraničenja, u najvećoj mjeri povezanih s jednim projektom, koji je kupcu u cijelosti, odlaskom broda iz Viktor Lenca fakturirani do konca godine, ali je preostala obveza kasnijeg dovršetka nekih radova, slijedom čega su, primjenom MSFI 15 prihodi djelomično odgođeni za 2020. godinu.

Obrtni kapital, koji je koncem prethodne 2018. godine iznosio negativnih 16 milijuna kuna, značajno je poboljšao. Ostvarena dobit od 21 milijun kuna, uz prijenos dijela dugoročnih obveza, koje dospijevaju u 2020. godini u tekuća dospijeca, nije bila dovoljna za ispravak negativnog obrtnog kapitala u cijelosti, pa su koncem 2019. godine ukupne kratkoročne obveze u odnosu na kratkotrajnu imovinu veće za svega 400 tisuća kuna. Međutim, u strukturi kratkotrajne imovine Viktor Lenca zalihe materijala i imovina raspoloživa za prodaju, koje nemaju relativno brzi obrtaj čine tek 13%, dok novac i potraživanja, uključivo i aktivna vremenska razgraničenja kao „supstitut“ za potraživanja od kupaca iznose 115 milijuna kuna. Time je ročnost brzo unovčive kratkotrajne imovine u najvećoj mjeri usklađena s kratkoročnim obvezama, ovisno o rokovima njihovog dospijeca tijekom 2020. godine.

Dugoročne obveze su koncem 2019. godine manje za 11 milijuna kuna u odnosu na njihovo stanje koncem prethodne godine. Od ukupnih 42,9 milijuna kuna dugoročnih obveza, 26,7 milijuna kuna odnosi se na obveze po dugoročnim investicijskim kreditima, 2,4 milijuna kuna iznose obveze prema leasing kućama s osnova dugoročnih financijskih leasinga za nabavu proizvodne i poslovne opreme, a 8,1 milijun kuna obveze prema tvrtki HEP ESCO s osnova ESCO financiranja projekata energetske učinkovitosti, realiziranih u 2015. i 2016. godini. Preostalih 5,7 milijuna kuna odnosi se na rezervacije po sudskim postupcima u kojima je Viktor Lenac tuženik, od kojih se većina odnosi na još uvijek zadržane rezervacije za osporene tražbine bivših stečajnih vjerovnika, za koje parnice još nisu okončane.

Ukupan vlastiti kapital i pričuve Viktor Lenca na dan 31.12.2019. godine iznosi 243 milijuna kuna, odnosno Grupe gotovo 246 milijuna kuna, što i u slučaju matičnog društva i u slučaju Grupe za oko 40% nadmašuje iznos ukupnih obveza.

Struktura kratkoročnih obveza na dan 31.12.

GLAVNI RIZICI I NESIGURNOSTI KOJIMA JE DRUŠTVO IZLOŽENO

Na poslovanje Viktor Lenca, obzirom na njegovu djelatnost i izvoznu orijentaciju, ponajprije utječu kretanja na svjetskom pomorskom tržištu. Kada je riječ o internoj efikasnosti i troškovima proizvodnje, veći utjecaj na rad Viktora Lenca može predstavljati liberalizacija tržišta rada i fluktuacija radne snage između zemalja Europske unije, u povezanosti s kretanjima na pomorskom tržištu. Slijedom toga, Viktor Lenac je najviše suočen s cjenovnim rizikom troškova radne snage, dok je izloženost financijskim rizicima manja i manjeg značaja. Liberalizacija tržišta

rada je, u kombinaciji s dodatnim migracijama radne snage u zemlje Europske unije, a na koje je tijekom 2019. godine utjecalo i krizno stanje obližnjih hrvatskih brodogradilišta novogradnji, rezultirala osjetnim povećanjem prosječnog troška rada, posebno radnika podugovarača. No Viktor Lenac je te negativnosti uspješno uspio prebroditi povećanjem učinkovitosti, ali i rastom prodajnih cijena koje je uspio tijekom godine realizirati na tržištu.

Status Republike Hrvatske kao članice Europske unije nije na strani tržišne pozicije značajno utjecao na prihode Viktora Lenca, obzirom da on već čitav niz godina preko 80% svojih prihoda ostvaruje na stranom tržištu, bilo da je riječ o klijentima Europske unije ili klijentima iz trećih zemalja.

Rizik tržišta i konkurencije

Značajke tržišta remonta i preinaka brodova jest da ono slijedi cikličke promjene tržišta broskog prostora, odnosno visina vozarina. Značajniji oporavak svjetskog gospodarstva, a time i svjetskog pomorskog tržišta, kao ni njihova buduća kretanja su teško predvidljivi i podložni su neprestanim oscilacijama, no dosadašnja iskustva u uvjetima gospodarskih kriza ukazuju da bi i dugoročno ipak trebao ostati dovoljan broj brodova u području dohvata koji će trebati usluge remonta. Pitanja tržišta i konkurencije za pojedine glavne aktivnosti Viktora Lenca utječu prvenstveno na promjenu cijena njegovih usluga na tržištu, ali i na oscilacije u zaposlenosti kapaciteta. Utjecaji globalnog karaktera, poput oscilirajuće cijene nafte na svjetskom tržištu u posljednjih nekoliko godina također utječu i na Viktor Lenac, no bez značajnijeg utjecaja na konkurentnost Viktora Lenca iz razloga što djeluju relativno ravnomjerno i na konkurenciju. Na konkurentnost Viktora Lenca i njegovu poziciju naspram glavnih konkurenata – turskih brodogradilišta, u posljednjoj godini veći značaj imala su intervalutna kretanja u toj zemlji. Naime, slabljenje turske lire naspram američke i europske valute dodatno povećava konkurentnost turskih brodogradilišta, čime pritisak na cijene usluga Viktora Lenca postaje još veći.

Cjenovni rizik

Rizik rasta troškova resursa, posebno rada, prisutan je zbog smanjenja ponude kvalificiranih i kvalitetnih radnika na domaćem tržištu rada, a to će rezultirati potrebom za daljnjim povećanjem učinkovitosti rada i traženjem unutarnjih resursa. Naime, povećane troškove neće biti moguće kompenzirati većim rastom prodajnih cijena, obzirom da je na tržištu očit sve veći pritisak na smanjenje cijena kojima se brodogradilišta moraju prilagoditi radi održavanja konkurentnosti na tržištu. Uvoz strane radne snage, čak niti iz siromašnijih zemalja ne rješava problem rasta troškova rada, prvenstveno zbog visokih troškova smještaja i prehrane, koje poslodavci moraju osigurati. Pored toga, s obzirom na oscilacije u zaposlenosti kapaciteta i s druge strane zahtjeve stranih radnika da njihov angažman bude na najmanje šest mjeseci do godine dana, neiskorištenost stranih kapaciteta povećava fiksne troškove poslovanja, odnosno smanjuje iskoristivost tako angažirane radne snage.

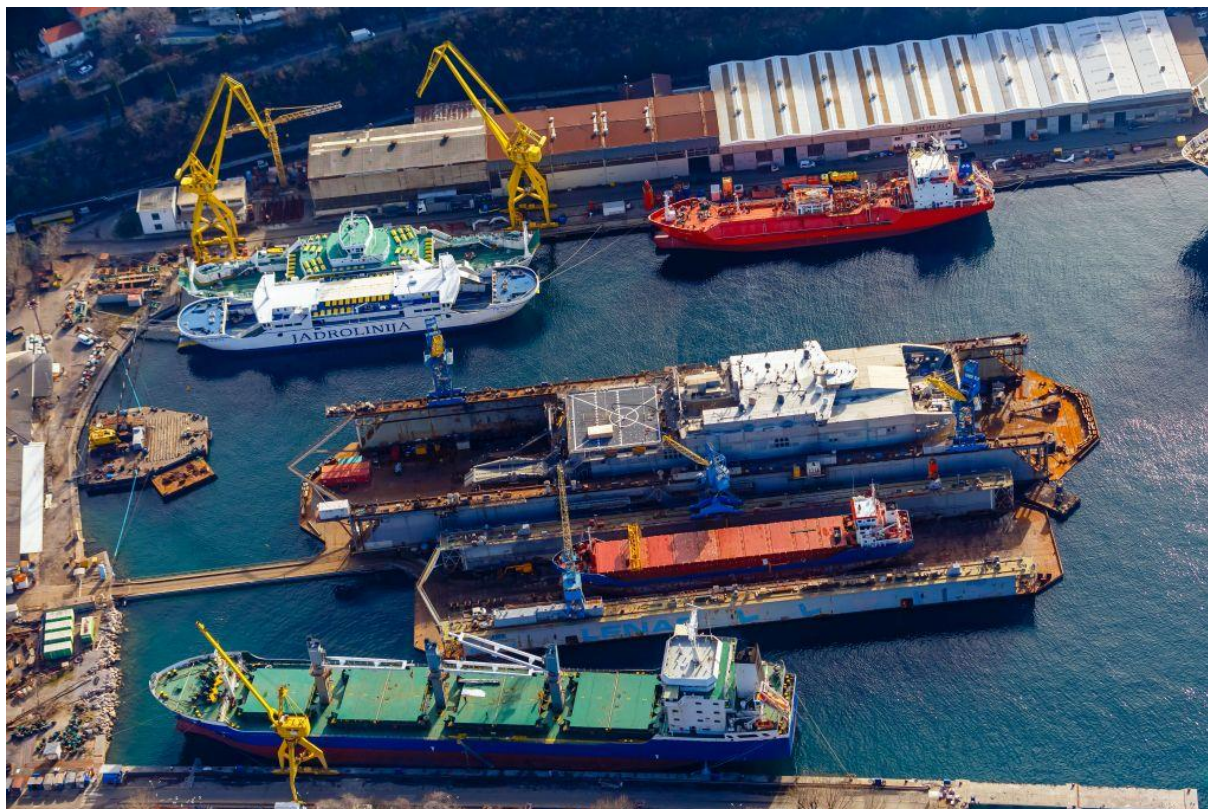
Rizici vezani uz promjenu cijene sirovina i materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji, kao što je primjerice promjena cijena čelika, karakterističnog za brodogradnju, za Viktor Lenac nemaju značajniji utjecaj. Ugovaranje poslova i sam proizvodni proces, posebno u djelatnosti remonta je kraćih ciklusa, tako da ne postoji rizik gubitka zbog unaprijed fiksno ugovorenih izlaznih cijena. Pored toga, treba napomenuti da trošak materijala u prihodu u pravilu ima učešće od oko 20%, a isto tako ravnomjerno djeluje i na konkurenciju.

Kadrovski rizik

Nedostatak kvalificirane radne snage prisutan je u brodograđevnoj industriji već duže vrijeme. S obzirom da je proizvodna djelatnost Viktora Lenca radno intenzivna, kadrovski rizik ocjenjuje se kao vrlo važnim rizikom za ukupno poslovanje. U posljednjih nekoliko godina općenito vlada manje zanimanje učenika i studenata za školovanje za brodograđevna zanimanja. Da bi izbjegao rizike migracije radne snage te ublažio posljedice fluktuacije i osigurao kvalificiranu radnu snagu, Viktor Lenac ulaže u razne vidove internog obrazovanja i obrazovanja koja provodi putem obrazovnih ustanova i internim obrazovnim aktivnostima. Dodatni rizik predstavlja i sve veća migracija kvalitetne radne snage u zapadno europske zemlje, a slijedom toga pritisak na povećanje cijene radne snage kako bi se kvalitetniji radnici pridobili i zadržali. U razdobljima povećane zaposlenosti Viktor Lenac svoje radne kapacitete popunjava stranom radnom snagom, prvenstveno iz Ukrajine, Rumunjske i Bugarske. Povećanje cijene rada nastoji se kompenzirati uvođenjem novih tehnologija u funkciji racionalizacije proizvodnje te povećanjem učinkovitosti u obavljanju proizvodnih i ostalih poslovnih aktivnosti.

Valutni rizik

Najveći dio prihoda od prodaje usluga Viktor Lenac ostvaruje na inozemnom tržištu i to uglavnom u EUR, pa kretanja u tečajevima između EUR i HRK mogu imati utjecaj na rezultate poslovanja. Ipak, zbog relativno brzog obrtaja potraživanja, valutni rizik nije materijalno značajan, pa Viktor Lenac ne provodi aktivnu zaštitu od rizika poslovanja u stranim valutama. S druge strane, obveze koje Viktor Lenac ima nisu izložene značajnom valutnom riziku, budući je većina tih obveza izražena u domaćoj valuti. Realizacija opsežnijih poslova za Američku ratnu mornaricu, koji se ugovaraju u valuti USD, može zbog oscilacija te valute rezultirati nešto većim tečajnim razlikama. No kako čak i negativni saldo takvih tečajnih razlika iznosi godišnje manje od 1% poslovnih prihoda, ni rizik ugovaranja poslova u američkoj valuti ne ocjenjuje se posebno značajnim. Ovisno o procjeni budućeg kretanja odnosa USD i EUR, Viktor Lenac će prema potrebi koristiti instrumente zaštite.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koja bi mogli proizvesti financijski gubitak, prvenstveno kod potraživanja od kupaca. Kod ugovaranja poslova Viktor Lenac primjenjuje različite uvjete plaćanja ovisno o procjeni financijske sposobnosti klijenata. Cilj je posloovati sa stalnim klijentima, čiji se kredibilitet može sigurnije procijeniti obzirom na dugogodišnju suradnju. Kod većeg rizika naplate potraživanja za izvršene radove, s klijentima se nastoji ugovoriti plaćanje u cijelosti prije primopredaje posla. Garancije i drugi instrumenti osiguranja plaćanja nisu uobičajeni u remontnom poslovanju, no Viktoru Lencu za naplatu potraživanja stoji na raspolaganju zaustavljanje broda u bilo kojoj luci sukladno pomorskoj regulativi. Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, pa je time i rizik nenaplate disperziran. Potraživanja od kupaca iskazuju se umanjena za sumnjiva i sporna potraživanja, koja u pravilu čine manje od 1% ukupnog prometa, što kreditni rizik ne čini posebno značajnim. Druge značajnije koncentracije kreditnog rizika Viktor Lenac nema.

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka povezani su s rizikom tržišta, odnosno oscilacijama u zaposlenosti kapaciteta Viktora Lenca te kreditnim rizikom. Viktor Lenac upravlja rizikom likvidnosti neprekidnim praćenjem

predviđenih i stvarnih novčanih tokova. Za veće projekte koji mogu imati značajniji utjecaj na odljeve, posebno u pripremljenoj fazi projekata kada izostaju priljevi klijenata, Viktor Lenac poseže za projektnim financiranjem putem kratkoročnih kredita.

Utjecaj pandemije SARS-CoV-2 koronavirusa, koji je uzrokovao bolest COVID-19

Svoju temeljnu djelatnost, remont brodova, Viktor Lenac obavlja pretežito na brodovima u međunarodnoj plovidbi, a koji zalaze u područje Mediterana i Crnog mora. Veliki broj klijenata/brodova zalazi u luke Italije i druge luke mediteranskih i crnomorskih zemalja, radi iskrcaja tereta, ukrcaja goriva i drugih razloga. Viktor Lenac ostvaruje dugogodišnju tradicionalnu suradnju s mnogim talijanskim klijentima.

Iako je najznačajniji resurs u aktivnostima Viktora Lenca rad vlastitih i podugovaračkih radnika, određeni promet roba i osoba odvija se putem inozemstva, od čega jedan ne zanemarivi dio i putem Italije.

Pandemija koronavirusom COVID-19, koja je već u prvom tromjesečju 2020. godine rezultirala smanjenjem globalnih gospodarskih aktivnosti, kao i ograničenjima u prometu roba i usluga te mjerama izolacija i karantena za sprečavanje širenja zaraze, a ukoliko one potraju, moglo bi imati značajniji negativan utjecaj na poslovanje Viktora Lenca u narednom razdoblju. Naime, iako Viktor Lenac ima zadovoljavajuću zaposlenost tijekom prvog tromjesečja 2020. godine, već je primjetno da su neki brodari, koji su potvrdili remontne aktivnosti u Viktoru Lencu odgodili svoj dolazak za kasnija razdoblja, kao i mnogi drugi koji su najavili da će svoje aktivnosti vezane uz remonte brodova odgoditi za daljnja razdoblja. Dinamika normalizacije na tržištu remonta brodova ovisit će o smirivanju pandemije, ali i normalizaciji globalne svjetske ekonomije.

Odvijanje aktivnosti na brodovima na kojima je remont u tijeku ili su predviđeni za dolazak u narednih oko mjesec dana, moglo bi biti otežano zbog vrlo ograničenog protoka roba, stranih serviseri potrebnih za određene poslove i predstavnika klijenata, bez kojih nije moguće izvršavati poslove iz osnovne djelatnosti Viktora Lenca, unatoč svim mjerama zaštite koje Viktor Lenac provodi u sprečavanju širenja zaraze.

Utjecaj pandemije koronavirusom na globalno poslovanje, koje bi utjecalo i na poslovanje samog Viktora Lenca, moglo bi se ogledati u smanjenim migracijama radne snage, koje bi mogle imati i kratkoročni pozitivan utjecaj (zadržavanje radnika u Hrvatskoj), ali kasnije i negativan utjecaj nakon moguće stabilizacije stanja u cijeloj Europskoj uniji i nastojanja poslodavaca da se nadoknade gubici uzrokovani zastojeima zbog pandemije. To bi posljedično moglo dovesti do povećane potražnje za radnicima, njihov dodatni odljev iz Hrvatske, a time cjenovni pritisak na domaće poslodavce i povećanu potražnju za skupljim stranim radnicima.

Globalna vjerojatna smanjena aktivnost u pomorskom transportu i uposlenosti različitih tipova brodova, mogla bi se odraziti na vozarine, time na financijsku sposobnost brodara, a time posljedično dovesti do pritiska na cijene remontnih usluga i pojačanu konkurentsku borbu između brodogradilišta.

S druge strane, način na koji se nadležne institucije Republike Hrvatske nose sa zarazom koronavirusom moglo bi imati pozitivan utjecaj na povjerenje klijenata u sigurnost i zaštitu okoline kojoj bi povjeroili remonte svojih brodova.

Mjere koje je Vlada Republike Hrvatske predstavila za pomoć subjektima čije je poslovanje otežano zbog utjecaja pandemije koronavirusom COVID-19, a za koje je aplicirao i Viktor Lenac, procjenjuju se dostatne da Viktor Lenac prebrodi naredna tri do četiri mjeseca do normalizacije poslovanja.

Ukoliko iz bilo kojih epidemijskih ili globalnih ekonomskih razloga ne dođe do normalizacije poslovanja u narednih nekoliko mjeseci, Viktor Lenac bi se moglo suočiti s mjesečnim troškovima hladnog pogona od oko 5 milijuna kuna. Viktor Lenac vjeruje da će uspjeti ugovoriti barem neke od poslova za koje trenutno priprema ponude i koji bi mogli dovesti do vraćanja zaposlenosti na razinu, koja će omogućiti iskorištenje vlastitih proizvodnih kapaciteta i u velikoj mjeri pokriti troškove hladnog pogona.

U svakom slučaju, neizvjesnost oko daljnjeg tijeka pandemije i nemogućnost procjene utjecaja na globalnu ekonomsku situaciju, predstavlja rizik za buduću financijsku poziciju Viktora Lenca, ali i njegovih ključnih dobavljača i podugovarača, te s tim povezan rizik likvidnosti.

Uprava Viktor Lenca smatra da negativni efekti pandemije koronavirusom COVID-19 neće utjecati na vremensku neograničenost poslovanja, te će Viktor Lenac normalizirati svoje poslovanje u narednih šest mjeseci do godine dana.

VLASNIČKA STRUKTURA

Ukupan temeljni kapital Društva na dan 31. prosinca 2019. godine iznosi 168.132.470 kuna te je podijeljen na 16.813.247 redovnih dionica na ime, oznake VLEN-R-B, nominalne vrijednosti 10,00 kuna svaka, koje su upisane u depozitoriju Središnjeg klirinško depozitarnog društva. Sve dionice uvrštene su na redovitom tržištu Zagrebačke burze.

Tijekom 2019. godine na Zagrebačkoj burzi u trgovanju dionicama Viktora Lenca ostvarene su 1522 transakcije u kojima se trgovalo s ukupno 647.987 dionica uz ostvaren ukupan promet vrijednosti 3.747.503 kune, iz čega proizlazi prosječna cijena trgovanja dionicom od 5,78 kuna po dionici, dok je raspon kretanja cijene trgovanja bio od 4,00 do 8,80 kuna za jednu dionicu.

Najveći pojedinačni dioničar Viktor Lenca je talijanska brodograđevna grupa Palumbo Group S.p.A. iz Napulja koja je udjele u temeljnom kapitalu Viktora Lenca stekla u 2018. godini. Viktor Lenac drži 825.187 vlastitih dionica, koje predstavljaju 4,91% učešća u ukupnom kapitalu Društva, a koje su stjecane do 2011. godine temeljem odluka Glavne skupštine Društva.

Društvo broji veliki broj malih dioničara koji drže pojedinačno manje od 2% udjela u temeljnom kapitalu Društva, a kojih je na dan 31.12.2019. godine bilo 749 i koji ukupno predstavljaju 13,1 % vlasničke strukture Viktora Lenca.

Struktura dioničara na dan 31.12.2019. godine

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	Palumbo Group S.p.A. Italija	8.354.563	49,69
2	Interkapital vrijednosni papiri d.o.o./zbirni skrbnički racun za SP	5.426.897	32,28
3	Brodogradilište Viktor Lenac d.d.	825.187	4,91
4	Jadroagent d.d.	324.766	1,93
5	Rapić Mirko / R.L.E. za popravak i preinake metalnih brodova, Mirko Rapić t.p.	105.211	0,63
6	Ostali	1.776.623	10,56
	Ukupno:	16.813.247	100,00

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Korporativno upravljanje predstavlja okvir za vođenje poslova i nadzor u Društvu. U skladu s temeljnom svrhom svoga poslovanja, koja se odnosi na osiguravanje rasta i uspješnog poslovanja te rasta vrijednosti za dioničare, Uprava i Nadzorni odbor Viktora Lenca kroz svoje djelovanje poštuju i načela korporativnog upravljanja.

Poštivanjem načela korporativnog upravljanja osigurava se zaštita prava i jednak tretman dioničara, transparentnost poslovanja i odgovornost prema svim interesnim skupinama.

Viktor Lenac je javno dioničko društvo čije su dionice 2008. godine uključene u redovito tržište Zagrebačke burze. Od trenutka uvrštenja dionica u kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze, Viktor Lenac dobrovoljno primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojega su zajednički izradile HANFA i Zagrebačka burza d.d. Zagreb.

Preporuke utvrđene Kodeksom Viktor Lenac u bitnome primjenjuje, objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima i koje su informacije u interesu dioničara Viktora Lenca. Sve informacije koje

propisuje Zakon o tržištu kapitala kao obvezne za objavu objavljuju se HANFA-i, putem stranica Zagrebačke burze, kao i na vlastitim Internet stranicama (www.lenac.hr). Pored toga, obavijest da je neka informacija objavljena daje se i putem HINA-inog OTS servisa.

U 2019. godini Nadzorni odbor Viktora Lenca održao je pet sjednice, na kojima se raspravljalo o financijskim rezultatima poslovanja, poziciji koju Viktor Lenac ima na tržištu na kojem pruža svoje usluge, poslovnim i razvojnim planovima, ključnim projektima i o drugim pitanjima važnijim za poslovanje i razvoj Viktora Lenca. Članovi Nadzornog odbora redovito osobno nadziru upravljanje Društvom od strane Uprave i užeg posloводства, poslovnu dokumentaciju i vođenje poslovanja, te su pravovremeno informirani o tijeku poslovanja i svim bitnim planovima.

Dioničari Društva ostvaruju svoja prava na Glavnoj skupštini. Glavna skupština dioničara odlučuje o raspodjeli dobiti, dopunama Statuta, izboru i opozivu članova Nadzornog odbora. Nadalje, Glavna skupština odlučuje i o radu Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju neovisnog revizora godišnjih financijskih izvješća te o drugim pitanjima određenim Zakonom i Statutom Društva. Sjednica redovne Glavne skupštine Društva održana je u lipnju 2019. godine.

Implementiranjem i provođenjem načela Kodeksa korporativnog upravljanja, Viktor Lenac želi stvoriti kvalitetan i dugoročan odnos s cjelokupnom investitorskom zajednicom.

NADZORNI ODBOR I UPRAVA DRUŠTVA

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Rijeka sastavljen je od pet članova, od kojih su četiri člana predstavnici najvećeg pojedinačnog dioničara, a peti član je predstavnik radnika.

Glavna skupština vrši izbor i razrješenje četiri člana Nadzornog odbora dok jednog člana, predstavnika radnika u Nadzornom odboru Društva biraju, imenuju i opozivaju radnici Društva na način utvrđen propisima Republike Hrvatske.

Nadzorni odbor Društva tijekom 2019. godine činili su: predsjednik Nadzornog odbora gosp. Antonio Palumbo, zamjenik predsjednika gosp. Raffaele Palumbo te članovi gospoda Francesco Ciaramella i Giorgio Filippi. Funkciju petog člana Nadzornog odbora odnosno predstavnika radnika u Nadzornom odboru tijekom cijele 2019. godine i nadalje obnaša gosp. Zoran Košuta.

Dana 11.12.2019. godine predsjednik Nadzornog odbora g. Antonio Palumbo, kao i njegov zamjenik g. Raffaele Palumbo dali su ostavke na njihove funkcije pa je Društvo 13.12.2019. godine donijelo odluku o sazivanju izvanredne glavne skupštine Društva, na kojoj su 15.01.2020. godine izabrani novi članovi Nadzornog odbora Društva i to: g. Vittorio Carratu i g. Antonio Gennarelli. Istog dana na održanoj sjednici Nadzornog odbora, g. Vittorio Carratu je izabran za predsjednika Nadzornog odbora, a g. Francesco Ciaramella za njegovog zamjenika.

U Društvu djeluje i Revizijski odbor imenovan od strane Nadzornog odbora, a čine ga tri člana iz redova Nadzornog odbora.

Članovi Nadzornog i Revizijskog odbora za svoj rad imaju pravo na naknadu, no sve strane osobe koje su tijekom 2019. godine obnašale svoje dužnosti u Nadzornom i Revizijskom odboru odrekle su se svojih naknada za rad te im one nisu isplaćivane. Ukupno isplaćene naknade za rad Nadzornog odbora u 2019. godini stoga su iznosile svega 120.378 kuna, uključivo sve pripadajuće poreze i doprinose.

UPRAVA

Upravu Društva čini Sandra Uzelac kao jedini član Uprave. Do 25. ožujka 2019. godine Upravu je činio i Aljoša Pavelin, kao predsjednik Uprave, kada je temeljem sporazuma s Nadzornim odborom Društva zaključio u cijelosti radni odnos u Društvu. Mandat člana Uprave Sandre Uzelac traje do travnja 2021. godine.

Primanja članova Uprave odobrava Nadzorni odbor Brodogradilišta i regulira ugovorima o radu s pojedinim članovima.

Trošak plaća i otpremnina Uprave za 2019. godinu ukupno iznosio 1.732.820 kuna, uključivo sve pripadajuće poreze i doprinose.

Član Uprave Sandra Uzelac vlasnik je 1.038 dionica Društva, koje je kao bivši stečajni vjerovnik stečajnog dužnika stekla namirenjem svojih tražbina unosom prava – potraživanja u novcu u temeljni kapital Društva.

INFORMACIJE

Uže poslovodstvo

Bojan Kavazović, direktor Sektora marketinga i prodaje

Filip Gajski, direktor Sektora tehnike i proizvodnje

Dolores Kuzmić, rukovoditelj nabave i kooperacije

Alen Karnjuš, rukovoditelj informatike i komunikacija, rukovoditelj kvalitete

Aleksandar Jurčević, rukovoditelj ljudskih potencijala

Revizor

Deloitte d.o.o. Zagreb

Kontakt podaci

Brodogradilište Viktor Lenac d.d.
Martinšćica bb, p.p 210
HR- 51000 Rijeka

telefon: +385 51 40 55 55
telefax: +385 51 21 71 75
email: lenac@lenac.hr
[http: //www.lenac.hr](http://www.lenac.hr)

Rijeka, travanj 2020.

Temeljem članka 272.p, a u vezi s člankom 250.a Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15 i 40/19, dalje u tekstu: ZTD) te sukladno članku 22. Zakona o računovodstvu (Narodne novine broj 78/15, 134/15, 120/16 i 116/18 dalje u tekstu: ZOR) Uprava Brodogradilišta Viktor Lenac d.d., Rijeka, Martinšćica bb (dalje u tekstu: Društvo), dana 20. travnja 2020. godine, daje sljedeću

**IZJAVU
o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja**

1. Dionice Društva su od rujna 2008. godine uvrštene na redovno tržište Zagrebačke burze.
2. Od trenutka uvrštenja dionica u kotaciju redovnog tržišta Zagrebačke burze, Društvo primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojega su zajednički izradile HANFA i Zagrebačka burza d.d. Zagreb, koji kodeks je usvojen Odlukom HANFE od 26. travnja 2007. godine, kl: 011-02/07-04/28, ur. br.: 326-01-07-2 (Narodne novine broj 46/07, dalje u tekstu: Kodeks), a integralni tekst Kodeksa objavljen je na internetskim stranicama Zagrebačke burze.
3. Društvo je tijekom 2019. godine u bitnome primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom, objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima i objava kojih informacija je prvenstveno u interesu dioničara Društva.
Društvo je tijekom prethodne godine sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima objavljivalo putem stranica Zagrebačke burze te na vlastitim Internet stranicama, a obavještavanje javnosti o dostupnosti informacija provodilo se objavom putem HINA-inog OTS servisa.
4. Nadzor nad vođenjem poslova Društva provodi Nadzorni odbor u skladu sa odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Uloga Nadzornog odbora također je regulirana Statutom Društva. Članovi Nadzornog odbora redovito dobivaju detaljne informacije o upravljanju i radu Društva kako bi mogli učinkovito ispunjavati svoju nadzornu ulogu. Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova dio je Godišnjeg izvješća Društva koje se podnosi glavnoj Skupštini. Nadzorni odbor Društva predložio je nova tri člana Revizijskog odbora, koji su izabrani na glavnoj skupštini Društva od 14.06.2019. godine.

Nadzorni odbor Društva još nije osnovao komisije koje svojim radom potpomažu njegov rad i djelovanje (komisija za imenovanje i nagrađivanje i komisija za korporativno upravljanje).
5. Društvo primjenjuje pravila Računovodstvene politike, usklađena s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja, kojima su uređena primjena postupka i tehnika u iskazivanju imovine, obveza, glavnice, prihoda, rashoda i financijskog rezultata Društva u temeljnim financijskim izvještajima. Reviziju godišnjih financijskih izvješća Društva vrši neovisni revizor, kojeg imenuje Glavna skupština Društva.

Društvo ima ustrojena i primjenjuje pravila i procedure zaprimanja, evidentiranja, odobrenja i kolanja financijske i druge poslovne dokumentacije, čime je osiguran višestruki nadzor i transparentnost u priznavanju prihoda i rashoda Društva. Društvo još nije osnovalo korporativnu internu reviziju koja bi izvršavala funkciju neovisne revizije i kontrole te informirala Upravu kroz izvješća o provedenoj reviziji u formi nalaza i prijedloga poboljšanja. Uprava osobno nadzire sve procese priznavanja prihoda i rashoda Društva te sudjeluje u izradi tromjesečnih, polugodišnjih i godišnjih financijskih izvještaja Društva.

6. Deset najvećih dioničara, sa stanjem udjela na dan 31. prosinca 2019. su:

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	PALUMBO GROUP S.P.A. (1/1)	8.354.563	49,69
2	INTERKAPITAL VRIJEDNOSNI PAPIRI D.O.O./ZBIRNI SKRBNIČKI RACUN ZA SP	5.426.897	32,28
3	BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC D.D. (1/1)	825.187	4,91
4	JADROAGENT D.D. (1/1)	324.766	1,93
5	RAPIĆ MIRKO (1/1) /R.L.E. ZA POPRAVAK I PREINAKE METALNIH BRODOVA, MIRKO RAPIĆ T.P.	105.211	0,63
7	WEISS Marija Branka (1/1)	77.308	0,46
8	CERP (0/1) / REPUBLIKA HRVATSKA (1/1)	59.119	0,35
8	KERA IVANA (1/1)	54.327	0,32
9	RAZMAN ENES (1/1)	52.500	0,31
10	LIST GMBH AUSTRIA (1/1)	45.992	0,27
	Ostali	1.487.377	8,85
	Ukupno:	16.813.247	100,00

Struktura korporativnog upravljanja Društva temelji se na dualističkom sustavu, koji se sastoji od Uprave i Nadzornog odbora te zajedno sa glavnim skupštinom predstavljaju tri temeljna organa Društva.

Glavna skupština Društva redovito se saziva i održava sukladno zakonskim propisima i Statutom Društva. Svi dioničari mogu sudjelovati u radu glavne Skupštine osobno ili putem opunomoćenika. Na glavnoj Skupštini odluke se donose običnom većinom glasova prisutnih dioničara odnosno dvotrećinskom većinom za zakonom propisane odluke. Glavnom skupštinom predsjedava predsjednik glavne skupštine, kojega imenuje Nadzorni odbor Društva. Glavna skupština ima ovlaštenja odnosno donosi odluke sukladno odredbama ZTD-a te Statuta Društva.

Pravo glasa dioničara Društva nije ograničeno na određeni postotak ili broj glasova. Prava dioničara Društva priznaju se dioničarima prema broju dionica koje se nalaze na računu dioničara u Središnjem klirinško depozitarnom društvu. Svaka redovna dionica daje pravo na jedan glas na Glavnoj skupštini. Društvo je ovlašteno izdavati redovite dionice na ime u skladu sa pozitivnim propisima Republike Hrvatske i Statutom Društva. Odluku o izdavanju dionica, sukladno članku 172. ZTD-a, donosi Glavna skupština, a u skladu sa Statutom Društva. Prava i obveze Društva koja proizlaze iz stjecanja vlastitih dionica ostvaruju se u skladu s odredbama ZTD-a te sukladno tome Društvo može stjecati vlastite dionice na temelju ovlasti Glavne skupštine za njihovo stjecanje.

Izmjene i dopune Statuta Društva donose se na način utvrđen Zakonom o trgovačkim društvima.

7. Upravu društva na dan 31.12.2019. godine čini jedini član Uprave, Sandra Uzelac, univ.spec.oec, koja zastupa Društvo samostalno i pojedinačno, sukladno Statutu Društva i Poslovniku o radu Uprave. Do dana 25.3.2019. godine Upravu je činio i predsjednik Uprave, Aljoša Pavelin, koji je sporazumno napustio Društvo.

Pojedine poslove, određene člankom 15. Statuta Društva (stjecanje, otuđenje ili opterećenje nekretnina, izdavanje, otuđenje i stjecanje obveznica, davanje jamstava osim za obveze ovisnog društva, uzimanje zajmova i kredita izvan redovitog poslovanja Društva i dr.) te u drugim slučajevima, kada je to propisano zakonom, Statutom Društva ili odlukom Nadzornog odbora, Uprava je ovlaštena poduzimati samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora. Upravu imenuje i opoziva Nadzorni odbor na vrijeme do pet godina.

Nadzorni odbor Društva je sastavljen od pet članova. Glavna skupština vrši izbor i razrješenje četiri člana Nadzornog odbora dok jednog člana biraju, imenuju i opozivaju radnici Društva na način utvrđen pozitivnim propisima Republike Hrvatske. Nadzorni odbor Društva tijekom 2019. godine činili su: Predsjednik Nadzornog odbora gosp. Antonio Palumbo, zamjenik predsjednika gosp. Raffaele Palumbo te članovi gospoda Francesco Ciamarella i Giorgio Filippi. Funkciju petog člana Nadzornog odbora, odnosno predstavnika radnika u Nadzornom

odboru tijekom cijele 2019. godine i nadalje obnaša gosp. Zoran Košuta. Dana 11.12.2019. godine predsjednik Nadzornog odbora g. Antonio Palumbo, kao i njegov zamjenik g. Raffaele Palumbo dali su ostavke na svoje

funkcije pa je Društvo 13.12.2019. godine donijelo odluku o sazivanju izvanredne glavne skupštine Društva, na kojoj su 15.01.2020. godine izabrani novi članovi Nadzornog odbora Društva i to: g. Vittorio Carratù i g. Antonio Gennarelli. Istog dana na održanoj sjednici Nadzornog odbora, g. Vittorio Carratù je izabran za predsjednika Nadzornog odbora, a g. Francesco Ciaramella za njegovog zamjenika.

Nadzorni odbor djeluje kao kolegijalno tijelo na sjednicama koje se održavaju najmanje jednom tromjesečno, a na kojima raspravlja i odlučuje o svim pitanjima iz svoje nadležnosti propisane ZTD-om i Statutom Društva. Odluke Nadzornog odbora donose se većinom glasova prisutnih članova. U 2019. godini održano je pet sjednica Nadzornog odbora.

Revizijski odbor je tijelo koje je osnovano u prosincu 2014. godine. To tijelo osnovano je s ciljem pružanja podrške Upravi i Nadzornom odboru u učinkovitom izvršavanju obveza korporativnog upravljanja, financijskom izvješćivanju i kontroli Društva. U 2019. godini tijelo je održalo tri sjednice, na kojima je raspravljalo o financijskim rezultatima Društva. Članovi Revizorskog odbora su: Vittorio Carratù, Francesco Ciaramella i Giorgio Filippi.

8. Društvo primjenjuje u vezi s izvršnim, upravljačkim i nadzornim tijelima politiku raznolikosti s aspekata dobi, spola, obrazovanja i struke, i to na način da prilikom imenovanja članova vodi računa o navedenim aspektima.

9. Sukladno odredbama čl. 250.a st. 4. i čl. 272.p st. I. ZTD-a, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio Godišnjega izvješća o stanju Društva za 2019. godinu.

Sandra Uzelac
Član Uprave

